

Lovforslag nr. L 47. Fremsat den 9. november 2005 af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen)

Forslag

til

Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme¹⁾

(Hvidvaskloven)

Kapitel 1

Anvendelsesområde m.v.

§ 1. Denne lov finder anvendelse på følgende virksomheder og personer:

- 1) Pengeinstitutter.
- 2) Realkreditinstitutter.
- 3) Fondsmæglerselskaber.
- 4) Investeringsforvaltningsselskaber.
- 5) Livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.
- 6) Sparevirksomheder.
- 7) Udstedere af elektroniske penge.
- 8) Forsikringsmæglere, når de formidler livsforsikring eller andre investeringsrelaterede forsikringer.
- 9) Udenlandske virksomheders filialer her i landet, der udøver virksomhed efter nr. 1-8,
- 10) Investeringsforeninger og specialforeninger, kollektive investeringsordninger, fællesforeninger, innovationsforeninger samt hedeforeninger.
- 11) Virksomheder og personer, der erhvervs-mæssigt udøver virksomhed med valuta-veksling eller overførsel af penge og andre værdier.
- 12) Øvrige virksomheder og personer, der erhvervs-mæssigt udøver en eller flere af de i bilag 1 nævnte aktiviteter.
- 13) Advokater, når de
 - a) deltager med bistand ved planlægning eller udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med
 - i) køb og salg af fast ejendom eller virksomheder,
 - ii) forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver,
 - iii) åbning eller forvaltning af bank-, opsparings- eller værdipapirkonti,
 - iv) tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder,
 - v) oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder,
 - vi) anden forretningsmæssig rådgivning, eller
 - b) på deres klients vegne og for dennes regning foretager en finansiell transaktion el-

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv [../EF] af [...] om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge og finansiering af terrorisme (EU-tidende.....). I loven er medtaget visse bestemmelser fra Rådets forordning nr. 1338/2001 af 28. juni 2001 om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, (EF-tidende 2001, L 181, s. 6) og Rådets forordning nr. 1339/2001 af 28. juni 2001 om udvidelse af virkningerne af forordning (EF) nr. 1338/2001 om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, til også at omfatte de medlemsstater, der ikke har indført euroen som fælles valuta, (EF-tidende 2001, L 181, s. 11). Ifølge artikel 249 i EF-traktaten gælder en forordning umiddelbart i hver medlemsstat. Gengivelsen af disse bestemmelser i loven er således udelukkende begrundet i praktiske hensyn og berører ikke forordningernes umiddelbare gyldighed i Danmark.

ler en transaktion vedrørende fast ejendom.

- 14) Statsautoriserede og registrerede revisorer.
- 15) Ejendomsmæglere.
- 16) Virksomheder og personer, der i øvrigt erhvervsmæssigt leverer samme ydelser som de i nr. 13-15 nævnte persongrupper, herunder skatterådgivere samt eksterne bogholdere.
- 17) Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder, jf. § 3, nr. 5.
- 18) Danmarks Nationalbank.

Stk. 2. Finanstilsynet kan fastsætte regler om, at loven ikke finder anvendelse på de i stk. 1, nr. 1-12, nævnte virksomheder eller personer i de tilfælde, hvor Kommissionen beslutter det efter artikel 40 i 3. hvidvaskdirektiv.

Kontantforbud

§ 2. Forhandlere af genstande samt auktionsholdere må ikke modtage kontantbetalinger på 15.000 euro eller derover, hvad enten betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der ser ud til at være indbyrdes forbundet.

Kapitel 2

Definitioner

§ 3. I denne lov forstås ved:

- 1) Selskaber: Juridiske personer.
- 2) Virksomheder: Selskaber og andre tilsvarende retlige arrangementer.
- 3) Reguleret marked: Et marked som defineret i artikel 4 (14) i direktiv 2004/39/EF om markeder for finansielle instrumenter. Befinder markedet sig i Den Europæiske Union eller i et land, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område, skal markedet være optaget på listen nævnt i artikel 47 i direktiv 2004/39/EF om markeder for finansielle instrumenter. Befinder markedet sig i et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, skal markedet være medlem af World Federation of Exchanges (WFE).
- 4) Reelle ejere: Fysiske personer, der i sidste instans ejer eller kontrollerer kunden eller den fysiske person, på hvis vegne en handling eller transaktion gennemføres, herunder:

- a) Personer, der i sidste instans ejer eller kontrollerer et selskab ved direkte eller indirekte ejerskab eller kontrol over mere end 25 pct. af ejerandelene eller stemmerettighederne i selskabet, bortset fra selskaber, hvis ejerandele handles på et reguleret marked.
 - b) Personer, som på anden måde udøver kontrol over et selskabs ledelse.
 - c) Personer, som ifølge en fonds vedtægter eller på anden måde skal modtage 25 pct. eller mere af en fond eller andet lignende retligt arrangements uddelingsmidler eller andre formuegoder, hvis disse personer er kendt.
 - d) Den personkreds, i hvis hovedinteresse en fond eller et andet lignende retligt arrangement er blevet oprettet eller fungerer.
 - e) Personer, der udøver kontrol over mindst 25 pct. af en fonds eller et andet lignende retligt arrangements uddelingsmidler eller andre formuegoder.
- 5) Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder: Enhver, som ikke er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13 og 14, når de erhvervsmæssigt udøver følgende virksomhed:
- a) Opretter selskaber.
 - b) Fungerer som eller sørger for, at en anden person fungerer som ledelsesmedlem i en virksomhed eller som deltager i et interessentskab eller en tilsvarende post i andre selskaber.
 - c) Stiller hjemstedsadresse eller anden adresse, der på lignende vis er beregnet som kontaktadresse og dertil knyttede tjenester, til rådighed for en virksomhed.
 - d) Fungerer som eller sørger for, at en anden fungerer som forvalter eller administrator af en fond eller et tilsvarende retligt arrangement.
 - e) Fungerer som eller sørger for, at en anden fungerer som aktionær for tredjemand, medmindre denne er en virksomhed, hvis ejerandele m.v. handles på et reguleret marked.
- 6) Politisk udsatte personer: Personer, som har eller har haft en højerestående offentlig funktion, personer, der er knyttet til sådanne personer ved registreret partnerskab, ægteskab eller sådanne personers børn eller forældre samt personer, der er kendt som disses nære medarbejdere.

§ 4. Ved hvidvask skal i denne lov forstås

- 1) uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse,
- 2) uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte fra en strafbar lovovertrædelse eller
- 3) forsøg på eller medvirken til sådanne dispositioner.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 omfatter også dispositioner foretaget af den, der har begået den strafbare lovovertrædelse, som udbyttet hidrører fra.

§ 5. Ved finansiering af terrorisme skal i denne lov forstås finansiering af terrorisme som defineret i straffelovens § 114a.

Kapitel 3

Undersøgelles- og Underretningspligt

§ 6. De af loven omfattede virksomheder og personer skal være opmærksomme på kunders aktiviteter, som på grund af deres karakter særlig menes at kunne have tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Dette gælder især komplekse eller usædvanlig store transaktioner samt alle usædvanlige transaktionsmønstre set i forhold til kunden.

Stk. 2. Formålet med de i stk. 1 nævnte transaktioner skal så vidt muligt undersøges. Resultaterne af en undersøgelse skal noteres og opbevares, jf. § 23.

§ 7. Hvis der er mistanke om, at en kundes transaktion eller henvendelse har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, skal de af loven omfattede virksomheder og personer undersøge transaktionen eller henvendelsen nærmere. Hvis mistanken vedrører lovovertrædelser, der kan straffes med fængsel i over 1 år, og denne mistanke ikke kan afkræftes, skal Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet omgående underrettes.

Stk. 2. I tilfælde af mistanke som nævnt i stk. 1 kan medlemmer af Advokatsamfundet underrette sekretariatet for Advokatsamfundet, der efter en vurdering af, om der er underretningspligt i henhold til stk. 1, straks videregiver underretningen til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet.

Stk. 3. Hvis mistanken vedrører hvidvask, og transaktionen ikke allerede er gennemført, skal den sættes i bero, til der er underrettet efter stk. 1. Hvis der underrettes efter stk. 2, skal transaktionen sættes i bero, indtil Advokatsamfundet har videregivet underretningen til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet eller har meddelt, at underretningen efter en konkret vurdering ikke vil blive videregivet. Kan gennemførelse af transaktionen ikke undlades, eller vurderes dette at kunne skade efterforskningen, skal underretning i stedet indgives umiddelbart efter gennemførelsen, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Hvis mistanken vedrører finansiering af terrorisme, må der kun gennemføres transaktioner fra den aktuelle konto eller person efter aftale med Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet. Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet beslutter hurtigst muligt og senest inden udløbet af den efterfølgende bankdag efter at have modtaget underretning, hvorvidt der skal ske beslaglæggelse.

Stk. 5. Politiet kan i henhold til retsplejelovens regler forlange de oplysninger, der er nødvendige i sagen, fra de af loven omfattede virksomheder og personer.

§ 8. Advokater er undtaget fra pligten i § 7 til at indberette oplysninger, som disse modtager fra eller indhenter om en af deres klienter i forbindelse med, at de fastslår den pågældende klients retsstilling eller forsvarer eller repræsenterer denne under eller i forbindelse med en retssag, herunder rådgiver om at indlede eller undgå et sagsanlæg. Dette gælder uanset, om oplysningerne modtages før, under eller efter retssagen eller i forbindelse med, at den pågældende klients retsstilling fastslås.

Stk. 2. De i § 1, stk. 1, nr. 13-16, nævnte personer og virksomheder er, når de bistår en advokat før, under og efter en retssag eller med at fastslå en klients retsstilling, undtaget fra pligten til at indberette oplysninger i samme omfang som den advokat, de bistår, jfr. stk. 1.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder endvidere sager, der føres i Landsskatteretten, og sager ved en voldgiftsret. Endvidere er revisorer, når de repræsenterer en klient i Landsskatteretten, undtaget fra pligten til at indberette oplysninger i henhold til denne lov.

Stk. 4. Stk. 1 og 2 gælder ikke, hvis bistanden ydes med henblik på hvidvask eller terrorfinansiering, eller hvis virksomheden eller personen

ved, at klienten søger bistand med henblik på hvidvask eller terrorfinansiering.

§ 9. Hvis Finanstilsynet eller Erhvervs- og Selskabsstyrelsen får kendskab til forhold, der formodes at have tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, der er omfattet af underretningspligten i § 7, underretter myndigheden Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet herom.

§ 10. Finanstilsynet kan, når det følger af Financial Action Task Forces anbefalinger, fastsætte nærmere regler om de i § 1 nævnte virksomheder og personers systematiske underretningspligt til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet om finansielle transaktioner med usamarbejdsvillige lande i forbindelse med bekæmpelse af hvidvask eller finansiering af terrorisme. Finanstilsynet kan i den forbindelse fastsætte, at underretningen skal ske systematisk og uden, at der foreligger mistanke.

Kapitel 4

Legitimation m.v.

§ 11. De af loven omfattede virksomheder og personer skal altid kræve, at en kunde legitimerer sig, når der er mistanke om, at en transaktion har tilknytning til finansiering af terrorisme eller hvidvask, der er omfattet af underretningspligten efter § 7.

Faste kundeforhold

§ 12. De af loven omfattede virksomheder og personer skal have kendskab til deres kunder i overensstemmelse med stk. 2-8, herunder kræve, at deres kunder legitimerer sig, når der optages en forretningsmæssig forbindelse med disse, herunder når der åbnes en konto eller et depot.

Stk. 2. Hvis kunden er en fysisk person, skal legitimationen omfatte navn, adresse og CPR-nummer eller anden lignende dokumentation, hvis den pågældende ikke har et CPR-nummer.

Stk. 3. Hvis kunden er en virksomhed, skal legitimationen omfatte navn, adresse, CVR-nummer eller anden lignende dokumentation, hvis virksomheden ikke har et CVR-nummer. Der skal træffes rimelige foranstaltninger for at klarlægge virksomhedens ejer- og kontrolstruktur og virksomhedens reelle ejere skal identificeres, jf. dog § 21, stk. 1, nr. 2.

Stk. 4. Der skal indhentes oplysninger om hver kundes formål med forretningsforbindelsen og det tilsigtede omfang heraf.

Stk. 5. Kundeforholdet skal løbende overvåges. Transaktioner, der gennemføres som led i kundeforholdet, skal overvåges for at sikre, at transaktionerne er i overensstemmelse med virksomhedens eller personens viden om kunden og kundens forretnings- og risikoprofil, herunder om nødvendigt midlernes oprindelse. Dokumenter, data eller andre oplysninger om kunden skal løbende ajourføres.

Stk. 6. Hvis der er tvivl om, hvorvidt tidligere indhentede oplysninger om kundens identitet er korrekte eller tilstrækkelige, skal der kræves ny legitimation som nævnt i stk. 2 og 3.

Stk. 7. De af loven omfattede virksomheder og personer kan beslutte at gennemføre legitimationsproceduren m.v. i stk. 1-5 ud fra en risikovurdering, afhængig af risikoen ved den enkelte kunde eller forretningsforbindelse, produktet eller transaktionen. Virksomheden eller personen skal dog kunne godtgøre over for den myndighed, der fører tilsyn med den pågældendes overholdelse af loven, at undersøgelsens omfang er tilstrækkelig i forhold til risikoen for hvidvask og terrorfinansiering.

Stk. 8. For kundeforhold, som er etableret før denne lovs ikrafttræden, og for hvem der ikke foreligger de i stk. 1-5 nævnte oplysninger, skal der foretages legitimation og indsamling af oplysninger i henhold til stk. 1-5 på et passende tidspunkt og på grundlag af en risikovurdering.

§ 13. Legitimationsproceduren i § 12 skal afsluttes i forbindelse med etablering af kundeforholdet, dog senest inden udførelse af transaktionen. Såfremt det er nødvendigt for ikke at afbryde den normale forretningsgang, kan legitimationsproceduren ud fra en risikovurdering afsluttes i umiddelbar forlængelse af etableringen af kundeforholdet. I de i 2. pkt. nævnte tilfælde skal legitimationsproceduren dog afsluttes hurtigst muligt efter den første kontakt med kunden.

Stk. 2. Hvis kundelegitimationen ikke kan foretages i overensstemmelse med § 12, stk. 1-4, må der ikke etableres et fast kundeforhold, optages forretningsmæssig forbindelse eller udføres transaktioner for kunden. Det skal samtidig undersøges, om der skal foretages underretning efter § 7.

Stk. 3. Uanset stk. 1 kan livsforsikringsselskaber og pensionskasser foretage kundelegitimation

onen efter etablering af kundeforholdet. Legitimationen skal dog foretages ved eller før udbetaling eller på det tidspunkt, hvor modtageren agter at udøve sin ret i henhold til policen.

Stk. 4. Stk. 2, 1. pkt., gælder ikke for advokater, når de fastslår en klients retsstilling eller forsvarer eller repræsenterer denne under eller i forbindelse med en retssag, herunder rådgiver om at indlede eller undgå et sagsanlæg. De i § 1, stk. 1, nr. 13-16, nævnte personer og virksomheder, er, når de bistår en advokat i de i 1. pkt. nævnte situationer, undtaget fra kravet i stk. 2, 1. pkt., i samme omfang som den advokat, de bistår.

Lejlighedskunder

§ 14. For kunder med enkeltstående transaktioner (lejlighedskunder) skal virksomheder og personer omfattet af denne lov opfylde kravene i § 12, stk. 1-4, og § 13 for enhver transaktion på beløb, der modsvarer 15.000 euro eller derover. Kravene gælder, uanset om transaktionen udføres i en eller flere sammenhængende operationer, hvis der synes at være en indbyrdes forbindelse.

Stk. 2. Hvis transaktionens størrelse ikke kendes på det tidspunkt, hvor den påbegyndes, skal der kræves legitimation, så snart virksomheden eller personen får formodning om, at der er tale om en transaktion, som er omfattet af stk. 1.

Transaktioner for tredjemand

§ 15. Har en virksomhed eller person omfattet af denne lov viden eller formodning om, at en anden end den, de har kontakt med, er den reelle kunde, skal den reelle kundes identitet m.v. tillige kræves oplyst i overensstemmelse med § 12.

Betalingsformidling

§ 16. Betalingsformidling, der foretages uden personlig kontakt mellem afsender og betalingsformidler eller af en betalingsformidler, der ikke samtidig er kontoførende institut for afsender, skal i samtlige formidlingsled være ledsaget af oplysninger om afsender, jf. § 12, stk. 2 og 3, 1.pkt.. Betalingsformidleren er ansvarlig for, at oplysningerne om afsender er tilstrækkelige og meningsfulde.

Stk. 2. Clearings- og afviklingssystemer, som gennemfører betalinger mellem de af § 1, stk. 1, nr. 1-12, omfattede virksomheder eller tilsvaren-

de virksomheder inden for Den Europæiske Union eller et land, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område, samt systemer til afvikling af værdipapirer, er dog undtaget fra kravet om afsenderidentifikation i stk. 1.

Oplysninger fra tredjemand

§ 17. De af loven omfattede virksomheder og personer kan undlade at indhente oplysningerne om en kundes identitet m.v. efter § 12, stk. 1-4, når disse oplysninger stilles til rådighed af en forsikringsmægler, jf. § 2, nr. 1, i lov om forsikringsformidling, en finansiell virksomhed, jf. § 5, nr. 1, i lov om finansiell virksomhed, eller af en udenlandsk virksomhed, der er meddelt tilladelse til at udøve den i §§ 7-11 i lov om finansiell virksomhed nævnte virksomhed i et land inden for Den Europæiske Union eller i et land, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område. Uanset 1. pkt. er den modtagende virksomhed eller person ansvarlig for at opfylde kravene i § 12, stk. 1-4.

Stk. 2. Hvis den virksomhed, der afgiver oplysningerne i stk. 1, er meddelt tilladelse til at udøve den i §§ 7-11 i lov om finansiell virksomhed nævnte virksomhed i et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, kan virksomheder og personer omfattet af loven lægge oplysninger indhentet af den pågældende virksomhed til grund, hvis virksomheden er underlagt krav om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til kravene i 3. hvidvaskdirektiv, og der føres kontrol med overholdelsen af disse krav.

Stk. 3. Stk. 1 finder ikke anvendelse i forhold til de i stk. 2 nævnte virksomheder, såfremt Kommissionen efter artikel 40 (4) i 3. hvidvaskdirektiv beslutter at undtage det land, hvor den pågældende virksomhed har hjemsted.

§ 18. Den virksomhed, der afgiver oplysninger om en kundes identitet m.v. i medfør af § 17, skal straks stille disse oplysninger til rådighed for den modtagende virksomhed eller person omfattet af loven. Endvidere skal virksomheden på anmodning fra den modtagende virksomhed eller person straks sende relevante identifikations- og kontroloplysninger samt anden relevant dokumentation om kundens eller den reelle ejers identitet.

Skærpede krav til legitimation m.v.

§ 19. De af loven omfattede virksomheder og personer skal ud fra en risikovurdering stille yderligere krav til legitimation af en kunde end nævnt i § 12 i de situationer, som i sig selv indebærer en øget risiko for hvidvask og terrorfinansiering. Dette betyder, at de som minimum skal opfylde kravene i stk. 2-4.

Stk. 2. Når kunden ikke har været fysisk tilstede for at legitimere sig, skal virksomheden eller personen træffe yderligere foranstaltninger for at sikre kundens rette identitet. Dette kan eksempelvis ske ved at træffe en eller flere af følgende foranstaltninger:

- 1) Sikre at kundens identitet fastslås ved supplerende dokumentation
- 2) Kontrollere eller verificere de udleverede dokumenter eller kræve en bekræftende attesting fra en af de i § 1, stk. 1, nr. 1-11, nævnte virksomheder eller personer.
- 3) Kræve at den første betaling i forbindelse med transaktionerne foretages via en konto åbnet i kundens navn i et pengeinstitut.

Stk. 3. Ved grænseoverskridende korrespondentbankforbindelser med institutter fra lande uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, skal de af loven omfattede pengeinstitutter, realkreditinstitutter og udstedere af elektroniske penge inden der etableres nye korrespondentbankforbindelser

- 1) indhente tilstrækkelige oplysninger om modparten til fuldt ud at forstå, hvori dens virksomhed består, og på grundlag af offentligt tilgængelige oplysninger at bedømme det pågældende instituts renommé og tilsynets kvalitet,
- 2) vurdere modpartens kontrol med, at der ikke foregår hvidvask eller finansiering af terrorisme,
- 3) indhente godkendelse hos den øverste daglige ledelse, og
- 4) sikre sig, at korrespondentbanken har kontrolleret kundernes identitet og løbende vurderer relevante oplysninger om de kunder, der har direkte adgang til korrespondentbankens konto hos en person eller virksomhed omfattet af denne lov, samt sikre sig, at korrespondentbanken kan levere relevante kundeoplysninger på forespørgsel fra den, som fører kontoen.

Stk. 4. De af loven omfattede virksomheder og personer skal

- 1) være i besiddelse af tilstrækkelige procedurer til at afgøre, om kunden er en politisk udsat person bosiddende i et andet land,
- 2) indhente den øverste daglige ledelses godkendelse ved etablering af forretningsforbindelser med sådanne kunder,
- 3) træffe rimelige foranstaltninger for at indhente oplysninger om formue- og indtægtskilderne, der er omfattet af forretningsforbindelsen eller transaktionen, og
- 4) løbende være opmærksomme på forretningsforbindelsen.

Stk. 5. Pengeinstitutter, realkreditinstitutter og udstedere af elektroniske penge må ikke indgå eller opretholde en korrespondentbankforbindelse med et tomt bankselskab og skal træffe rimelige foranstaltninger for at undgå forbindelse med et kreditinstitut, som er kendt for at tillade, at tomme bankselskaber anvender dets konti.

Stk. 6. Virksomheder og personer omfattet af loven skal være særligt opmærksomme på risici for hvidvask og terrorfinansiering, der kan opstå i forbindelse med produkter eller transaktioner, som kan fremme anonymitet, og træffe foranstaltninger hvis det er nødvendigt for at forhindre, at produkterne eller transaktionerne anvendes til hvidvask og terrorfinansiering.

Undtagelse fra kravene om legitimation m.v.

§ 20. Legitimationskravet i §§ 12 og 19, stk. 2, kan undlades med hensyn til følgende produkter og transaktioner:

- 1) Livsforsikrings- og pensionsaftaler, hvis den årlige præmie er på et beløb, der modsvare 1.000 euro eller derunder, eller hvis en engangspræmie er på et beløb, der modsvare 2.500 euro eller derunder.
- 2) Livsforsikrings- og pensionsaftaler, der indgås i medfør af en arbejdskontrakt eller den forsikredes erhvervsmæssige virksomhed, forudsat at aftalerne ikke indeholder en tilbagekøbsmulighed eller kan anvendes som sikkerhed for lån.
- 3) Livsforsikrings- og pensionsaftaler, hvor præmien eller bidraget skal debiteres på kundens konto i et pengeinstitut.
- 4) Livsforsikrings- og pensionsaftaler, der indgås i medfør af en arbejdskontrakt eller den forsikredes erhvervsmæssige virksomhed, med en begrænset tilbagekøbsmulighed,

hvis der foretages legitimation i henhold til § 12, hvis kunden benytter tilbagekøbsmuligheden.

- 5) Elektroniske penge, som defineret i § 308, stk. 1, 2. og 3. pkt., i lov om finansiel virksomhed
- a) hvor der for ikke genopladelige kort maksimalt kan lagres 150 euro eller,
 - b) hvor der for genopladelige kort maksimalt kan lagres op til 2500 euro indenfor et kalenderår, og hvor der maksimalt kan indløses 1000 euro indenfor et kalenderår.

Stk. 2. Uanset transaktionens størrelse eller produktets karakter skal der kræves legitimation, når der er mistanke om, at transaktionen har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, der er omfattet af underretningspligten i § 7.

Stk. 3. På baggrund af beslutninger fra Kommissionen kan Finanstilsynet fastsætte regler om, at andre produkter eller transaktioner kan undtages.

§ 21. Legitimationskravene i § 12 gælder ikke, når kunden er

- 1) en af de i § 1, stk. 1, nr. 1-11 og nr. 18, nævnte virksomheder eller en tilsvarende virksomhed med hjemsted i et land inden for Den Europæiske Union eller et land, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område omfattet af 3. hvidvaskdirektiv, eller en tilsvarende virksomhed etableret i et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, som er underlagt krav om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til de krav, der følger af 3. hvidvaskdirektiv, og der føres kontrol med overholdelsen af disse krav,
- 2) en virksomhed, hvis værdipapirer er optaget til handel på et reguleret marked eller
- 3) en indenlandsk offentlig myndighed.

Stk. 2. Legitimationskravene i § 12 gælder ikke, når den reelle ejer har midler på en notars eller advokats klientkonto, såfremt notaren eller advokaten selv er undergivet regler svarende til denne lov. Det er en betingelse, at oplysninger om den reelle ejers identitet m.v. gøres tilgængelige for det kontoførende institut, når instituttet spørger herom.

Stk. 3. Der skal i alle tilfælde indhentes tilstrækkelig information til at fastslå, at kunden er

omfattet af en af de i stk. 1 og 2 nævnte undtagelser.

Stk. 4. På baggrund af beslutninger fra Kommissionen kan Finanstilsynet fastsætte regler om, at andre virksomheder og personer kan undtages.

§ 22. Hvis det besluttes af Kommissionen, kan Finanstilsynet bestemme, at personer og virksomheder omfattet af loven ikke kan anvende undtagelsen i § 21 over for kredit- og finansieringsinstitutter eller børsnoterede virksomheder eller andre enheder fra et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område.

Opbevaring af identitetsoplysninger m.v.

§ 23. De af loven omfattede virksomheder og personer skal opbevare identitetsoplysninger i mindst 5 år efter, at kundeforholdet er ophørt. Kopi af legitimationsdokumenter, der er indhentet i medfør af §§ 12, 14, 18 og 19 kan opbevares.

Stk. 2. Dokumenter og registreringer vedrørende transaktioner skal opbevares, så de kan fremfindes samlet i mindst 5 år efter transaktionernes gennemførelse. Dette gælder også de i medfør af § 6, stk. 2, noterede oplysninger.

Stk. 3. Ophører virksomheden, skal den senest fungerende ledelse sørge for, at identitetsoplysninger m.v. fortsat opbevares i overensstemmelse med stk. 1 og 2. Opløses en virksomhed ved skifterettens mellemkomst, kan skifteretten beslutte, at andre end den senest fungerende ledelse skal opbevare identitetsoplysningerne m.v.

Filialer og dattervirksomheder i tredjelande

§ 24. De af lovens § 1, stk. 1, nr. 1-7 og 10-12, omfattede virksomheder skal sikre, at deres filialer og dattervirksomheder, der er etableret i landet uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, har foranstaltninger med hensyn til kundelegitimation og opbevaring af identitetsoplysninger m.v., der svarer til kravene i 3. hvidvaskdirektiv, i det omfang landets lovgivning tillader dette.

Stk. 2. Hvis lovgivningen i det i stk. 1 nævnte land ikke tillader anvendelsen af tilsvarende foranstaltninger som nævnt i stk. 1, skal virksomheden underrette den myndighed, som påser overholdelsen af denne lov i forhold til virksom-

heden, jf. kapitel 8. Virksomheden skal endvidere sikre sig, at risikoen for hvidvask og terrorfinansiering i filialen eller dattervirksomheden varetages på anden vis.

Stk. 3. De i stk. 1 nævnte virksomheder skal sørge for, at deres filialer og dattervirksomheder, der er etableret i lande uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, har skriftlige interne regler vedrørende kundelegitimation og opbevaring af registreringer svarende til kravene i § 25, stk. 1, i det omfang landets lovgivning tillader dette.

Kapitel 5

Interne regler og uddannelse m.v.

§ 25. De af loven omfattede virksomheder og personer skal udarbejde tilstrækkelige skriftlige interne regler om kundelegitimation, indberetning, opbevaring af registreringer, intern kontrol, risikovurdering, risikostyring, ledelseskontrol og kommunikation samt uddannelses- og instruktionsprogrammer for medarbejderne for at forebygge og forhindre hvidvask og terrorfinansiering.

Stk. 2. Virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-10, skal udpege en person på ledelsesniveau, der skal sikre, at virksomheden overholder pligterne efter denne lov.

Stk. 3. De af § 1 omfattede virksomheder og personer skal sørge for, at deres ansatte er bekendt med de pligter, som fremgår af denne lov.

Stk. 4. I ansættelsesforhold påhviler de i stk. 1 og 2 nævnte pligter arbejdsgiveren.

Stk. 5. Finanstilsynet kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte krav.

Kapitel 6

Tavshedspligt og ansvar

§ 26. De underretninger og oplysninger, som virksomheder og personer omfattet af denne lov giver i god tro i medfør af § 7 og standsning af transaktioner i medfør af § 7, stk. 4, påfører ikke virksomheden eller personen, dens ansatte eller ledelse nogen form for ansvar. Videregivelse af oplysninger i forbindelse hermed anses ikke som et brud på en eventuel tavshedspligt.

§ 27. Virksomheder og personer omfattet af denne lov, ledelse og ansatte i disse virksomheder og hos disse personer samt revisorer eller andre, der udfører eller har udført særlige hverv for

virksomheden eller personen, har pligt til at hemmeligholde, at der er givet underretning efter § 7 eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse af, om der er tale om hvidvask eller terrorfinansiering, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. Oplysninger om, at der er givet underretning efter § 7, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse af, om der er tale om hvidvask eller finansiering af terrorisme, kan videregives til de myndigheder og organisationer, der påser denne lovs overholdelse.

Stk. 3. Forbuddet i stk. 1 forhindrer ikke advokater, revisorer og skatterådgivere i at fraråde deres klient at udøve ulovlig virksomhed.

Stk. 4. Oplysninger om, at der er givet underretning efter § 7, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse af, om der er tale om hvidvask eller finansiering af terrorisme, kan videregives til virksomheder, der tilhører samme gruppe som defineret i artikel 2, nr. 12, i direktiv 2002/87/EF.

Stk. 5. Oplysninger om, at der er givet underretning efter § 7, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse af, om der er tale om hvidvask eller finansiering af terrorisme, kan videregives mellem personer som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 13 og 14, hvis både den person, der videregiver oplysningerne, og den person, oplysningerne videregives til, udøver deres virksomhed indenfor samme juridiske enhed eller netværk.

Stk. 6. Oplysninger om, at der er givet underretning efter § 7, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse af, om der er tale om hvidvask eller finansiering af terrorisme, kan videregives mellem personer eller virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-13, forudsat,

- 1) at oplysningerne vedrører en virksomhed eller person, der er kunde hos både den virksomhed eller person, som videregiver oplysningerne, og den virksomhed eller person, der modtager oplysningerne, og at oplysningerne vedrører en transaktion, som involverer begge parter,
- 2) at den virksomhed eller person, der videregiver oplysningerne, og den virksomhed eller person, der modtager oplysningerne, har samme profession,

- 3) at den virksomhed eller person, der videregiver oplysningerne, og den virksomhed eller person, der modtager oplysningerne, er underlagt ensartede krav for så vidt angår tavshedspligt og beskyttelse af personoplysninger, og
- 4) at de udvekslede oplysninger kun anvendes til at forebygge hvidvask og finansiering af terrorisme.

Stk. 7. Oplysninger som nævnt i stk. 4-6 kan kun videregives til virksomheder og personer, der har hjemsted eller er hjemmehørende i et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, hvis virksomheden eller personen er underlagt krav om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til de krav, der følger af 3. hvidvaskdirektiv, og der føres kontrol med overholdelsen af disse krav.

§ 28. Finanstilsynet skal informere de øvrige medlemsstater og Kommissionen om sager, hvor de beslutter, at et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, har krav om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til de krav, der følger af 3. hvidvaskdirektiv, og at der føres kontrol med overholdelsen af disse krav.

§ 29. Såfremt Kommissionen træffer beslutning herom, kan Finanstilsynet bestemme, at virksomheder og personer omfattet af loven ikke må videregive oplysninger til lande uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, i medfør af § 27.

Kapitel 7

Falske penge

§ 30. Virksomheder og personer, der som led i deres virksomhed deltager i håndtering og udlevering af pengesedler og mønter til offentligheden, herunder personer og virksomheder, hvis aktivitet består i at veksle pengesedler og mønter i forskellig valuta, har pligt til at tage alle sedler og mønter, som de ved eller har tilstrækkelig grund til at tro er falske, ud af omløb. Falske sedler og mønter skal straks overgives til politiet.

Kapitel 8

Registrering og tilsyn m.v.

§ 31. Personer og virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, nr. 11 og 17, skal registreres hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen for at kunne udøve denne virksomhed.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal nægte at registrere de i stk. 1 nævnte personer og virksomheder, hvis de nævnte personer eller medlemmer af ledelsen eller reelle ejere af virksomheden er dømt for et strafbart forhold, og det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet, jf. § 78, stk. 2, i straffeloven.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal afregistrere en af de i stk. 1 nævnte personer og virksomheder, hvis en registreret person eller et medlem af ledelsen eller reelle ejere af en registreret virksomhed ikke opfylder kravet i stk. 2.

§ 32. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen påser, at virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 11 og 14-17, overholder denne lov og de regler, der er udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Tilsynet efter stk. 1 med virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 14-17, sker på grundlag af en vurdering af risikoen for hvidvask og finansiering af terrorisme.

Stk. 3. De i stk. 1 nævnte virksomheder og personer skal give Erhvervs- og Selskabsstyrelsen de oplysninger, der er nødvendige til brug for tilsynet med overholdelsen af denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 4. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse få adgang til virksomheder og personer, omfattet af § 1, stk. 1, nr. 11, med henblik på indhentelse af oplysninger, herunder ved inspektioner.

Stk. 5. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan benytte fremmed bistand ved tilsyn efter stk. 1.

§ 33. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan for de i § 31 nævnte virksomheder og personer fastsætte nærmere regler om anmeldelse, registrering og offentliggørelse, herunder om, hvilke oplysninger der skal registreres, og hvilke forhold anmeldere eller andre selv kan indsende og registrere elektronisk i styrelsens edb-system ved at benytte digital eller tilsvarende elektronisk signatur, samt om brugen af dette system.

§ 34. Finanstilsynet påser, at virksomheder og personer omfattet af denne lovs § 1, stk. 1, nr. 1-10 og 12, overholder denne lov og de regler, der er udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Personer og virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, nr. 12, skal registreres hos Finanstilsynet.

Stk. 3. De i stk. 1 nævnte virksomheder og personer skal give Finanstilsynet de oplysninger, der er nødvendige til brug for tilsynet med overholdelsen af denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 4. Finanstilsynet kan til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse få adgang til virksomheder og personer omfattet af stk. 1 med henblik på at indhente oplysninger, herunder ved inspektioner.

Stk. 5. Finanstilsynet kan give påbud om, at der skal foretages legitimation og indsamling af oplysninger i henhold til § 12, stk. 8.

Tilbagemelding

§ 35. Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet kan, såfremt efterforskningsmæssige hensyn ikke taler imod, give den underrettede meddelelse om status i sagen, herunder om der er rejst sigtelse, ligesom der kan gives underretning om sletning i hvidvaskregisteret hos Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet og om endelig afgørelse, ved domfældelse eventuelt i form af en dom eller domsekstrakt.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte meddelelser må ikke uberettiget videregives til andre.

Kapitel 10

Klagebestemmelser

§ 36. Afgørelser truffet af Finanstilsynet eller Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven kan af den, som afgørelsen retter sig til, indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Kapitel 11

Straf

§ 37. Forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af § 2, § 6, stk. 2, 2. pkt., § 7, stk. 1, 2. pkt., stk. 3 og stk. 4, 1. pkt., § 11, § 12, stk. 1-6, § 13, stk. 1, 1. og 3. pkt., stk. 2, og stk. 3, 2. pkt., § 14, § 15, § 16, stk. 1, § 19, stk. 1, stk. 2, 1. pkt. og stk. 3-5, § 23, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, og stk. 3, 1.

pkt., § 24, § 25, stk. 1-3, § 27, stk. 1, § 30, 2. pkt., § 31, stk. 1, § 32, stk. 3, og § 34, stk. 2 og 3, straffes med bøde. Forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af § 35, stk. 2, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens regler.

Stk. 2. Ved særlig grove eller omfattende forsætlige overtrædelser af § 2, § 7, stk. 1, 2. pkt., stk. 3 og stk. 4, 1. pkt., § 12, stk. 1-6, § 14, § 15, § 16, stk. 1, og § 23, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, og stk. 3, 1. pkt., kan straffen stige til fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 3. I regler udstedt af Finanstilsynet eller Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i medfør af § 10 og § 33 kan der fastsættes straf af bøde for forsætlig eller grov uagtsom overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 4. Undlader en person eller virksomhed at opfylde de pligter, som efter loven påhviler dem i medfør af § 32, stk. 3, og § 34, stk. 3, kan henholdsvis Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og Finanstilsynet som tvangsmiddel pålægge personen, virksomheden eller de for virksomheden ansvarlige personer daglige eller ugentlige bøder.

Stk. 5. Med bøde straffes en person eller virksomhed, der ikke efterkommer et påbud, der er givet i medfør af § 34, stk. 5.

Stk. 6. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 12

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser m.v.

§ 38. Loven træder i kraft 1. februar 2006, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, jf. lovbekendtgørelse nr. 132 af 1. marts 2005.

Stk. 3. § 6, stk. 2, § 12, stk. 5, og § 19 træder i kraft 1. januar 2007.

§ 39. Bestemmelserne i § 31, stk. 2 og 3, gælder ikke for virksomheder og personer der udøver virksomhed omfattet af § 1, stk. 1, nr. 11 og 17, på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 40. I lov om visse betalingsmidler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1501 af 20. juni 2004 af lov, som ændret ved lov nr. 603 af 24. juni 2005 foretages følgende ændringer:

1. I § 10 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Forpligtelsen til at modtage kontant betaling efter stk. 1 gælder ikke for forhandlere af genstande og auktionsholdere, når der er tale om kontantbetalinger på 15.000 euro eller derover, og betalingen sker på én gang eller som fle-

re betalinger, der ser ud til at være indbyrdes forbundet.«

§ 41. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1

1. Modtagelse af indlån og andre tilbagebetalingspligtige midler.
2. Udlånsvirksomhed, herunder bl.a.
 - forbrugerkreditter,
 - realkreditlån,
 - factoring og diskontering,
 - handelskreditter (inkl. forfatering).
3. Finansiell leasing.
4. Betalingsformidling.
5. Udstedelse og administration af betalingsmidler (kreditkort, rejsechecks, bankveksler).
6. Sikkerhedsstillelse og garantier.
7. Transaktioner for egen eller kunders regning vedrørende:
 - a) pengemarkedsinstrumenter (checks, veksler, indskudsbeviser m.v.)
 - b) valutamarkedet
 - c) finansielle futures og optioner
 - d) valuta- og renteinstrumenter
 - e) værdipapirer.
8. Medvirken ved emission af værdipapirer og tjenesteydelser i forbindelse hermed.
9. Rådgivning til virksomheder vedrørende kapitalstruktur, industristrategi og dermed beslægtede spørgsmål og rådgivning samt tjenesteydelser vedrørende sammenslutning og opkøb af virksomheder.
10. Pengeformidling (money broking).
11. Porteføljeadministration og – rådgivning.
12. Opbevaring og forvaltning af værdipapirer.
13. Boksudlejning.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den gældende lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) foreslås erstattet af en ny lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme.

Lovforslagets formål er at indføre skærpede krav til de forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og terrorfinansiering, der i dag fremgår af hvidvaskloven. Dette sker som led i den fortsatte indsats med bekæmpelsen af hvidvask og terrorfinansiering.

For at sikre, at de forebyggende foranstaltninger anvendes på alle relevante områder, er lovforslagets anvendelsesområde blevet udvidet til også at omfatte udbydere af tjenesteydelser til virksomheder. Dette begreb er defineret i § 3, nr. 5 og omfatter bl.a. personer og virksomheder, der stiller hjemstedsadresse eller anden lignende kontaktadresse til rådighed for en virksomhed (f.eks. kontorhoteller). Endvidere er der for forhandlere af genstande samt auktionsholdere foreslået et forbud mod at modtage kontantbetalinger på 15.000 euro eller derover (kontantforbuddet).

Lovforslaget stiller på visse punkter skærpede krav til de regulerede virksomheder og personers kendskab til deres kunder. Dette gælder navnlig kendskab til virksomheders fysiske ejerkreds med kontrollerende indflydelse samt øget opmærksomhed overfor de såkaldte politisk udsatte personer. Samtidig undtager forslaget dog fra kravene til kundekendskab i forhold til nærmere opregnede kunder og produkter. Lovforslagets krav til kundekendskab anlægger således en mere risikobaseret tilgangsvinkel end den gældende lov.

Endvidere udvides underretningspligten, således at de regulerede virksomheder og personer ikke kun skal underrette Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet ved mistanke om, at en transaktion har tilknytning til overtrædelse af straffeloven. Der skal fremover også ske underretning, hvis de regulerede

har mistanke om, at en transaktion har tilknytning til overtrædelse af særlovgivningen. Underretningspligten begrænses med lovforslaget til overtrædelser, der kan straffes med fængsel i over 1 år.

Endeligt indfører lovforslaget krav om en vis form for tilsyn med en væsentlig del af de personer og virksomheder, der er omfattet af loven. Som led i dette tilsyn stiller forslaget samtidig krav om registrering af visse former for virksomhed, så som virksomhed med valutaveksling samt udbydere af tjenesteydelser til virksomheder. Disse virksomheder bliver derudover underlagt krav om, at ledelsen ikke må være dømt for et strafbart forhold, som indebærer en risiko for, at hvervet eller stillingen ikke kan varetages på betryggende vis.

Med lovforslaget opfyldes dele af Danmarks forpligtelser efter direktivet om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme – det 3. hvidvaskdirektiv (herefter benævnt »direktivet«). Direktivet finder tillige anvendelse på spillekasinoer og gennemføres for så vidt angår spillekasinoer i lov om spillekasinoer, jf. lovebekendtgørelse nr. 861 af 10. oktober 1994, som ændret ved lov nr. 443 af 31. maj 2000 og lov nr. 366 af 24. maj 2005. En del af reguleringen for advokater følger af retsplejeloven. I direktivet er indarbejdet store dele af de reviderede anbefalinger til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, som Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) har vedtaget i juni 2003. Direktivet ophæver de to foregående hvidvaskdirektiver, der er gennemført i den gældende hvidvasklov. Derudover viderefører lovforslaget bestemmelser fra den gældende hvidvasklov, der gennemfører dele af FATFs særlige anbefalinger til bekæmpelse af terrorfinansiering, der blev vedtaget i forbindelse med terrorangrebene 11. september 2001.

Lovforslaget tager herudover højde for store dele af forslagene i betænkning nr. 1447 fra 2004 om hvidvasklovgivningen, som er afgivet af Justitsministeriets udvalg om økonomisk kriminalitet og datakrimi-

nalitet (herefter benævnt »betænkningen«). Betænkningen tager dog ikke højde for FATFs reviderede anbefalinger fra 2003, jf. betænkningen s. 19.

Endelig viderefører lovforslaget bestemmelser med henblik på at opfylde forpligtelserne i FN-konventionen af 9. december 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme samt FNs Sikkerhedsråds resolution 1373 af 28. september 2001 om bekæmpelse af terrorisme og finansiering af terrorisme. Lovforslaget viderefører således den gældende hvidvasklovs foranstaltninger med henblik på at forhindre, at der stilles midler til rådighed for terrororganisationer m.v., også når der er tale om lovligt optjente midler (sortvask).

Som en følge af det foreslåede kontantforbud indeholder loven desuden en ændring af lov om visse betalingsmidler.

2. Bekæmpelse af finansiering af terrorisme

Danmark har underskrevet FN-konventionen fra 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme den 25. september 2001. Ifølge FN-konventionen pålægges finansielle virksomheder og andre virksomheder, der er involveret i finansielle transaktioner, en forpligtelse til at indberette alle komplicerede, og usædvanlige store transaktioner og usædvanlige transaktionsmønstre, som ikke har noget tilsyneladende økonomisk eller lovligt formål til de kompetente myndigheder i landet.

Endvidere er der i henhold til FNs Sikkerhedsråds anti-terror resolution (1373) pligt til, at staterne forbyder, at der stilles finansielle midler til rådighed for personer, som begår eller har til hensigt at begå eller deltage i udførelsen af terrorhandlinger.

Foranstaltninger mod terrorfinansiering blev indført i hvidvaskloven med ændringen i 2002. De tilfælde, hvor terrorisme finansieres på baggrund af midler, der er fremkommet ulovligt, var dog allerede omfattet af hvidvaskbegrebet i den dagældende lov. Loven blev således udvidet til også at omfatte situationer, hvor der er mistanke om, at lovlige midler formidles til terrorvirksomhed (sortvask). I modsætning til de situationer, hvor der er mistanke om hvidvask, må de af loven omfattede personer og virksomheder ved mistanke om terrorfinansiering kun gennemføre transaktioner fra den aktuelle konto eller person efter aftale med Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet.

3. FATFs reviderede anbefalinger og det 3. hvidvaskdirektiv

Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) er et mellemstatsligt samarbejde, der blev

etableret i 1989 på initiativ af G-7 landene. Formålet er at udvikle og fremskynde tiltag mod hvidvask af penge og terrorfinansiering. Danmark har sammen med de øvrige daværende EU-lande været medlem af samarbejdet siden etableringen.

FATF har som led i den øgede indsats mod terrorfinansiering og som en opfølgning på sine særlige anbefalinger til bekæmpelse af terrorisme fra 2001, revideret sine 40 anbefalinger i juni 2003. I dag omfatter disse anbefalinger ikke alene foranstaltninger mod hvidvask men også foranstaltninger mod finansiering af terrorisme.

Revideringen af anbefalingerne bygger navnlig på FATFs erfaringer med udviklingen af nye tendenser indenfor hvidvask og terrorfinansiering. Således er der i anbefalingerne særligt sat fokus på brugen af juridiske personer og andre retlige arrangementer til at skjule den reelle ejer af ulovlige midler m.v. Revideringen af de 40 anbefalinger har derfor navnlig betydet mere detaljerede krav til kundekendskab.

Direktivet indarbejder store dele af FATFs 40 reviderede anbefalinger, således at disse internationale standarder bliver ensartet gennemført i EU. Ved udarbejdelsen af både 1. og 2. hvidvaskdirektiv har det været målet, at direktiverne skulle harmonere med de internationale standarder på området, herunder særligt FATFs anbefalinger. Direktivet er således også en følge af revideringen af FATFs 40 anbefalinger i juni 2003.

Ud over gennemførelsen af FATFs 40 reviderede anbefalinger indeholder direktivet også andre nye bestemmelser. Det er blandt andet et krav efter direktivet, at medlemsstaterne skal sørge for at træffe de nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af ansatte hos de personer og virksomheder, der er omfattet af direktivet, mod trusler og repressalier, når de indberetter en mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering. Dette forhold er ikke berørt i lovforslaget. Forholdet er berørt i betænkningen s. 68 ff. Det fremgår af betænkningen, at Finansrådet og Finansforbundet har rejst spørgsmålet om beskyttelsen af den underrettede overfor Justitsministeriet. Politimesterforeningen har på denne baggrund udsendt en beskrivelse i »Aktuel Orientering« af, hvordan sagerne skal behandles. I betænkningen foreslår udvalget, at der udarbejdes en tilsvarende orientering vedrørende de personer m.v., der ikke er omfattet af den orientering, der allerede er udsendt. Denne orientering skal sikre, at alle de virksomheder og personer, der bliver omfattet af lovforslagets pligt til at indberette, beskyttes bedst muligt mod trusler m.v. fra den mistænkte.

Udvalget fandt i øvrigt ikke anledning til at komme med andre forslag på dette område, idet udvalget bemærker, at en videregående beskyttelse end den, der gælder efter de nugældende regler, er et spørgsmål, der hører til den retsplejemæssige diskussion om de generelle regler for vidnebeskyttelse, der er behandlet i Retsplejerådet, jf. side 70 i betænkningen

I overensstemmelse med FATFs anbefaling nr. 25 vil der blive udarbejdet vejledninger for visse af lovens områder.

4. Indhold

4.1. Lovens anvendelsesområde

Lovforslagets anvendelsesområde er i det væsentligste en videreførelse af anvendelsesområdet i den gældende hvidvasklov. I forhold til den gældende lov præciserer forslaget imidlertid hvilke virksomheder og personer, der er omfattet af loven. Lovforslaget opregner derfor i videst muligt omfang udtrykkeligt de virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver en eller flere af de i bilag 1 nævnte aktiviteter.

For at sikre at de forebyggende foranstaltninger anvendes på alle relevante områder, er lovforslagets anvendelsesområde som følge af direktivet blevet udvidet til også at omfatte udbydere af tjenesteydelser til virksomheder. Dette begreb er defineret i § 3, nr. 5.

Med det formål at lette de administrative byrder, er forhandlere af genstande samt auktionsholdere undtaget fra lovens krav om kundelegitimation, opbevaring af oplysninger m.v., ved modtagelse af kontantbeløb på 15.000 euro eller derover. Det foreslås i stedet at indføre et forbud mod, at forhandlere af genstande samt auktionsholdere modtager kontantbetalinger på 15.000 euro eller derover.

4.2. Krav til kundekendskab

Som følge af direktivet samt FATFs anbefalinger indfører lovforslaget skærpede krav til de af loven omfattede virksomheder og personers kendskab til deres kunder. Ud over krav om legitimation af kunden medfører dette navnlig krav om øget kendskab til en kundes fysiske ejerkreds med kontrollerende indflydelse (reelle ejere), såfremt kunden er en virksomhed. Endvidere skal de af forslaget omfattede personer og virksomheder indhente oplysninger om formålet med forretningsforbindelsen samt omfanget heraf, ligesom kundeforholdet løbende skal overvåges. Lovforslaget giver dog også mulighed for at foretage legitimationsproceduren ud fra en risikovurdering, således at der ikke i alle tilfælde stilles de samme krav til kundekendskabet.

I visse tilfælde stiller lovforslaget særligt skærpede krav til kundekendskabet ud fra en vurdering af, at der i disse tilfælde er en særlig risiko for hvidvask eller terrorfinansiering. Det skærpede krav gælder blandt andet over for kunder, som er bosiddende i udlandet og bestrider eller har bestredet højere politiske poster, eller er eller har været højerestående militærpersoner. Disse benævnes i lovforslaget som politisk udsatte personer.

Lovforslaget indeholder desuden mulighed for at undtage fra kravene til kundekendskab i forhold til nærmere opregnede kunder, produkter og transaktioner, hvor risikoen for hvidvask og terrorfinansiering vurderes at være lille. Endvidere giver lovforslaget mulighed for, under særlige betingelser, at benytte sig af identitetsoplysninger m.v., der er indhentet af tredjemand.

Både de særligt skærpede krav til kundekendskab samt muligheden for at undtage fra kravene til kundekendskab er en følge af direktivet og FATFs anbefalinger.

4.3. Opmærksomheds- og underretningspligt

Som noget nyt pålægger lovforslaget de af loven omfattede personer og virksomheder en generel opmærksomhedspligt. Pligten består i, at de af lovforslaget omfattede virksomheder og personer skal vurdere usædvanlige transaktioner m.v. i et hvidvask- eller terrorfinansieringsperspektiv. Dette medfører, at de af loven omfattede virksomheder og personer generelt skal være opmærksomme på kunders aktiviteter, som på grund af deres særlige karakter menes at kunne have tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

I tilfælde af en konkret mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering er underretningspligten for de af loven omfattede personer og virksomheder endvidere udvidet til både at omfatte mistanke om, at midler stammer fra en overtrædelse af straffeloven samt af særlovgivningen. Underretningspligten er med lovforslaget begrænset til de tilfælde, hvor mistanken vedrører en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel i over et år.

Ændringerne er en følge af direktivet og FATFs anbefalinger.

4.4. Tilsyn samt registrering af virksomheder

Lovforslaget indfører krav om en vis form for tilsyn med samtlige personer og virksomheder omfattet af loven med det formål at sikre, at de pågældende overholder kravene i loven. Nationalbanken er dog ikke underlagt tilsyn i medfør af lovforslaget. For så vidt

F. t. l. vedr. hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme

angår advokater er tilsynet med disse reguleret i retsplejeloven.

Som led i kravet om tilsyn stiller lovforslaget tillige krav om registrering af visse former for virksomhed. Registreringen omfatter blandt andet erhvervsmæssig virksomhed med valutaveksling (vekselkontorer) samt udbydere af tjenesteydelser til virksomheder. Den gældende lov stiller allerede i dag krav om registrering af virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver virksomhed med overførsel af penge og andre værdier (pengeoverførselsvirksomheder).

I forbindelse med kravet om registrering af visse virksomheder stilles der samtidig krav om, at ledelsen i disse virksomheder ikke må være dømt for et strafbart forhold, som indebærer en risiko for, at hvervet eller stillingen ikke kan varetages på betryggende vis.

Ændringerne er en følge af direktivet og FATFs anbefalinger.

4.5 Lov om visse betalingsmidler

Ændringen af lov om visse betalingsmidler sker som konsekvens af nærværende forslag til lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af penge og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven).

Efter § 10 i betalingsmiddeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1501 af 20. juni 2004, som ændret ved lov nr. 603 af 24. juni 2005, er betalingsmodtagere forpligtet til at modtage kontant betaling, hvis betalingsmodtageren modtager betalingsmidler, der er omfattet af loven.

Som følge af § 2 i dette lovforslag er det nødvendigt at indføre en modifikation til hovedreglen i betalingsmiddelovens § 10, hvorefter forhandlere af genstande og auktionsholdere kun er forpligtet til at modtage kontant betaling af beløb under 15.000 euro, uanset om disse modtager betalingsmidler omfattet af loven.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at få økonomiske og administrative konsekvenser for staten. Dette skyldes navnlig den øgede registrerings- og tilsynsvirksomhed, både for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og for Finanstilsynet. Endvidere vil administration af loven medføre øgede udgifter for Finanstilsynet, herunder udarbejdelse af en vejledning til loven.

For Finanstilsynet vurderes den øgede arbejdsbyrde at udgøre 2,4 årsværk. Endvidere vurderes det, at der er behov for ca. 1.400 timer i opstartsfasen til brug for registrering af virksomheder m.v. samt til udarbejdelse af en vejledning til loven. Omkostningerne vil det første år beløbe sig til 2,3 mio. kr. fordelt med 1,4 mio.

kr. på lønudgifter og 900.000 kr. til drift. Herefter vil omkostningerne beløbe sig til 1,7 mio. kr. årligt fordelt på 1 mio. kr. til lønudgifter og 700.000 kr. til drift.

For Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vurderes den øgede arbejdsbyrde at udgøre 2,0 årsværk. Endvidere vurderes det, at der i opstartsfasen i 2006 er behov for yderligere 1 årsværk, 0,5 mio. kr. til etablering af et register samt 0,5 mio. kr. til en informationskampagne. Omkostningerne vil det første år beløbe sig til 2,89 mio. kr., hvoraf 1,35 mio. kr. er lønudgifter og 1,54 mio. kr. er driftsudgifter. De følgende år vil omkostningerne beløbe sig til 1,26 mio. kr., hvoraf 0,9 mio. kr. er lønudgifter og 0,36 mio. kr. er driftsudgifter.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

De udvidede krav til kundekendskab samt indførelsen af en vis form for tilsyn med den væsentligste del af de personer og virksomheder, der er omfattet af lovforslaget, er væsentlige ændringer i forhold til de gældende regler. Endvidere vil de af loven omfattede virksomheder og personer, ligesom det er tilfældet for offentlige myndigheder, blive pålagt administrative byrder ved indførelsen af de udvidede registrerings- og tilsynsopgaver.

De forventede administrative omstillingsomkostninger er opgjort til ca. 6 mio. kr. De løbende administrative omkostninger forventes at stige løbende i forbindelse med, at nye kunder i de finansielle virksomheder bliver omfattet af de nye regler om løbende overvågning. De løbende administrative omkostninger er derfor opgjort til at udgøre ca. 14 mio. kr. årligt i år 2010.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører direktivet om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, også kaldet 3. hvidvaskdirektiv. Lovforslaget gennemfører dog ikke bestemmelserne i direktivet vedrørende spillekasinoer samt tilsynet med advokater. For så vidt angår spillekasinoer gennemføres direktivet ved lov om spillekasinoer, mens tilsynet med advokater er reguleret i retsplejeloven.

I henhold til artikel 40 i direktivet kan Kommissionen, for at tage højde for den tekniske udvikling indenfor området og for at sikre en ensartet anvendelse af direktivet, afklare tekniske aspekter samt indføre tekniske kriterier i forhold til visse af bestemmelserne i direktivet. Kommissionens beslutning skal ske efter en særlig komitologi-procedure. Kommissionen bistås endvidere af et udvalg til forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering efter direktivets artikel 41.

Lovforslaget indeholder endvidere bestemmelser svarende til forordning 1338/2001 om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, samt forordning 1339/2001, der udvider bestemmelserne i 1338/2001 til også at gælde for EU-lande udenfor eurosamarbejdet, herunder Danmark. Forordningerne gælder ifølge EF-Traktatens artikel 249 umiddelbart i hver medlemsstat. Gengivelsen af forordningen er alene begrundet i praktiske hensyn og berører ikke forordningens gyldighed i Danmark.

Høring

Lovforslaget har forud for fremsættelsen været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer: Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Auktionholderforeningen, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Autoriseret Markedsplads A/S, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening,

Danske Guldsmede og Urmagere, Dansk Ejendoms-mæglerforening, Dansk Handel & Service, Dansk Gallerisammenslutning, Dansk Industri (DI), Datailsynet, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Børs-mæglerforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Det Danske Handelskammer, Erhvervsankenævnet, Finans & Leasing, Finansforbundet, FIH Erhvervsbank A/S, Finansrådet (Danske Pengeinstitutters Forening), Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Firmapensionskasser, Foreningen af J.A.K. Andelskasser, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen Registrerede Revisorer, Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglernes Brancheforening, Håndværksrådet, InvesteringsForeningsRådet, KommuneKredit, Kunsthandlerforeningen af 1943, Københavns Fondsbørs A/S, KøbmandStandens OplysningsBureau, Landsforeningen af beskikkede Advokater, Lokale Pengeinstitutter, Post Danmark, Præsidenterne for Københavns Byret og for retterne i Odense, Århus, Aalborg og Roskilde, Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigspolitichefen, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Værdipapircentralen A/S, Western Union,

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen forventelige	2,4 årsværk samt 1.400 timer første år for Finanstilsynet og 2,0 årsværk samt yderligere 1,0 årsværk og 1 mio. kr. det første år til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen forventelige	Lovforslaget vil medføre øget registrerings- og tilsynsvirksomhed for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og Finanstilsynet. Udgifterne hertil vil hos Finanstilsynet blive dækket af de virksomheder, der er under tilsyn.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen forventelige	Det udvidede krav til kundekend- skab samt indførelsen af en vis form for tilsyn med personer og virksom- heder omfattet af lovforslaget vil medføre økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Som følge af kontantforbuddet for forhandlere af genstande samt auk- tionsholdere undtages disse person- grupper fra lovens anvendelsesom- råde og de deraf følgende pligter til uddannelse af personale og udarbej- delse af forretningsgange for legiti- mation af kunder m.v.	De forventede administrative om- stillingsomkostninger er opgjort til ca. 6 mio. kroner. De løbende admini- strative omkostninger forventes at stige løbende i forbindelse med, at nye kunder i de finansielle virksom- heder bliver omfattet af de nye reg- ler om løbende overvågning. De lø- bende administrative omkostninger er derfor opgjort til at udgøre ca. 14 mio. kr. årligt i år 2010.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen forventelige	Ingen forventelige
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen forventelige	Ingen forventelige
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget gennemfører dele af direktivet om forebyggende foranstalt- ninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme (3. hvidvaskdirektiv).	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til lovforslagets titel

Lovens titel foreslås ændret, således at »hvidvask- ning af penge« erstattes med »hvidvask af udbytte«. Dette har sammenhæng med, at der foreslås en hvid- vaskdefinition, der svarer til hæleribestemmelsen i straffelovens § 290, og at »hvidvaskning af penge« også i den gældende lov er defineret som dispositioner over »formuegoder« - et begreb, der er defineret i hvidvaskdirektivet som aktiver af enhver art. Endvi-

dere er det i dag almindeligt at tale om »hvidvask« og »hvidvaskloven« og ikke om »hvidvaskning« og »hvidvaskningsloven«.

Til kapitel 1

Til § 1

Bestemmelsen i § 1 fastlægger lovens anvendelses- område. Bestemmelsen implementerer direktivets ar- tikel 2, jf. artikel 3 (1) og (2) og svarer delvist til §§ 1, 2 og 4 i betænkningen.

Anvendelsesområdet i § 1 er i det væsentligste en videreførelse af anvendelsesområdet i den gældende lov.

I forhold til den gældende lov præciserer forslaget imidlertid hvilke virksomheder og personer, der er omfattet af loven. Denne præcisering består i, at lovforslaget i videst muligt omfang udtrykkeligt opregner de virksomheder og personer, der er omfattet af loven.

Lovforslaget anvender ikke begreberne kredit- og finansieringsinstitutter. I stedet opregner lovforslaget f.eks. pengeinstitutter, fondsmæglerselskaber og udstedere af elektroniske penge. Visse af disse virksomheder og personer er endvidere omfattet af opsamlingsbestemmelsen i stk. 1, nr. 12. Formålet med disse præciseringer er at skabe klarhed over lovens anvendelsesområde.

Som det er tilfældet for den gældende lov, omfatter lovforslaget ikke Københavns Fondsbørs, Værdipapircentralen, Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), PBS og Dankort A/S. Karakteristisk for disse virksomheder er, at de ikke har direkte kundekontakt men optræder som formidlere for finansielle virksomheder og andre virksomheder, der er involveret i finansielle transaktioner. I det omfang disse forudsætninger ændres, således at virksomhederne får direkte kundekontakt, vil der skulle foretages en vurdering af, om virksomhederne er omfattet af lovforslaget.

Efter *stk. 1, nr. 1 og 2*, er pengeinstitutter og realkreditinstitutter omfattet af lovforslaget. Dette svarer til den gældende lov, som omfatter kreditinstitutter, jf. den gældende lovs § 1, stk. 1, nr. 1. Forslaget gennemfører artikel 2 (1) (1), jf. artikel 3 (1) i direktivet.

Endvidere omfatter lovforslaget fondsmæglerselskaber, jf. *nr. 3*, der gennemfører artikel 2 (2), jf. artikel 3 (2) (a) og (c) i direktivet, og investeringsforvaltningsselskaber, jf. *nr. 4*, der gennemfører artikel 2 (2), jf. artikel 3 (2) (a). Både fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber er omfattet af den gældende lov, jf. § 1, stk. 1, nr. 1.

Livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser er også omfattet af loven, jf. *nr. 5*, der implementerer artikel 2 (2), jf. artikel 3 (2) (b) i direktivet.

Den gældende lov finder anvendelse på livsforsikringsselskaber og pensionskasser omfattet af lov om finansiel virksomhed, jf. § 1, stk. 1, nr. 2. Det foreslås at ophæve tilføjelsen »omfattet af lov om finansiel virksomhed«, og i stedet nævne de forsikringsselskaber og pensionskasser, der er omfattet af lov om finansiel virksomhed, dvs. livsforsikringsselskaber og

tværgående pensionskasser. Ændringen er således reaktionel.

Selv om der i 1995 blev indført hjemmel for livsforsikringsselskaber til at tegne forsikringer inden for skadesforsikringsklasserne 1 og 2, dvs. syge- og ulykkesforsikringer, er det alene livsforsikringer, der er omfattet af forslaget og den gældende lov.

Sparevirksomheder og udstedere af elektroniske penge er udtrykkeligt nævnt i forslaget, jf. *nr. 6 og 7*. Ved udstedere af elektroniske penge forstås alle virksomheder, der udøver virksomhed omfattet af § 308, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed. Dette gælder, uanset om virksomheden er omfattet af undtagelserne i § 308, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed. Sparevirksomheder og udstedere af elektroniske penge er også omfattet af den gældende lov, idet sparevirksomheder og udstedere af elektroniske penge udøver en eller flere af de i bilag 1 nævnte aktiviteter, jf. den gældende lovs § 1, stk. 1, nr. 1.

Det foreslås imidlertid at nævne sparevirksomheder og udstedere af elektroniske penge direkte i loven med henblik på at skabe klarhed og gennemsigtighed. Efter den gældende lov er det dog et krav, at de i bilag 1 nævnte aktiviteter udøves som hovedaktiviteter. Kravet om hovedaktivitet foreslås ophævet, jf. nedenfor vedrørende nr. 12.

Forsikringsmæglere er også omfattet af lovforslaget, jf. *nr. 8*. Efter lovforslaget finder loven kun anvendelse på forsikringsmæglere, når de formidler livsforsikring eller andre investeringsrelaterede forsikringer. Dette er en ændring i forhold til den gældende lov, jf. § 1, stk. 2, nr. 4. Forslaget er i overensstemmelse med direktivet, jf. artikel 2 (2), jf. artikel 3 (2) (e).

Bestemmelsen i *nr. 9* gennemfører delvist direktivets artikel 2 (2), jf. artikel 3 (2) (f). Ifølge direktivets artikel 3 (2) (f) omfatter direktivet filialer af virksomheder og personer, der er finansieringsinstitutter efter artikel 3 (2) (a)-(e), herunder virksomheder, der udøver virksomhed med valutaveksling og overførsel af penge og andre værdier.

Lovforslaget omfatter imidlertid kun udenlandske virksomheders filialer her i landet, der udøver virksomhed efter nr. 1-8. Baggrunden for dette er, at det inden for Den Europæiske Union eller lande, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område, som udgangspunkt er hjemlandets tilsynsmyndighed, der fører tilsyn med en filial af en udenlandsk virksomhed, der udøver den i nr. 1-8 nævnte virksomhed. Det er således ikke tilsynsmyndigheden i det land, hvor filialen udøver virksomhed, der fører tilsyn med filialen. Hvis eksempelvis en engelsk bank

etablerer en filial i Danmark, er det som udgangspunkt den engelske tilsynsmyndighed, der fører tilsyn med filialen.

Bestemmelsen i nr. 9 fraviger dette udgangspunkt om hjemlandstilsyn i forhold til virksomhederne i nr. 1-8, idet forslaget § 34 indebærer, at det er Finanstilsynet, der fører tilsyn med, at filialer af ovennævnte virksomheder i Danmark overholder denne lov. Når direktivet fraviger princippet om hjemlandstilsyn, kan det ses som udtryk for nødvendigheden af, at jurisdiktionsområdet er den medlemsstat, hvor virksomheden udøves (værtslandet).

En filial af en virksomhed uden for Den Europæiske Union eller et land, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, er også omfattet af nr. 9.

Investeringsforeninger og specialforeninger, kollektive investeringsordninger, fåmandsforeninger, innovationsforeninger samt hedgeforeninger, jf. bestemmelsen nr. 10, virksomheder, der udøver virksomhed med valutaveksling og overførsel af penge og andre værdier, jf. nr. 11, og øvrige personer, der erhvervsmæssigt udøver en eller flere af de i bilag 1 nævnte aktiviteter, jf. nr. 12, er ikke omfattet af et udgangspunkt om hjemlandstilsyn.

I det omfang andre udenlandske virksomheder end nævnt under nr. 1-8 efter anden lovgivning har adgang til at etablere filialer i Danmark, vil den virksomhed, der udøves gennem filialen med f.eks. pengeoverførsel, være omfattet af lovforslaget. Dette indebærer, at den virksomhed, som filialen udøver i Danmark, er underlagt dansk tilsyn.

Investeringsforeninger og specialforeninger, kollektive investeringsordninger, fåmandsforeninger, innovationsforeninger samt hedgeforeninger er omfattet af lovens anvendelsesområde, jf. nr. 10. Bestemmelsen implementerer artikel 2 (2), jf. artikel 3 (2) (d) i direktivet. Den gældende lov omfatter kun investeringsforeninger og specialforeninger, jf. bilag 1, punkt 14. Udvidelsen følger af artikel 3 (2) (d) i direktivet.

Virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver virksomhed med valutaveksling og virksomheder og personer, der udøver virksomhed med overførsel af penge og andre værdier, er også omfattet af loven, jf. nr. 11. Forslaget gennemfører artikel 2 (2), jf. artikel 3 (2) (a) i direktivet.

I forslaget til § 1, stk. 1, nr. 11, er virksomheder, der er omfattet af lov om postvirksomhed, og penge-transportvirksomheder, i modsætning til den gældende lov, ikke udtrykkeligt nævnt, da disse virksomheder ikke er omfattet af direktivet eller FATFs anbefa-

linger. Dette medfører en indskrænkning i forhold til den gældende lov af, hvilke post- og pengetransportvirksomheder, der er omfattet af loven. Således er det efter forslaget nr. 11 alene de post- og pengetransportvirksomheder, der overfører penge og andre værdier, der er omfattet af loven. Baggrunden for denne ændring er, at der er risiko for, at disse post- og transportvirksomheder benyttes i forbindelse med hvidvask og terrorfinansiering.

Det er således alene pengeoverførselsvirksomheder, virksomheder, der udøver virksomhed med valutaveksling, og udbydere af tjenesteydelser til virksomheder, der skal registreres hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, jf. forslaget § 31.

Udtrykket »overførsel af penge og andre værdier« skal fortolkes i overensstemmelse med note 4 til FATFs særlige anbefaling nr. VI. Herefter skal overførsel af penge og andre værdier forstås som en finansiell service, hvor f.eks. en virksomhed accepterer kontanter, checks eller andre monetære instrumenter på ét sted og udbetaler et tilsvarende beløb et andet sted, uanset hvordan transaktionen finder sted. Det er desuden ikke et krav, at overførslen sker på tværs af landegrænser.

Den rene pengetransport, f.eks. hvor en pengetransportvirksomhed transporterer den daglige omsætning fra et varehus til varehusets bankforbindelse, er ikke omfattet. Endvidere vil pengeinstitutters pengetransport i forbindelse med kontantforsyningen i Danmark ikke være omfattet. Derimod vil pengetransportvirksomhed være omfattet, hvis der som led i transporten sker et ejerskifte, det vil sige, hvis retten til at disponere over pengene skifter fra en person til en anden.

Ved at beskrive området som »erhvervsmæssigt« tydeliggøres, at mere enkeltstående dispositioner eller dispositioner, som ligger udenfor den ansattes ansættelsesområde, bliver omfattet af loven, jf. tilsvarende nr. 12 og 16.

Nr. 12 er en opsamlingsbestemmelse, hvorefter loven også omfatter øvrige virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver en eller flere af de i bilag 1 nævnte aktiviteter. En del af de virksomheder, der er nævnt ovenfor, udøver erhvervsmæssigt en eller flere af de i bilag 1 nævnte aktiviteter, men disse virksomheder er udtrykkeligt nævnt for at skabe klarhed og gennemsigtighed. Bestemmelsen nr. 12 gennemfører artikel 2 (2), jf. direktivets artikel 3 (2) (a), og omfatter bl.a. factoringselskaber og leasingelskaber.

Til forskel fra den gældende lov indeholder forslaget ikke et krav om, at aktiviteterne skal udøves som hovedaktivitet. Forslaget er i overensstemmelse med direktivet. Bilag 1 til forslaget svarer til bilag I til di-

rektiv 2000/12/EF (kreditinstitutdirektivet). I overensstemmelse med direktivet er kreditoplysninger ikke omfattet af forslagens bilag 1.

Betegnelsen »erhvervsmæssigt« skal forstås på samme måde som i nr. 11 og 16.

Nr. 13 om advokater gennemfører direktivets artikel 2 (3) (b). Bestemmelsen i nr. 13 indeholder en udvidelse i forhold til direktivet, idet bestemmelsen omfatter advokater, når disse yder anden forretningsmæssig rådgivning. Hermed opretholdes den gældende retstilstand.

Begrundelsen for den gældende retstilstand er, at der inden for rådgivningsvirksomhed til stadighed sker en brancheglidning mellem de enkelte rådgivningstyper. »Anden forretningsmæssig rådgivning« foreslås derfor medtaget med henblik på at stille de forskellige indberetningspligtige rådgivningsgrupper ens.

Advokater er kun omfattede af lovforslaget, når de udøver de i litra a) og b) opregnede aktiviteter. Litra a) omfatter de situationer, hvor advokaten bistår sin klient ved udførelsen eller planlægningen af visse aktiviteter. Litra b) omfatter de situationer, hvor advokaten handler efter fuldmagt fra klienten.

Advokater er endvidere kun omfattet af lovforslaget i relation til klienter. De er derfor ikke underretningspligtige, hvis de afviser en henvendelse fra en person, hvor der er mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering, hvis den pågældende ikke har klientstatus.

Det antages, at et klientforhold som altovervejende hovedregel kommer i stand ved en udtrykkelig aftale om advokatens udførelse af det pågældende opdrag. Et klientforhold kan endvidere komme i stand ved, at advokaten udfører opdraget som led i en offentlig beskikelsesordning eller i kraft af en testamentarisk bestemmelse, f.eks. når en advokat ved testamente er indsat som bobestyrer.

Derimod er der ikke tale om et klientforhold, hvis der alene foreligger en henvendelse fra en person eller virksomhed med anmodning om advokatens bistand. Der kan f.eks. være tale om, at advokaten kontaktes telefonisk af en person, der ikke i forvejen er klient hos advokaten, men som ønsker advokatens hjælp i forbindelse med en forestående transaktion. Under samtalen fortæller denne person advokaten om den pågældende transaktion, herunder hvorledes transaktionen påtænkes finansieret. På baggrund af disse oplysninger, som advokaten får forelagt under telefonsamtalen, ønsker advokaten ikke at påtage sig opgaven, hvilket advokaten meddeler personen i slutningen af telefonsamtalen.

Advokaters ejendomsformidlingsvirksomhed, jf. lov om omsætning af fast ejendom, er omfattet af bestemmelsen i nr. 13.

Ved lov nr. 422 af 6. juni 2002 blev den gældende lov udvidet til også at omfatte bl.a. revisorer og skatterådgivere, ejendomsmæglere og personer og virksomheder, der yder tilsvarende ydelser, jf. den gældende lovs § 1, stk. 2, nr. 2, 3 og 6.

Ved de her foreslåede ændringer præciseres det, at bestemmelsen i nr. 14 kun omfatter personer og virksomheder, der udøver virksomhed som statsautoriseret eller registreret revisorer. Skatterådgivere og eksperter bogholdere samt revisorer, der hverken er statsautoriserede eller registrerede revisorer, og andre lignende erhverv omfattes af bestemmelsens nr. 16.

Den foreslåede bestemmelse i nr. 15 svarer til den gældende lovs § 1, stk. 2, nr. 3. I lighed med det der er foreslået under nr. 14, omfatter denne bestemmelse kun personer og virksomheder, der er registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens ejendomsmæglerregister. Personer og virksomheder, der udøver virksomhed, der ligger tæt op af denne form for virksomhed, er omfattet af den foreslåede bestemmelse i nr. 16, i det omfang personen eller virksomheden ikke er omfattet af andre bestemmelser. Advokaters ejendomsformidlingsvirksomhed er således omfattet af bestemmelsen i nr. 13.

Med nr. 16 foreslås en opsamlingsbestemmelse, der omfatter personer og virksomheder, der erhvervsmæssigt udøver virksomhed, der ligger tæt op af den virksomhed, der udøves af advokater, statsautoriserede og registrerede revisorer samt ejendomsmæglere, jf. forslagens nr. 13-15.

I forhold til den gældende hvidvasklov foreslås det at ændre »mod betaling yder tilsvarende ydelser« til »erhvervsmæssigt leverer samme ydelser«. Dette er i overensstemmelse med betænkningens, jf. betænkningens § 1, stk. 2, nr. 5.

Betegnelsen »erhvervsmæssigt« skal forstås på tilsvarende måde som nævnt i nr. 11 og 12. Herved tydeliggøres det, at mere enkeltstående dispositioner falder udenfor betegnelsen. Også dispositioner, som ligger udenfor det man er ansat til, f.eks. hvis en rengøringsassistent eller hjemmehjælper bistår med betaling af regninger falder udenfor betegnelsen. Udtrykket »samme ydelser« dækker de områder, persongrupperne i nr. 13-15 normalt beskæftiger sig med, hvilket svarer til »tilsvarende ydelser« i den gældende lov.

Bestemmelsens nr. 17 om udbydere af tjenesteydelser til virksomheder gennemfører direktivets artikel 2 (3) (c), jf. artikel 3 (7). Bestemmelsen er ny i forhold

til den gældende lov. Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder er defineret i forslagens § 3, nr. 5. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Det fremgår af *nr. 18*, at Danmarks Nationalbank er omfattet af loven. Nationalbanken er ikke omfattet af direktivets anvendelsesområde, idet direktivets definition af kreditinstitutter ikke omfatter centralbanker. Nationalbanken har imidlertid selv ønsket at være omfattet af loven. Nationalbanken er derfor ikke underlagt tilsyn i medfør af lovforslaget.

Bestemmelsens *stk. 2* gennemfører direktivets artikel 2 (2), jf. artikel 40 (1) (d). I henhold til artikel 40 kan Kommissionen, for at tage højde for den tekniske udvikling indenfor området og for at sikre en ensartet anvendelse af direktivet, afklare tekniske aspekter samt indføre tekniske kriterier i forhold til visse af bestemmelserne i direktivet. Kommissionens beslutning skal ske efter en særlig komitologi-procedure. Kommissionen bistås endvidere af et udvalg til forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering efter direktivets artikel 38.

Bestemmelsen i *stk. 2* indebærer, at personer og virksomheder, der er omfattet af forslagens *stk. 1*, nr. 1-12, kan undtages fra loven, hvor dette er besluttet af Kommissionen efter ovennævnte komitologi-procedure. Dette forudsætter, at virksomheden udøves lejlighedsvis eller på et meget begrænset grundlag, således at der kun er en lille risiko for hvidvask eller finansiering af terrorisme, jf. artikel 2 (2) i direktivet. Såfremt Kommissionen træffer beslutning, som nævnt i bestemmelsen, kan Finanstilsynet fastsætte regler herom i en bekendtgørelse.

Til § 2

Det følger af den gældende hvidvasklov, at forhandlere af genstande og auktionsholdere er omfattet af lovens anvendelsesområde, hvis beløbet, der om sættes for, modsvares 15.000 euro eller derover, og der betales med kontanter.

Det foreslås i stedet at indføre et forbud mod, at forhandlere af genstande og auktionsholdere modtager kontantbetalinger på 15.000 euro eller derover, hvad enten betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der ser ud til at være indbyrdes forbundet. Forslaget betyder, at forhandlere af genstande og auktionsholdere ikke må modtage kontantbetalinger på 15.000 euro eller derover. Det samme gælder, hvis kontantbetalingen består af flere betalinger, der tilsammen udgør 15.000 euro eller derover, og der ser ud til at være en sammenhæng med betalingerne. Det sidste led i bestemmelsen er indsat for at hindre omgåelsestilfælde.

Bestemmelsen vurderes at leve op til både anbefalingerne fra FATF samt 3. hvidvaskdirektiv. De facto omfatter underretningspligten dog kun forhandlere af genstande af en vis værdi, eksempelvis bilforhandlere, antikvitetsforhandlere og guldsmede. Dette hænger sammen med, at det typisk er disse typer af forhandlere, der modtager kontantbetalinger af en sådan størrelsesorden.

Det antages, at det er de færreste betalinger på 15.000 euro eller derover, der sker kontant. Betalinger af denne størrelse vil derimod typisk ske ved brug af elektroniske betalingssystemer eller check. Det vurderes derfor, at den praktiske virkning af et forbud mod, at forhandlere af genstande samt auktionsholdere modtager kontantbetalinger i denne størrelsesorden, er begrænset.

Som konsekvens af denne bestemmelse, vil forhandlere af genstande og auktionsholdere blive undtaget fra lovens anvendelsesområde.

Til kapitel 2

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse i *nr. 1 og 2* er en konsekvens af, at direktivet opererer med forskellige juridiske og retlige enheder samt retlige arrangementer. Det er derfor nødvendigt både at definere begrebet »selskaber« og begrebet »virksomheder«. Der er ved definitionerne i nr. 1 og nr. 2 søgt en så bred definition som muligt, og opregningen af de nedenfor nævnte selskabs- og virksomhedsformer er ikke udtømmende.

Begrebet »selskaber« i *nr. 1* skal i dette lovforslag forstås bredt. Det indeholder alle juridiske personer, herunder aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber, partnerselskaber, foreninger og fonde (selvejende institutioner), interessentskaber samt kommanditselskaber.

Begrebet »virksomheder« i *nr. 2* omfatter selskaber, som defineret under nr. 1, men derudover også andre retlige arrangementer som f.eks. udenlandske virksomheds- og foreningsformer, som ikke umiddelbart er kendte i det danske retssystem. Blandt andet fokuserer direktivet særligt på de såkaldte »trusts«. Begrebet kendes fra lande med common law.

Trust er ikke et kendt begreb i dansk ret og kan ikke sammenlignes med en dansk fond. Der er endvidere ingen ejer af en dansk fond i modsætning til en trust. En dansk fonds midler skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifter, således at midlerne ikke på et senere tidspunkt kan tilbageføres til denne. Endeligt er en dansk fond gennemreguleret på samme måde som f.eks. et aktieselskab. Det er nødvendigt, at lovforsla-

get også dækker udenlandske virksomhedsformer så som trusts, idet lovforslagets forpligtelser til blandt andet at identificere de reelle ejere tillige gælder i forhold til kunder fra udlandet.

Det kendetegnende ved en trust er, at der er tale om et retligt arrangement, der bygger på en aftale, hvorved en person (en stifter) overdrager midler til en eller flere forvaltere (trustee) til fordel for en eller flere bestemte personer (beneficial owner) eller formål. I modsætning til en dansk fond vil formuegoderne i en trust kunne tilbageføres til stifteren. Trusten giver dermed mulighed for, at stifter kan beskytte sig mod sine kreditorer i en periode for derefter at tilbageføre midlerne til sig selv igen.

Det foreslås i *nr. 3*, at indsætte en definition af et reguleret marked. Begrebet »reguleret marked« er defineret i artikel 4 (14) i direktiv 2004/39/EF om markeder for finansielle instrumenter. Et reguleret marked er blandt andet kendetegnet ved, at det har opnået tilladelse som reguleret marked samt efterlever reglerne i direktiv 2004/39/EF.

Befinder markedet sig i Den Europæiske Union eller i et land, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område, skal markedet være optaget på en liste over regulerede markeder, som offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende, jf. artikel 47 i direktiv 2004/39/EF. Befinder markedet sig derimod i et land udenfor Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, skal markedet være medlem af den internationale sammenslutning af børser, World Federation of Exchanges (WFE). Listen over sammenslutningens medlemmer offentliggøres på www.fibv.com.

Den foreslåede bestemmelse i *nr. 4* er ny og gennemfører direktivets artikel 3 (6). Med bestemmelsen defineres hvilke fysiske personer, der i lovforslaget anses for at have en kontrollerende indflydelse på en virksomhed og dermed er reelle ejere i lovforslagets forstand.

Bestemmelsen tager udgangspunkt i en konkret vurdering af, hvornår en fysisk person kan siges at have kontrollerende indflydelse på den virksomhed eller person, der er kunde. Kontrollerende indflydelse afhænger blandt andet af ejerskab af kapitalandele/ejerandele og stemmerettigheder samt virksomhedens vedtægter og øvrige aftaler, såsom aktionæroverenskomster og opdeling i aktieklasser m.v. Undersøgelsen skal foretages tilbage til en eller flere fysiske personer, der har den endelige kontrol med en virksomhed. Såfremt en fysisk person har pant i en virksomheds ejerandele, og stemmerettighederne forbun-

det med disse ejerandele følger med pantet, er der ligeledes tale om en reel ejer, såfremt disse stemmerettigheder ud fra en konkret vurdering giver en kontrollerende indflydelse.

Der er i bestemmelsens *litra a)-e)* anført nogle eksempler på, hvornår der er tale om kontrollerende indflydelse. Da *litra a)-e)* således kun er eksempler, vil en person, der f.eks. ejer en mindre procentdel af kapitalen i en virksomhed, også kunne anses for en reel ejer efter lovforslagets generelle definition.

Litra a) og b) vedrører kontrol m.v. over selskaber. Ifølge *litra a)* giver ejerskab eller kontrol over mere end 25 pct. af et selskabs ejerandele eller stemmerettigheder en kontrollerende indflydelse på selskabet. Bestemmelsen i *litra b)* om personer, der på anden måde end den i *litra a)* nævnte udøver kontrol over et selskabs ledelse, har navnlig betydning i forhold til personer, der har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne i et selskabs bestyrelse eller lignende ledelsesorgan.

Litra c)-e) er en konsekvens af direktivets artikel 3 (6) (ii), der særligt opregner eksempler for fonde og andre retlige arrangementer, der administrerer og distribuerer midler. Der er navnlig i forbindelse med forhandlingerne af direktivforslaget tænkt på de såkaldte trusts, jf. bemærkningerne til forslagens nr. 2.

På baggrund af direktivets formål vil opmærksomheden på, hvem der har kontrollerende indflydelse som omhandlet i eksemplerne i *litra c)-e)* særligt være relevant i forhold til trusts. Det er ifølge *litra c)* nødvendigt at identificere de personer, der skal modtage 25 pct. eller mere af en trusts formuegoder, såfremt disse personer allerede er kendt. Begrebet »formuegoder«, som nævnt i bestemmelsens *litra c)* og *e)*, skal forstås i overensstemmelse med direktivets definition i artikel 3 (3). Der er således tale om aktiver af enhver art, hvad enten der er tale om løsøre eller fast ejendom, materielle eller immaterielle aktiver, samt juridiske dokumenter eller instrumenter, herunder elektroniske eller digitale, der tjener som bevis for ejendomsretten til sådanne aktiver eller dertil knyttede rettigheder.

Vedrørende danske fonde er det ikke relevant at fokusere på personer, som skal modtage mere end 25 pct. af fondens formuegoder efter *litra c)*. I en dansk fond kan der kun foretages uddeling af fondens frie reserve – de såkaldte uddelingsmidler. Det er derfor relevant i forhold til danske fonde at se på, om der findes personer, der skal modtage mere end 25 pct. af fondens uddelingsmidler.

Hvis de begunstigede personer ikke er kendt, er det ifølge *litra d)* tilstrækkeligt at notere sig den gruppe af

personer, i hvis hovedinteresse en trust eller en dansk fond er oprettet eller fungerer. Betragtning 9 til direktivets præambel anfører i den forbindelse, at det naturligvis ikke er muligt og dermed ikke påkrævet at identificere de enkelte personer indenfor gruppen.

For så vidt angår *litra e*) vil personer, der udøver kontrol over mindst 25 pct. af uddelingsmidlerne i en dansk fond, omfatte fondens bestyrelse, der styrer fonden under iagttagelse af fondens formål og en evt. uddelingsbestemmelse. I en trust vil personer, der udøver kontrol over mindst 25 pct. af en trusts formuegoder, også kunne omfatte stifteren af trusten, da stifteren kan være trustee (forvalter).

Bestemmelsen i *nr. 5* er ny og er begrundet i direktivets artikel 3 (7). Med bestemmelsen foreslås en definition af begrebet »udbydere af tjenesteydelser til virksomheder«. Bestemmelsen er subsidiær i forhold til de foreslåede bestemmelser i § 1, nr. 13 og 14, som vedrører advokater og revisorer.

Ifølge *litra a)* er alle fysiske og juridiske personer omfattet af definitionen, når de erhvervsmæssigt opretter selskaber for tredjemand. Sådanne »skuffeselskabsfabrikanter« er også omfattet. Ved et skuffeselskab forstås et allerede eksisterende aktie- eller anpartsselskab, der købes fra en professionel stifter, og hvor selskabet ikke fra stiftelsen og til købstidspunktet har drevet erhvervsmæssig virksomhed.

En person vil kun være omfattet af forslagens *litra b)*, hvis det foregår i erhvervsøjemed. Det følger af betragtning 17 til direktivets præambel, at funktionen som et selskabs bestyrelsesmedlem eller direktør ikke automatisk gør den pågældende person til en udbyder af tjenesteydelser til virksomheder. Denne definition omfatter kun de, der i erhvervsøjemed for tredjemand fungerer som bestyrelsesmedlem af eller direktør for en virksomhed.

Kontorhoteller er omfattet af *litra c)*. Ved kontorhoteller forstås enhver, der erhvervsmæssigt stiller adresser og dertil knyttede tjenester til rådighed for virksomheder. Det forudsættes, at tjenesteyderen også stiller dertil knyttede tjenester til rådighed, der relaterer sig til drift af virksomheden. Det kan f.eks. bestå i en reception eller telefonservice.

Under *litra d)* omfattes de såkaldte trustees, dvs. de personer, der af stifteren af en trust er udpeget til at forvalte midlerne i en trust. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslagens nr. 2, der omtaler begrebet trust. Begrebet »administratorer« kendes fra almenyttige fonde.

Den foreslåede bestemmelse under *litra e)* medfører, at en aktionær, der erhvervsmæssigt driver virksomhed

som aktionær, er omfattet af lovforslagets bestemmelser, hvilket også betyder, at aktionæren skal registreres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, jf. forslagens § 31. Ved aktionær forstås en nominee, hvilket f.eks. er personer, som indskriver aktier i eget navn i en fortegnelse over aktionærer, hvor det samtidig fremgår, at disse aktier er ejet af en anden. *Litra e)* omfatter endvidere personer, som sørger for, at andre fungerer som aktionær. Bestemmelsen er dog begrænset således, at en person ikke er omfattet, hvis personen kun er aktionær for virksomheder, hvis ejerandele handles på et reguleret marked.

Definitionen af politisk udsatte personer i forslagens *nr. 6* bygger på en definition i direktivets artikel 3 (10) samt FATFs definition.

Det foreslås, at politisk udsatte personer defineres som personer, der har eller har haft en højerestående offentlig funktion. Herved omfattes for eksempel statsoverhoveder, så som præsidenter og ministre, parlamentsmedlemmer, dommere, militærpersoner med højerestående rang, statstjenestemænd med ledende poster, partiformænd i politiske partier samt medlemmer af ledelsen i statsjede selskaber. Der er således ikke tale om personer med højerestående positioner i regionale organer, som det der svarer til danske amter og kommuner, i udlandet.

Endvidere foreslås det, at bestemmelsen omfatter personer, der er knyttet til sådanne personer ved registreret partnerskab, ægteskab eller sådanne personers børn eller forældre samt personer, der er kendt som disses nære medarbejdere. Ved »kendt« forstås almindelig kendt i offentligheden.

Formålet med en definition af politisk udsatte personer i lovforslaget er, at der ifølge forslagens § 19, stk. 4, stilles skærpede krav til kundekendskab, når der er tale om politisk udsatte personer, der er bosiddende i et andet land. Dette gælder også danske politisk udsatte personer, der er bosiddende i et andet land. Betragtning 25 i direktivets præambel begrunder denne skærpede opmærksomhed på politisk udsatte personer bosat i udlandet særligt med hensynet til bekæmpelse af korruption, hvorfor opmærksomheden særligt skal rettes mod lande med udbredt korruption.

Til § 4

Bestemmelsen svarer til betænkningens forslag. Der er tale om en udvidelse i forhold til den gældende lovs § 2, idet forslaget også omfatter overtrædelser af særlovgivningen. Direktivets definition af hvidvask findes i artikel 1 (2) sammenholdt med artikel 3 (4) og 3 (5).

Bestemmelsen beskriver, hvad udtrykket »hvidvask« dækker. Beskrivelsen tager udgangspunkt i hæribestemmelsen i straffelovens § 290.

I dansk ret omfatter det strafferetlige hvidvaskbegreb ikke de hvidvaskhandlinger, der udføres af den, der har begået førforbrydelsen (f.eks. røveri), hvori- mod dette er omfattet af direktivets hvidvaskbegreb, idet der er samme behov for at få underretninger til brug for kriminalitetsbekæmpelsen, hvad enten det er den oprindelige gerningsmand eller en tredjemand, der foretager hvidvaskhandlingen.

Forslagets stk. 2 omfatter derfor også gerningsmandens egne dispositioner over udbyttet, der i dansk ret ikke straffes som hæleri, fordi straf for førforbrydelsen udtømmende gør op med strafansvar for også de senere tilknyttede dispositioner.

Beskrivelsen vedrører de forhold, som de af loven omfattede virksomheder m.v. skal være opmærksomme på. Spørgsmålet om hvilke former for hvidvask, der udløser en underretningspligt, er reguleret i forslagens § 7, stk. 1. Underretningspligten er således begrænset til visse former for kriminalitet, jf. forslagens § 7.

Til § 5

Bestemmelsen gennemfører direktivforslagets artikel 1 (3). Bestemmelsen beskriver gennem en henvisning til straffelovens bestemmelse herom, hvad udtrykket »finansiering af terrorisme« dækker. Straffelovens § 114 a lyder således:

»§ 114 a. Med fængsel indtil 10 år straffes den, som

- 1) direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til,
- 2) direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til eller
- 3) direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå terrorhandlinger omfattet af § 114.«

Straffelovens § 114 lyder således:

»§ 114. For terrorisme straffes med fængsel indtil på livstid den, som med forsæt til at skræmme en befolkning i alvorlig grad eller uretmæssigt at tvinge danske eller udenlandske offentlige myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling eller at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfat-

ningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer begår en eller flere af følgende handlinger, når handlingen i kraft af sin karakter eller den sammenhæng, hvori den begås, kan tilføje et land eller en international organisation alvorlig skade:

- 1) Manddrab efter § 237.
- 2) Grov vold efter § 245 eller § 246.
- 3) Frihedsberøvelse efter § 261.
- 4) Forstyrrelse af trafikikkerheden efter § 184, stk. 1, retsstridige forstyrrelser i driften af almindelige samfærdselsmidler m.v. efter § 193, stk. 1, eller groft hærværk efter § 291, stk. 2, hvis disse overtrædelser begås på en måde, der kan bringe menneskeliv i fare eller forårsage betydelige økonomiske tab.
- 5) Kapring af transportmidler efter § 183 a.
- 6) Grove våbenlovovertrædelser efter § 192 a eller lov om våben og eksplosivstoffer § 10, stk. 2.
- 7) Brandstiftelse efter § 180, sprængning, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, skibbrud, jernbane- eller anden transportulykke efter § 183, stk. 1 og 2, sundhedsfarlig forurening af vandforsyningen efter § 186, stk. 1, sundhedsfarlig forurening af ting bestemt til almindelig udbredelse m.v. efter § 187, stk. 1.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som med det i stk. 1 nævnte forsæt transporterer våben eller eksplosivstoffer.

Stk. 3. Endvidere straffes på samme måde den, der med det i stk. 1 nævnte forsæt truer med at begå en af de i stk. 1 og 2 nævnte handlinger.«

Til kapitel 3

Til § 6

Stk. 1 gennemfører direktivets artikel 20 og følger af FATFs anbefaling nr. 11. Bestemmelsen pålægger de af loven omfattede personer og virksomheder en generel opmærksomhedspligt. Stk. 1 er ikke strafbelagt. Dette skyldes karakteren af den pligt, der pålægges de af loven omfattede personer og virksomheder. Pligten består i, at de af lovforslaget omfattede virksomheder og personer skal vurdere usædvanlige transaktioner m.v. i et hvidvask- eller terrorfinansieringsperspektiv, hvorimod forslagens § 7 regulerer den situation, hvor der konkret er opstået en mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering, der skal be- eller afkræftes. Dette medfører, at de af loven omfattede

virksomheder og personer generelt skal være opmærksomme på kunders aktiviteter, som på grund af deres særlige karakter menes at kunne have tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Det kan for eksempel være, hvor der foretages usædvanlig mange bevægelser på en konto, eller der indsættes et usædvanligt stort beløb set i forhold til kundens normale brug af kontoen. De af loven omfattede personer og virksomheder skal således ikke først være opmærksomme, når mistanken opstår.

I henhold til *stk. 2* skal resultaterne af undersøgelserne opbevares efter reglerne i § 23. Resultaterne af de omtalte undersøgelser hører til den pågældende virksomheds interne arbejdsdokumenter, som den pågældende kunde ikke har adgang til at gøre sig bekendt med. *Stk. 2* er en gennemførelse af FATFs anbefaling nr. 11, som foreskriver, at resultaterne skal noteres og være til rådighed for kompetente myndigheder og revisorer. Hvor omfattende notaterne herom skal være afhænger af forholdets kompleksitet. Oftest vil det være tilstrækkeligt, at virksomheden eller personen noterer sig transaktionens formål.

Til § 7

Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 22. Bestemmelsen er en ændring i forhold til den gældende lovs § 10 og § 10 a, idet den vedrører lovetrædelser, der kan straffes med fængsel i over 1 år, hvor det i den nugældende lov alene er overtrædelse af straffeloven.

Formuleringen i den gældende lovs § 10, der taler om en transaktion og om at sætte transaktionen i bero, har i nogle tilfælde givet anledning til tvivl hos underretningsspligtige om, hvorvidt der også var pligt til at underrette, hvis man afviste kunden. Der har også været udtrykt tvivl om, hvorvidt en mistanke, der opstår efter transaktionen, er omfattet af lovens regulering.

Sådan tvivl om lovens område kan betyde, at oplysninger, der ville være væsentlige for kriminalitetsbekæmpelsen, ikke tilgår politiet, hvilket vanskeliggør politiets efterforskning og opklaring af forbrydelser.

Med hensyn til fortolkningen af loven bemærkes, at § 4 i forslaget, i overensstemmelse med definitionen i artikel 1 i direktivet, indeholder forsøg på hvidvask eller terrorfinansiering som en del af definitionen af hvidvask af penge og terrorfinansiering. Direktivets artikel 22 indeholder bestemmelse om, at de omfattede institutter på eget initiativ skal underrette de kompetente myndigheder »om ethvert forhold, som kunne være tegn på hvidvask af penge og terrorfinansiering«.

Det er således en naturlig forståelse, at der også skal gives underretning om kundeforhold, der afvises, hvis der skønnes at være tale om forsøg på hvidvask eller terrorfinansiering. Der er ikke noget legitimationskrav i sådanne tilfælde, men det har alligevel i flere tilfælde været muligt at identificere den pågældende på andet grundlag, herunder på baggrund af oplysninger eller dokumenter, der er modtaget fra den potentielle kunde.

Det bemærkes vedrørende afgrænsningen, at der skal være tale om mistanke om hvidvask af identificerbart direkte udbytte fra de omfattede strafbare forhold. En henvendelse fra en potentiel kunde, der f.eks. vil rådgives om skatteunddragelse ved brug af skattelej, eller andre henvendelser vedrørende endnu ikke begået kriminalitet vil ikke være omfattet af underretningsspligten. Selv når kriminaliteten er begået, er det en forudsætning for anvendelsen af underretningsspligten, at der findes et udbytte, der kan stamme fra kriminaliteten. Loven vedrører alene dispositioner over identificerbart direkte udbytte og indeholder ingen generel pligt til at underrette om mistanke om strafbare forhold eller planlægning heraf.

Særligt vedrørende advokater bemærkes, at de kun er omfattet af loven i relation til klienter. De er derfor ikke underretningsspligtige, hvis de afviser en henvendelse fra en person, hvor der er mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering, men hvor den pågældende ikke har klientstatus.

Bestemmelsen tydeliggør, hvad de af loven omfattede virksomheder og personer skal indgive underretning om. Det præciseres, at også mistanker, der opstår på et senere tidspunkt end transaktionstidspunktet, er omfattet. Dette er i den nuværende hvidvasklov ved 2002-ændringen blevet formuleret for så vidt angår finansiering af terrorisme.

Pligten opstår kun i tilfælde, hvor der rettes henvendelse om et kundeforhold, herunder om et lejligheds-kundeforhold, f.eks. i forbindelse med omveksling af penge. Det er en forudsætning, at henvendelsen vedrører udbytte fra allerede begået kriminalitet eller finansiering af terrorisme, hvor også lovlige midler, f.eks. fra indsamlinger, er omfattet. Således vil f.eks. henvendelser om rådgivning vedrørende påtænkte skatteunddragelser ikke være omfattet, hvis der ikke er mistanke om, at henvendelsen reelt vedrører hvidvask eller finansiering af terrorisme.

På samme måde som i dag, hvor underretningsspligten omfatter mistanke om hvidvask af udbytte fra overtrædelser af straffeloven, er det ikke tanken, at de af loven omfattede skal gå ind i en nærmere strafferet-

lig vurdering. De af loven omfattede virksomheder og personer skal derimod se på, om der er ting, der er atypiske i forhold til normale kundeforhold, herunder om transaktionen vedrører beløbsstørrelser eller betalingsmåder, der i den konkrete sammenhæng forekommer atypiske. Der kan også være tale om, at der ikke umiddelbart er tale om noget atypisk, men at den regulerede er i besiddelse af andre oplysninger, der konkret giver anledning til mistanke. På baggrund af en samlet vurdering med udgangspunkt i den reguleredes kendskab til sit sagsområde, må den pågældende så tage stilling til, om der er en mistanke, der skal underrettes om.

Der vil være situationer, hvor det vil være vanskeligt for den enkelte ansatte at bedømme, om en transaktion indebærer hvidvaskning af penge. Det er imidlertid ikke hensigten, at den enkelte medarbejder skal foretage en vurdering af, hvilken underliggende kriminalitet, der gør sig gældende. En sådan vurdering vil forudsætte juridisk sagkundskab og vil herudover falde væsentligt uden for de opgaver og funktioner, som medarbejdere i finansielle institutter varetager.

En mistanke og eventuel indgivelse af anmeldelse skal baseres på vurderinger i den konkrete situation af handlingernes karakter og forskellighed fra normale kundeforhold, fortiltelser og andre særegne og atypiske forhold hos kunden, der samlet leder opmærksomheden hen på et eventuelt forsøg på tilsløring af midlernes oprindelse, der må formodes at have en kriminel karakter.

Det kan ikke forventes, at de underretningspligtige har nærmere kendskab til strafferetlige vurderinger. Straf for manglende underretninger gælder efter loven kun i tilfælde, hvor der rent faktisk er opstået mistanke om hvidvask og terrorfinansiering, og denne mistanke ikke er afkræftet.

Hvis den ansatte direkte ved, at der er tale om hvidvask af udbytte fra en lovovertrædelse, der efter loven har en maksimumsstraf på fængsel i 1 år eller derunder, er der ikke underretningspligt efter lovforslaget. Vælger den ansatte i et sådant tilfælde at gennemføre transaktionen uden at underrette politiet, vil det være strafbart som hæleri efter straffelovens § 290.

Stk. 2 svarer indholdsmæssigt til den gældende § 10 c og gennemfører direktivets artikel 23 (1). Advokatsamfundet fører efter retsplejeloven tilsyn med advokatbranchen, bl.a. tilsyn med klientkontomidler. Indberetning af mistanke om hvidvask af penge og finansiering af terrorisme for advokater sker til Advokatsamfundet, der efter en konkret vurdering indberet-

ter til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet.

Stk. 3 svarer til den gældende lovs § 10 og gennemfører direktivets artikel 24. Effektiviteten af efterforskningen - og opfyldelsen af formålet med loven - beror på, at der etableres et velfungerende samarbejde mellem de af loven omfattede personer og virksomheder og Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet. Det er derfor vigtigt, at Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet straks underrettes om, at en transaktion, som mistænkes for at have tilknytning til hvidvaskning, undersøges.

De af loven omfattede personer og virksomheder skal derfor undlade at gennemføre transaktioner, der mistænkes for at have tilknytning til hvidvask, indtil Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet er underrettet.

Hvis underretningen sker efter stk. 2, skal transaktionen sættes i bero indtil Advokatsamfundet har videregivet underretningen til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, eller har meddelt, at underretningen efter en konkret vurdering ikke vil blive videregivet.

Imidlertid vil det antagelig ofte forholde sig således i praksis, at en udskyldelse eller forsinkelse af transaktionens gennemførelse vil vække mistanke hos den, der forsøger at hvidvaske penge. Er der risiko for dette, bør transaktionen alligevel gennemføres. Underretning af Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet skal ske umiddelbart herefter. Dette gælder dog ikke, hvis der er mistanke om terrorfinansiering, jf. stk. 4. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 27, hvorefter virksomheden eller personen er forpligtet til at hemmeligholde, at der er iværksat en undersøgelse, eller at Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet er underrettet.

Stk. 4 svarer til den gældende § 10 a. Der er ved mistanke om finansiering af terrorisme på grund af Danmarks internationale forpligtelser ikke mulighed for at gennemføre transaktionen, før Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet er underrettet. Statsadvokaturen vil snarest tage stilling til en eventuel beslaglæggelse. Bestemmelsen begrænser i øvrigt ikke pligten til indefrysning af midler i henhold til danske anordninger eller EU forordninger vedrørende sanktioner. Finansrådet og statsadvokaturen har aftalt den praktiske fremgangsmåde ved underretninger, og Erhvervs- og Byggestyrelsen, der administrerer de nævnte sanktioner, og statsadvokaturen koordinerer deres arbejde på området.

Terrorisme finansieres i et vist omfang med udbytte fra kriminalitet, og underretning om mistanke er omfattet af den gældende hvidvasklov. Det er nødvendigt at begrænse stk. 4 yderligere, fordi det relevante i disse situationer ikke er at opdage terrorisme, men at forhindre finansiering af terrorisme. Undladelse af at gennemføre en transaktion gælder kun den aktuelle konto.

Reglen vil i praksis indebære, at der foretages en indberetning til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet ved mistanke om finansiering af terrorisme. Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet vil herefter hurtigt tage stilling til, om der skal ske beslaglæggelse. Gennemførelsen af denne procedure i praksis er for pengeinstitutters vedkommende nærmere fastsat ved en aftale mellem Finansrådet og Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitets hvidvasksekretariat.

Stk. 5 svarer til den gældende § 10, stk. 3, og § 10 a, stk. 2. Bestemmelsen indeholder alene en henvisning til, at retsplejelovens almindelige regler finder anvendelse med hensyn til de oplysninger, der ikke indgår i underretningen.

Til § 8

Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 23 (2), som er identisk med artikel 6 (3) i 2. hvidvaskdirektiv. Der er tale om en udvidelse af den gældende lovs undtagelse fra indberetningspligten, således at undtagelsen nu svarer til direktivet.

Stk. 1 gennemfører betragtning 20 til direktivets præambel. Det fremgår heraf, at juridisk rådgivning fortsat bør være omfattet af advokatens tavshedspligt, medmindre den juridiske rådgiver deltager i hvidvaskningsaktiviteter eller terrorfinansiering, den juridiske rådgivning ydes med henblik på hvidvaskning af penge eller terrorfinansiering, eller advokaten ved, at klienten søger juridisk rådgivning med henblik på hvidvaskning af penge og terrorfinansiering.

Ordene » fastslår den pågældende klients retsstilling« skal forstås således, at det kun vedrører oplysninger om fortolkning af gældende ret samt retlig subsumption (at indordne et tilfælde under en regel i lovgivningen m.v.).

Bestemmelsen er en gennemførelse af FATF's anbefaling nr. 16.

Bestemmelsen i stk. 2 giver en revisor eller anden person omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13-16, som bistår en advokat i forbindelse med f.eks. en retssag eller med at fastslå en klients retsstilling, samme undtagelse fra forpligtigelsen til at indberette mistanke om hvidvask,

som advokaten har efter stk. 1. Dette sikrer, at retssikkerheden for klienten kan bevares, jf. også betragtning 21 i direktivets præambel. Retssager adskiller sig bl.a. fra administrativ klagebehandling ved at være omfattet af retsplejelovens regler, hvori beskyttelsen af retssikkerheden ligger. Begrænsningen i indberetningspligten foreslås derfor som hovedregel, på linie med direktivet, indskrænket til at omfatte egentlige retssager. Imidlertid opfattes Landsskatteretten i praksis nærmere som en domstol end en administrativ klageinstans. Da det endvidere er et eksplicit krav, at klageadgang for Landsskatteretten skal være udnyttet, før der kan anlægges sag for domstolene, foreslås det i stk. 3 at medtage sager for Landsskatteretten i undtagelsen fra indberetningspligten.

Bestemmelsen i stk. 3 er en videreførelse af § 12, stk. 5, i den gældende lov.

I stk. 4 foreslås det, at undtagelsen ikke skal gælde, såfremt bistanden ydes med henblik på hvidvask eller terrorfinansiering eller virksomheden eller personen ved, at klienten søger bistand med henblik på hvidvask eller terrorfinansiering. Forbuddet mod selvinkriminering kan være til hinder for den indberetning, der følger af stk. 4. Hvis det er i strid med selvinkrimineringsforbuddet at indberette efter stk. 4, skal der ikke indberettes, idet selvinkrimineringsforbuddet går forud for bestemmelsen i stk. 4.

Til § 9

Bestemmelsen er identisk med den nugældende § 10, med betænkningens § 10 og gennemfører direktivets artikel 25. Myndighederne kan ved kontrolbesøg eller på anden vis få kendskab til forhold, der kan have tilknytning til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme.

Tilsynet med advokater og Advokatrådets pligt til en tilsvarende underretning er reguleret i retsplejeloven.

Til § 10

Bestemmelsen er identisk med den gældende § 10 b og betænkningens § 9. Det foreslås at give Finanstilsynet mulighed for at fastsætte nærmere regler om underretningspligt om finansielle transaktioner med usamarbejdsvillige lande som følge af samarbejdet i FATF. Endvidere foreslås det i § 37, stk. 3, at tilside-sættelse af en underretningspligt, som fastsat efter § 10, kan straffes med bøde. Det er hensigten, at underretning skal ske systematisk, hvis transaktionen er sket med et usamarbejdsvilligt land, og at den således ikke skal bero på en mistanke om hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme. Det er ikke hensigten,

at underretningspligten skal være forbundet med krav om en nærmere undersøgelse af forholdet, herunder indhentelse af nærmere oplysninger.

Med bestemmelsen sikres det, at der kan følges op på de modforanstaltninger, som FATF foreslår iværksat mod lande, der ikke vil samarbejde om bekæmpelse af hvidvask af penge.

I bestemmelsen stilles der ikke, som i den gældende lov, krav om mistanke til transaktionens tilknytning til hvidvask, og det er endvidere ikke hensigten, at de underretningspligtige skal undersøge de enkelte transaktioner men blot konstatere, at transaktionen er med en fysisk eller juridisk person, der er etableret eller registreret i et land eller territorium, der er optaget på FATFs liste over usamarbejdsvillige lande eller territorier. Underretningen til politiet skal ske på dette grundlag.

På FATFs liste kan der dels være anført lande, som det er vedtaget at indføre sanktioner imod og dels lande, som er under observation. Indberetningspligten omfatter alene de lande, som det er vedtaget at indføre sanktioner mod.

Listen over usamarbejdsvillige lande og territorier ændrer sig efterhånden, som de enkelte lande eller territorier får indført reformer, der gør det muligt for dem at deltage effektivt i det internationale samarbejde om bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme. Landene og territorierne på observationslisten er pr. oktober 2005 følgende: Myanmar og Nigeria. Listen ajourføres 3 gange om året.

Underretningspligtens omfang bør fastsættes efter en vurdering af nytteværdien, dvs. hvorvidt den administrative belastning, der følger af den systematiske indberetning, står i forhold til formålet - bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme. F.eks. bør transaktioner, som beror på danskeres brug af egne betalingskort i et land, der figurerer på FATFs liste, normalt undtages fra indberetningspligten. Den nærmere udmøntning af reglerne må dog afhænge af det indberetningsniveau, som fastsættes internationalt, herunder af de fortsatte drøftelser i FATF og EU-medlemsstaterne imellem.

Til kapitel 4

Til § 11

Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 7 (c). Herefter skal de af loven omfattede virksomheder og personer altid kræve, at en kunde skal legitimere sig, når der er mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering, der er omfattet af underretningspligten i § 7.

Som udgangspunkt skal de af loven omfattede virksomheder og personer kun kræve, at en kunde legitimerer sig enten ved oprettelse af et fast kundeforhold, jf. § 12, eller når der er tale om en lejlighedskunde, der foretager en transaktion over 15.000 euro, jf. § 14.

Bestemmelsen i § 11 er således et generelt krav, der er uafhængigt af, om der er tale om et fast kundeforhold, en lejlighedskunde, beløbets størrelse m.v. Det vil sige, at ved lejlighedskunder, hvor transaktionen er under 15.000 euro, skal der også kræves legitimation, hvis der er mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering.

Bestemmelsen betyder endvidere, at undtagelserne fra kravene til kundelegitimation i forslagets §§ 20 og 21 ikke kan anvendes, såfremt virksomheden eller personen har en mistanke om, at en transaktion har tilknytning til hvidvask eller terrorfinansiering, der er omfattet af underretningspligten.

Til § 12

Bestemmelsen går videre end betænkningens § 13, stk. 1, og den gældende § 4, stk. 1, idet bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 6 (forbud mod anonyme konti) samt artikel 7 (a), der stiller krav om kundekendskab efter direktivets artikel 7, når der optages en forretningsforbindelse eller et fast kundeforhold. Bestemmelsen gennemfører endvidere dele af FATFs anbefaling nr. 5.

Bestemmelsen i *stk. 1* betyder, at såfremt de i stk. 1-4 krævede oplysninger ikke kan indhentes, skal virksomheden eller personen undlade at optage en forretningsmæssig forbindelse eller afslutte forbindelsen samt overveje at foretage en underretning om en mistænkelig transaktion i henhold til lovforslagets § 7, jf. også FATFs anbefaling nr. 5. Bestemmelsen betyder endvidere, at der ikke må oprettes anonyme konti, anonyme bankbøger eller konti under falske navne, jf. direktivets artikel 6.

Ved forretningsmæssig forbindelse forstås ifølge direktivets artikel 3 (9) et forretningsmæssigt, erhvervs-mæssigt eller kommercielt forhold, som er knyttet til den erhvervsvirksomhed, der udøves af de virksomheder og personer, der er omfattet af lovforslaget, og som på det tidspunkt, hvor kontakten etableres, forventes at være af en vis varighed. Der er således tale om et fast kundeforhold i modsætning til lejlighedskunder, jf. forslagets § 14. Begrebet omfatter dels åbning af konti og depoter vedrørende kundens midler og dels etablering af kundeforhold, hvor kunden løbende skal debiteres for modtagne ydelser (f.eks. revisionsmæssig bistand, bogføring eller rådgivning).

For at muliggøre en effektiv efterforskning er det nødvendigt, at de regulerede har kendskab til deres kunder. Det enkelte kundeforhold skal derfor entydigt kunne identificeres, jf. bestemmelsens stk. 2 og 3. Det påhviler de af loven omfattede virksomheder og personer at skaffe sig sikkerhed for kundens identitet, der skal berigtiges ved hjælp af den nødvendige dokumentation.

For at skærpe de af loven omfattede virksomheder og personers opmærksomhed på mistænkelige kundeforhold er det endvidere nødvendigt at have et vist kendskab til kunden, herunder kundens formål og det tilsigtede omfang med forretningsforbindelsen, jf. bestemmelsens stk. 4.

Legitimation af fysiske personer efter bestemmelsens stk. 2 består af identifikation af kunden ved hjælp af oplysning om kundens navn, adresse og CPR-nummer samt kontrol af disse oplysninger ved hjælp af pålidelige legitimationsdokumenter. Direktivets artikel 7 anfører således, at kontrol af kundens identitet skal ske på grundlag af dokumenter, data eller oplysninger, der er indhentet fra pålidelige og uafhængige kilder. For personer, der ikke er hjemmehørende i Danmark, kan et alternativ til CPR-nummer f.eks. være pasnummer kombineret med oplysning om fødselsdato og fødselssted (fødedata) eller lignende entydigt identifikationsnummer kombineret med disse fødedata. Oplysninger om fødedata er nødvendigt af efterforskningsmæssige grunde.

Det er en konkret vurdering, hvor meget dokumentation der skal forevises, for at der er tale om en tilstrækkelig legitimation af kunden. Den pågældende virksomhed eller person, der optager en forretningsforbindelse med kunden, skal være overbevist om, at der er tale om den pågældende person. Personligt fremmøde er ikke en forudsætning for at legitimere sig. Hvis der ikke er et personligt fremmøde, vil der være større krav til legitimationsproceduren, jf. forslagens § 19, stk. 2.

Til trods for at bestemmelsen i stk. 7 giver mulighed for at foretage en mindre omfattende legitimation af kunden på baggrund af en risikovurdering, vil det dog ikke være muligt med hjemmel i stk. 7 helt at undlade at indhente oplysninger om navn, adresse og CPR-nummer efter stk. 2. Bestemmelsen i stk. 2 er således en retlig forpligtelse, hvorfor indhentelse af navn, adresse og CPR-nummer er i overensstemmelse med persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 3, og § 11, stk. 2, nr. 1.

Legitimation af virksomheder efter bestemmelsens stk. 3, skal bestå af identifikation af virksomheden

ved hjælp af oplysning om virksomhedens navn, adresse og eventuelt CVR-nummer samt en kontrol heraf ved hjælp af pålidelig dokumentation. Såfremt virksomheden ikke har et CVR-nummer, skal virksomheden oplyse et andet nummer, der er egnet til at identificere virksomheden. For virksomheder, der ikke er hjemmehørende i Danmark, kan lignende identifikation f.eks. være en anden form for identificerbart registreringsnummer. Det er, som for fysiske personer, en konkret vurdering, hvor meget dokumentation, der skal forevises, for at der er tale om en tilstrækkelig legitimation af virksomheden.

Det følger endvidere af direktivets artikel 8 (1) (b), at der, ud over legitimation af virksomheden, skal træffes rimelige foranstaltninger for at klarlægge virksomhedens ejer- og kontrolstruktur. Dette krav er nyt i forhold til den gældende lov. Kravet betyder, at der skal indhentes oplysninger om kundens juridiske form, den kontrollerende ejerkreds, ledelsen samt tinglysningsregler, jf. FATFs anbefaling nr. 5. Der er tale om en konkret vurdering i forhold til, hvor indgående undersøgelser, der skal iværksættes for at klarlægge kundens ejer- eller kontrolstruktur. I direktivet anvendes udtrykket »risikobaserede og passende foranstaltninger«, hvilket betyder, at det afhænger af virksomhedens eller personens vurdering af risikoen ved den pågældende kunde.

I forhold til virksomhedens ejerkreds skal der derudover træffes rimelige foranstaltninger for at identificere de reelle ejere af virksomheden. Oplysning om identiteten af en virksomheds reelle ejere kan indhentes på forskellige måder. Det følger af direktivets betragtning 10, at det står de virksomheder og personer, der er omfattet af direktivet frit, om de vil opfylde kravet til identifikation enten ved at anvende offentlige registre over reelle ejere, eller ved at anmode kunden om at give de relevante oplysninger eller indhente oplysningerne på anden måde. I Danmark vil det ofte være relevant at indhente oplysningerne via virksomhedens regnskab m.v. eller bero på de af virksomhederne afgivne oplysninger herom i øvrigt. I forbindelse med kreditgivning i pengeinstitutter og realkreditinstitutter vil instituttet ofte have kendskab til en virksomheds reelle ejere som følge af kravene til opgørelsen og omfanget af et engagement mellem indbyrdes forbundne kunder, jf. § 145 i lov om finansiel virksomhed.

Som det er tilfældet i stk. 2, er der også i stk. 3 tale om en konkret vurdering, hvor det afgørende er, hvorvidt den pågældende virksomhed eller person, der optager en forretningsforbindelse med virksomheden, er overbevist om, at der er foretaget tilstrækkelig identi-

fikation af de reelle ejere af virksomheden. Såfremt virksomheden eller personen har mistanke om, at der ikke er givet de korrekte oplysninger om identiteten af de reelle ejere, skal virksomheden eller personen træffe yderligere foranstaltninger for at kontrollere de pågældende reelle ejeres identitet.

Kravet efter stk. 3 om identifikation og eventuel legitimation af en virksomheds reelle ejere, kan undlades såfremt den virksomhed, der er kunde, enten selv eller den umiddelbare ejer af virksomheden, er et selskab, der kan handles på et reguleret marked, jf. § 21, stk. 1, nr. 2. Reguleret marked er defineret i § 3, stk. 1, nr. 3. Begrundelsen for undtagelsen er, at disse selskaber er underlagt krav om offentliggørelse af ejerkredsen. Undtagelsen følger af den fortolkende note til FATFs anbefaling nr. 5.

Bestemmelsen i *stk. 4* er ny og bygger på et krav i direktivets artikel 8 (1) (c), hvoraf det fremgår, at der i forbindelse med etablering af et kundeforhold skal indhentes oplysninger om forretningsforbindelsens formål og tilsigtede omfang. Det samme gælder, hvis kunden i øvrigt foretager væsentlige ændringer i sine aftaler med virksomheden eller personen. Kundens oplysninger om formålet med forretningsforbindelsen og det tilsigtede omfang vil kunne indgå i personen eller virksomhedens vurdering af, om der er tale om et kundeforhold, hvor der er risiko for hvidvask eller terrorfinansiering.

Kravene til omfanget af de nødvendige oplysninger om formålet med kundeforholdet og det tilsigtede omfang heraf varierer afhængig af produktets karakter m.v. For eksempel vil formålet og omfanget ved tegning af pensions- og livsforsikringer være reguleret i selve pensions- eller livsforsikringsaftalen. Det vil derfor sjældent være nødvendigt at indhente yderligere oplysninger i disse tilfælde.

Bestemmelsen i *stk. 5* bygger på et krav i direktivets artikel 8 (1) (d), hvorefter der skal ske løbende overvågning af kundeforholdet. Det betyder, at virksomheden eller personen skal undersøge, om der forekommer usædvanlige transaktioner m.v. på kundens konti, set i forhold til det kunden har oplyst i overensstemmelse med *stk. 4* og set i forhold til den viden, som virksomheden eller personen i øvrigt har om kunden. I overensstemmelse med *stk. 7* kan virksomheden eller personen vurdere i hvilket omfang, der er behov for at foretage løbende overvågning af kunden.

Som en del af den løbende overvågning kræves det endvidere, at dokumenter, data eller andre oplysninger om kunden løbende ajourføres.

Bestemmelsen i *stk. 6* gennemfører direktivets artikel 7 (d) og skal ses i sammenhæng med det øgede krav til kundekendskab, der betyder, at der løbende skal ske opdatering af oplysningerne om kunden.

Bestemmelsens *stk. 7*, der gennemfører direktivets artikel 8 (2), muliggør en anvendelse af lempeligere krav til kundekendskabet end kravene i bestemmelsens *stk. 1-5* ud fra en risikovurdering. Anvendelse af lempeligere krav til kundekendskabet, må afgøres konkret i forhold til risikoen for hvidvask og terrorfinansiering ved den enkelte kunde eller de produkter eller ydelser, der leveres til kunden.

Ved anvendelse af *stk. 7*, som en lempelse af kravene i *stk. 1-5*, skal virksomheden eller personen kunne godtgøre overfor den pågældende myndighed, der fører tilsyn med overholdelse af loven, at undersøgelsens mindre omfang i forhold til *stk. 1-5* er tilstrækkelig i forhold til risikoen for hvidvask og terrorfinansiering. Anvendelsen af *stk. 7* kan endvidere ikke medføre en fuldstændig undladelse af at opfylde kravene i *stk. 1-5*, jf. bemærkningerne til *stk. 2*.

Den lempeligere anvendelse af kravene i *stk. 1-5* kan blandt andet bestå i en mere lempelig kontrol af en kundes identitet, jf. *stk. 2* og *3*, ved eksempelvis blot at få oplysning om kundens CPR-nummer og sammenholde dette med CPR-registeret, eller ved ikke at foretage en så intensiv løbende overvågning af kundeforholdet, jf. *stk. 5*. Endvidere nævner direktivets præambel 11, at lånekontrakter, hvor kreditkontoen udelukkende tjener til afvikling af lånet, og hvor tilbagebetalingen af lånet sker fra en konto, som er åbnet i kundens navn i et pengeinstitut, der er omfattet af direktivet, generelt bør betragtes som et eksempel på transaktionstyper med lav risiko.

Bestemmelsen i *stk. 8* stiller krav om legitimation og indsamling af oplysninger m.v., jf. *stk. 1-5* om kunden, der er oprettet før denne lovs ikrafttræden. Dette krav gælder for det første de kundeforhold, der er etableret før den oprindelige hvidvasklovs ikrafttræden d. 1. juli 1993. Kravet gælder ligeledes for kunder, som personen eller virksomheden har oprettet efter 1. juli 1993 og for hvem, der ikke i den gældende hvidvasklov har været stillet de i *stk. 3*, 2 pkt., og *stk. 4-5*, nævnte krav. Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 9 (6) samt FATFs anbefaling nr. 5.

Legitimationen m.v. af de i *stk. 8* nævnte kunder skal ifølge bestemmelsen foretages på et passende tidspunkt og på grundlag af en risikovurdering.

Ved risikovurdering forstås, at dette kan ske efter samme kriterier som i *stk. 7*. Det vil sige, at risikoen for hvidvask og terrorfinansiering skal vurderes i for-

F. t. 1. vedr. hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme

hold til den enkelte kunde eller det enkelte produkt. I risikovurderingen kan endvidere indgå det kendskab til kunden, som virksomheden eller personen har fået i det hidtidige kundeforløb.

Endvidere giver bestemmelsen mulighed for, at legitimationsproceduren kan foretages på et passende tidspunkt. Et passende tidspunkt kan f.eks. være, hvis kunden foretager væsentlige ændringer i sine aftaler med virksomheden eller personen, og der derfor er kontakt med kunden. Muligheden for at legitimationsproceduren kan foretages på et passende tidspunkt giver således virksomheden eller personen mulighed for at indpasse legitimationen m.v. af de i stk. 8 nævnte kunder som et led i den løbende drift, således at de øgede administrative byrder i forbindelse med lovforslaget bliver mindst mulige.

Vurderingen af »på et passende tidspunkt« skal ses i sammenhæng med de øgede byrder, som de af loven omfattede virksomheder og personer i øvrigt pålægges.

Såfremt der eksisterer anonyme konti eller konti under et andet navn end kontohaverens, som er etableret før lovens ikrafttræden, eller der i øvrigt eksisterer sådanne konti i virksomheden, skal der også for disses vedkommende foretages legitimation m.v. på et passende tidspunkt og på grundlag af en risikovurdering, jf. direktivets artikel 6 om forbud mod anonyme konti.

Efter § 33, stk. 5, kan Finanstilsynet give påbud om, at der skal foretages legitimation og indsamling af oplysninger i henhold til bestemmelsen i stk. 8. Hvis dette påbud ikke efterkommes, kan personen eller virksomheden straffes med bøde, jf. § 37, stk. 5.

Til § 13

Bestemmelsen i forslaget § 13 fastsætter tidspunktet for legitimationsproceduren i § 12 og § 14. Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 9 (1) - (5).

Som udgangspunkt skal legitimationsproceduren, ifølge bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, afsluttes i forbindelse med etablering af et kundeforhold, dog senest inden gennemførelse af en transaktion.

For faste kundeforhold og forretningsforbindelser kan der dog i visse tilfælde forekomme situationer, hvor det vil være tilstrækkeligt at afslutte legitimationsproceduren i umiddelbar forlængelse af etableringen af kundeforholdet, jf. bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.* Bestemmelsen i *stk. 1, 2. pkt.*, skal fortolkes restriktivt. Denne bestemmelse kan eksempelvis finde anvendelse, når der oprettes et kundeforhold, uden at kunden har været fysisk til stede. I sådanne tilfælde bør legitimationsproceduren dog afsluttes hurtigst

muligt efter den første henvendelse fra kunden med henblik på oprettelse. Der skal endvidere være tale om kundeforhold, hvor det ud fra en vurdering af risikoen for hvidvask og terrorfinansiering synes forsvarligt at udsætte legitimationen. Der må i alle tilfælde ikke gennemføres en transaktion for kunden inden legitimationsproceduren er gennemført. Det samme gælder for enkelttransaktioner.

Ifølge bestemmelsens *stk. 2*, må der ikke etableres et fast kundeforhold, optages forretningsmæssig forbindelse eller udføres transaktioner for kunden, såfremt legitimationen ikke kan foretages i overensstemmelse med § 12, stk. 1-4. Dette understreger således kravene i forslaget § 12 og § 14. Såfremt det bliver klart for virksomheden eller personen, at det ikke er muligt at foretage en tilstrækkeligt legitimation efter kravene i § 12, stk. 1-4, skal virksomheden eller personen afbryde etableringen af kundeforholdet. For enkelttransaktioner følger det allerede af bestemmelsens *stk. 1*, at det ikke er muligt at gennemføre transaktionen, før der er sket tilstrækkeligt legitimation.

Bestemmelsen i *stk. 2* gælder uanset, om årsagen til de manglende oplysninger skyldes kundens nægtelse af at udlevere oplysningerne eller andre forhold. Det fremgår endvidere af *stk. 2*, at det samtidig skal undersøges, om der skal foretages en underretning efter forslaget § 7. Sandsynligheden herfor kan være større, såfremt det er kunden selv, der har nægtet at udlevere de krævede oplysninger efter § 12, stk. 1-4. Det skal dog vurderes konkret ud fra det samlede indtryk af kunden og omstændighederne i øvrigt.

Bestemmelsen i *stk. 3* gennemfører direktivets artikel 9 (3). For livsforsikringsselskaber og pensionskasser er der således tale om en undtagelse til udgangspunktet i *stk. 1* om, at legitimationsproceduren skal afsluttes i forbindelse med etablering af kundeforholdet.

Dette begrundes med, at det i forhold til livs- og pensionsforsikringer er afgørende, at det er den, der får udbetalt forsikringssummen, der legitimeres efter kravene i forslaget § 12, stk. 1-4. Det vil sige, at såfremt den begunstigede er en anden end den, der har tegnet forsikringen eller pensionen, er det den begunstigede, der skal legitimeres m.v.

Som følge af bestemmelsen i *stk. 3* vil kravet efter *stk. 2* om at undlade at etablere et kundeforhold, såfremt kunden ikke bliver legitimeret m.v. efter § 12, stk. 1-4, ikke være relevant for livsforsikringsselskaber og pensionskasser i forbindelse med etableringen af kundeforholdet, da legitimationen kan foretages efter etablering af kundeforholdet. *Stk. 2* er derimod re-

levant i forbindelse med legitimation af den, der får udbetalt forsikringssummen.

Bestemmelsen i *stk. 4* gennemfører direktivets artikel 9 (5), 2. led. Bestemmelsen betyder, at *stk. 2, 1. pkt.*, ikke gælder for advokater, når de fastslår en klients retsstilling eller forsvarer eller repræsenterer denne under eller i forbindelse med en retssag, herunder rådgiver om indledning eller undgåelse af et sagsanlæg. Derudover er revisorer, ejendomsformidlere samt virksomheder og personer, der i øvrigt erhvervs-mæssigt leverer samme ydelser som de i nr. 13-15 nævnte persongrupper, herunder skatterådgivere samt eksterne bogholdere, undtaget, når de bistår en advokat i forbindelse med ovenstående.

Begrundelsen for at advokater ikke skal afslutte et klientforhold i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at foretage legitimation m.v. efter kravene i § 12, *stk. 1-4*, er, at hensynet til muligheden for advokatbistand og dermed retssikkerhed for den enkelte vejer tungere end hensynet til risikoen ved ikke at have et tilstrækkeligt kundekendskab. Som følge heraf skal undtagelsen i *stk. 4* derfor fortolkes restriktivt, idet det ikke er formålet med undtagelsen fuldstændigt at fritage advokater fra legitimationspligten i § 12. At advokaten fastslår en klients retsstilling skal således ikke forstås som rådgivning i enhver henseende. Advokaten er kun i dette tilfælde fritaget, såfremt opgaven går ud på fortolkning af gældende ret eller at indordne et tilfælde under en regel i lovgivningen m.v. (retlig subsumption). Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslagens § 8.

Til § 14

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 4, *stk. 4*, og betænkningens § 13, *stk. 2*. Bestemmelsen gennemfører endvidere direktivets artikel 7 (b) samt dele af FATFs anbefaling nr. 5.

For enkeltransaktioner, der foretages for personer og virksomheder, der ikke er faste kunder og således ikke omfattes af forslagens § 12, gælder legitimationskravet alene, når transaktionen er på 15.000 euro eller derover. Dette gælder uanset, om transaktionen er opdelt i flere mindre transaktioner, der tilsammen udgør 15.000 euro eller derover, for at undgå, at den pågældende afsender undgår legitimationsproceduren ved at dele sin transaktion op.

Bestemmelsen omfatter typisk lejlighedskunder. Det vil sige kunder, hvor der ikke kan siges at være tale om en fast forretningsforbindelse eller et fast kunde-forhold. For så vidt angår advokaters forhold til deres klienter, er der som udgangspunkt altid tale om en fast forretningsforbindelse, da advokater, ifølge de

advokatetiske regler, ikke kan modtage midler, som ikke kan henføres til en igangværende sag. Foretager advokaten en enkelt transaktion for sin klient, vil forholdet derfor allerede af den grund være omfattet af forslagens § 12 om faste kunde-forhold.

Hvis der foretages flere transaktioner for samme kunde, og den samlede transaktions størrelse ikke kendes på tidspunktet for den første transaktionens begyndelse, skal der ifølge *stk. 2* foretages legitimation efter § 12, *stk. 1-4*, og § 13, så snart der er formodning om, at transaktionen samlet overstiger 15.000 euro.

Til § 15

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 6 og betænkningens § 13, *stk. 3*. Bestemmelsen er i overensstemmelse med direktivets artikel 8 (1) (b), jf. definitionen af »beneficial owner« i artikel 3 (6). Hvis en fysisk person foretager en handling eller en transaktion for en anden fysisk person, er den person, på hvis vegne handlingen eller transaktionen foretages, »beneficial owner« i henhold til direktivet, jf. også § 3, *stk. 1, nr. 4*.

Har en virksomhed eller person omfattet af denne lov viden eller formodning om, at transaktionen f.eks. udføres i henhold til fuldmagt, skal den reelle kundes identitet m.v. kræves oplyst. Dette kan bl.a. ske ved at kræve yderligere oplysninger af fuldmægtigen, der kan be- eller afkræfte, hvorvidt virksomheden eller personen står overfor den reelle kunde.

Til § 16

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 4, *stk. 2 og 3*, samt betænkningens § 13, *stk. 7 og 8*. Bestemmelsen indarbejder endvidere FATFs særlige anbefaling nr. VII om elektroniske betalinger.

Bestemmelsen indarbejder ikke den af FATF udarbejdede fortolkende note til den særlige anbefaling nr. VII. Denne fortolkende note har et mere nuanceret indhold end selve anbefalingen. En ensartet fortolkning af FATFs anbefaling landene imellem er nødvendig af hensyn til at sikre smidigheden i betalingssystemerne. På denne baggrund er FATFs anbefaling samt den fortolkende note hertil under udarbejdelse til en forordning, der skal sikre en ensartet implementering i EUs medlemsstater. En ændring af bestemmelsen i dansk lovgivning afventer derfor forordningen, hvorfor den gældende lovgivning videreføres.

Pligten i § 16 påhviler alle virksomheder og personer, der foretager eller tilbyder betalingsformidling som tjenesteydelse. Pligten er således ikke beregnet på bestemte typer af virksomheder, f.eks. pengeoverførselsvirksomheder eller pengeinstitutter. Ved elek-

tronisk betalingsformidling forstås også transaktioner, der foretages via telefon, fax eller e-mail.

Bestemmelsen i *stk. 1* er indsat på baggrund af FATFs særlige anbefaling nr. VII, hvorefter der skal være skærpede krav til registrering af indbetalerens identitet i forbindelse med elektroniske betalinger. Således er virksomheder, der formidler betalinger, forpligtede til at sikre, at det hele tiden er muligt at identificere afsender ved en penge-transaktion, der sker elektronisk. Oplysningerne om indbetalerens identitet skal følge indbetalingen, også når beløbet gennemløber flere transaktioner. Når der henvises til, at oplysningerne om afsenderen skal være meningsfulde, dækker dette over, at afsenderen ikke må betegnes som noget, hvor det er åbenlyst, at der er givet forkerte oplysninger – f.eks. et åbenlyst forkert navn. Manglende oplysninger om identiteten på en afsender skal som udgangspunkt betragtes som mistænkelig af betalingsformidleren.

Stk. 2 undtager finansielle clearings- og afviklings-systemer fra pligten til at medsende afsenderinformation i samtlige led af en finansiell transaktion. *Stk. 1* omfatter som udgangspunkt alle former for betalingsformidling. Det er dog ikke hensigten, at bestemmelsen skal finde anvendelse på clearings- og afviklings-systemer, herunder sum-clearing, som gennemfører betalinger mellem de af § 1, stk. 1, nr. 1-12, omfattede virksomheder eller tilsvarende virksomheder inden for EU eller lande, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område (finansielle clearings- og afviklingssystemer). Et krav om afsenderidentifikation i disse systemer vil ikke have efterforskningsmæssig betydning, da hensynet bag forslaget er tilgodeset af legitimationskravet i forslaget § 12 og § 14. Det samme gør sig gældende for værdipapirafvikling. På den baggrund findes det ubetænkeligt at undtage finansielle clearings- og afviklingssystemer fra pligten i bestemmelsens *stk. 1*.

Til § 17

Bestemmelsen er ny og bygger, sammen med forslaget § 18, på direktivets artikel 14-19 samt FATFs anbefaling nr. 9.

Formålet med forslaget i §§ 17 og 18 er at lette byrden ved lovforslagets øgede krav til kundekendskab ved at give de af loven omfattede virksomheder og personer mulighed for at benytte sig af allerede indhentede oplysninger om en kunde. Bestemmelsen indebærer således, at en person, som henvender sig hos en af loven omfattet virksomhed eller person, og ønsker at blive kunde, ikke behøver at legitimere sig, hvis personen allerede én gang har legitimeret sig i en

anden finansiell virksomhed eller hos en forsikringsmægler.

Videregivelse af oplysninger efter §§ 17 og 18 fra de finansielle virksomheder og forsikringsmæglere, som er omfattet af bestemmelsen, skal ske i overensstemmelse med videregivelsesreglerne i lov om finansiell virksomhed og lov om forsikringsformidling. Derudover skal disse virksomheder iagttage persondatalovens øvrige regler, herunder bl.a. lovens § 5, stk. 2, samt reglerne i lovens kapitel 8 om registreredes rettigheder.

I det omfang udenlandske virksomheder, nævnt i *stk. 1* og 2 er omfattet af persondatalovens anvendelsesområde, vil videregivelse af oplysninger fra disse virksomheder skulle ske i overensstemmelse med persondataloven.

Ifølge direktivet artikel 19 skal reglerne, der svarer til forslaget §§ 17-18, ikke finde anvendelse på de situationer, hvor en virksomhed eller person har outsourcet legitimationsproceduren efter § 12, stk. 1-4, til en anden virksomhed. Det vil sige, at den af loven omfattede virksomhed eller person, uanset bestemmelserne i §§ 17-18, kan forlade sig på oplysninger efter § 12, stk. 1-4, som er indhentet af den virksomhed eller person, som opgaven er outsourcet til. Dette gælder således også, selvom den virksomhed eller person, som opgaven er outsourcet til, ikke er nævnt i § 17. Det bemærkes, at outsourcing af en sådan opgave dog ikke fritager den virksomhed eller person, der er forpligtet efter lovens krav om legitimation af kunder, for ansvaret efter loven.

Efter bestemmelsens *stk. 1* er det muligt for de af loven omfattede virksomheder og personer at lægge oplysninger om en kundes identitet m.v. til grund, som er indhentet af forsikringsmæglere, pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber, forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser, eller af en udenlandsk virksomhed, der er meddelt tilladelse til at udøve den i lov om finansiell virksomhed §§ 7-11 nævnte virksomhed i et land indenfor Den Europæiske Union eller et land, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område. Det er ikke en betingelse, at den udenlandske virksomhed har etableret en filial her i landet.

Det er fortsat den virksomhed eller person, som lægger en andens oplysninger til grund, der er ansvarlig for, at kravene i forslaget § 12, stk. 1-4, opfyldes. Såfremt oplysningerne om en kunde er indhentet fra en udenlandsk virksomhed som nævnt i *stk. 1*, anses kravene i forslaget § 12, stk. 1-4, for opfyldt, såfremt

de udleverede oplysninger opfylder kravene til kundekendskab i den udenlandske virksomheds hjemland. Da der er tale om virksomheder, der har hjemsted i et land indenfor Den Europæiske Union eller i et land, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område, må direktivets krav til kundekendskab formodes at være opfyldt i den afgivende virksomheds hjemland.

Bestemmelsen i *stk. 2* giver endvidere mulighed for, at de regulerede virksomheder og personer også kan lægge oplysninger om en kundes identitet m.v. til grund, som er indhentet af virksomheder, der er meddelt tilladelse til at udøve den i lov om finansiel virksomhed §§ 7-11 nævnte virksomhed i et land udenfor Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område. Det er dog en betingelse, at den virksomhed, der afgiver oplysningerne, er underlagt krav om kundekendskab og opbevaring af oplysninger, der svarer til kravene i direktivet, samt er underlagt et tilsyn med overholdelsen af disse regler.

Det er op til de virksomheder og personer, der er omfattet af loven at vurdere, om et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, er underlagt krav, der svarer til de krav, der følger af 3. hvidvaskdirektiv, og om der føres kontrol med overholdelsen af disse krav.

Det følger af *stk. 3*, at hvis Kommissionen, i overensstemmelse med direktivets artikel 40 (4), har truffet beslutning om at undtage et land, kan oplysninger indhentet af virksomheder, der er etableret i dette land, ikke lægges til grund som en opfyldelse af legitimationskravet.

Det følger af artikel 40 (4) i 3. hvidvaskdirektiv, at Kommissionen kan træffe beslutning om, at et land uden for EU ikke har regler om kundekendskab m.v. svarende til 3. hvidvaskdirektiv eller ikke fører tilsyn med reglerne overholdelse svarende til 3. hvidvaskdirektiv. Såfremt Kommissionen træffer beslutning om, at et land ikke lever op til dette, skal Kommissionen offentliggøre en negativliste, der indeholder det/de pågældende lande.

Listen vil alene indeholde de lande, hvor Kommissionen har taget konkret stilling til, at det/de pågældende lande ikke har regler eller fører tilsyn med disse regler svarende til 3. hvidvaskdirektiv. Der kan ikke slutes modsætningsvist fra listen. Listen kan således ikke tages til udtryk for, at lande, der ikke figurere på listen, har regler eller tilsyn svarende til 3. hvidvaskdirektiv.

Det er ikke muligt i nationalt regi at udarbejde den af Finansrådet efterspurgte liste.

Såfremt en virksomhed eller person vil forlade sig på oplysninger indhentet af en finansiel virksomhed etableret i et land udenfor EU; jf. lovforslagets § 16, stk. 2, og den pågældende virksomhed er etableret i et land, der ikke figurerer på den af Kommissionen udarbejdede liste, er det virksomhedens eller personens eget ansvar at vurdere, hvorvidt den finansielle virksomhed er underlagt krav om kundekendskab m.v., der svarer til kravene i 3. hvidvaskdirektiv. De af loven omfattede virksomheder og personer skal over for tilsynsmyndigheden kunne begrunde denne vurdering.

Se tilsvarende § 21, stk. 1, nr. 1, og § 22.

Til § 18

I forlængelse af forslaget § 17, foreslås det i *1. pkt.*, at den virksomhed, der afgiver oplysninger om en kundes identitet m.v. i medfør af § 17, straks skal stille disse oplysninger til rådighed for den modtagende virksomhed eller person, der undlader at indhente oplysningerne. Dette skal ses i lyset af, at formålet med reglerne om kundelegitimation m.v. er at sikre en effektiv efterforskning blandt andet ved hurtigt at kunne stille de nødvendige oplysninger om en kundes identitet m.v. til rådighed for efterforskningsmyndighederne. Som følge heraf kan det ligeledes blive nødvendigt, at den modtagende virksomhed eller person får identifikations- og kontroloplysninger samt anden relevant dokumentation om kundens eller den reelle ejers identitet.

Det fremgår derfor af forslaget *2. pkt.*, at den afgivende virksomhed straks skal fremsende disse oplysninger efter anmodning fra den modtagende virksomhed eller person. Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 18.

For finansielle virksomheder og forsikringsmæglere, skal videregivelse af oplysninger efter §§ 17 og 18 ske i overensstemmelse med videregivelsesreglerne i lov om finansiel virksomhed og lov om forsikringsformidling. Herudover skal disse virksomheder iagttage persondatalovens øvrige regler, jf. i øvrigt bemærkningerne til § 17.

Til § 19

De skærpede krav til kundelegitimation gennemfører direktivets artikel 13 og FATFs anbefalinger nr. 6 og 7. De skærpede krav gælder ikke i de i § 21, stk. 1 og 2, nævnte situationer. De skærpede legitimationsforanstaltninger skal ske på grundlag af en vurdering af risikoen og i situationer, som i sig selv indebærer en

øget risiko for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, og som minimum i de tilfælde, der nævnt i stk. 2-4.

Stk. 2 vedrørende skærpet opmærksomhed, hvor kunden ikke har været fysisk til stede, gælder ikke for de tilfælde, der er omfattet af § 20, eksempelvis for livsforsikrings- og pensionsaftaler.

Den skærpede opmærksomhed kan eksempelvis ske ved at modtage supplerende legitimation. Hvis den almindelige legitimation sker ved f.eks. kørekort eller pas, kan den supplerende legitimation f.eks. være sygesikringsbevis. Kontrollen af de udleverede dokumenter kan f.eks. ske ved at sammenholde dokumenterne eller, hvis der er tale om et dokument udstedt af en af de nævnte virksomheder eller personer, ved at kræve en bekræftende attestering af dokumentet. Kravet i nr. 3 sikrer, at kunden allerede er identificeret i et kreditinstitut.

Stk. 3 gælder for pengeinstitutter, realkreditinstitut-ter og udstedere af elektroniske penge, der har korrespondentbankforbindelser. En korrespondentbank er en bank, som udfører betalinger m.v. for en anden bank eller et realkreditinstitut.

Afvikling af valutahandler sker typisk gennem en bank i de pågældende valutaers hjemland. Valutahandlere har ofte et net af såkaldte korrespondentbanker med valutakonti i forskellige lande. I praksis foregår afviklingen ved, at parterne uafhængigt af hinanden afsender betalingsinstrukser til hver sin korrespondentbank om at overføre det solgte beløb til modpartens konto hos dennes korrespondentbank.

Med hensyn til kravet i *nr. 1 og 2* om at indhente tilstrækkelige oplysninger om modpartens renommé og modpartens kontrol m.v. adskiller dette sig ikke væsentligt fra de undersøgelser, der allerede foretages i dag af institutterne for at vurdere en korrespondentbankforbindelse. Ved tilsynets kvalitet i nr. 1 forstås, om det pågældende lands tilsynsmyndigheder overholder internationale standarder. Inden der etableres nye korrespondentbankforbindelser skal der ifølge *nr. 3* indhentes godkendelse hos den øverste daglige ledelse, hvilket vil sige hos den person eller afdeling, der er nærmeste foresatte til den person, som søger om godkendelse til at indgå aftale med den enkelte korrespondentbankforbindelse. I mindre institutter vil det ofte være direktionen, der skal godkende aftalen. I større institutter kan godkendelsen typisk ske under direktionsniveau.

Stk. 3, nr. 4, gælder kun for de institutter, der har givet deres korrespondentbanks kunder direkte adgang til instituttets egne konti.

I henhold til *stk. 4* gælder de skærpede krav til politisk udsatte personer kun for dem, der er bosiddende i udlandet. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 3, nr. 6, med hensyn til, hvad der forstås ved politisk udsatte personer. Omfanget af tilstrækkelige procedurer i henhold til *nr. 1* afhænger af virksomhedens størrelse. For helt små virksomheder vil der ikke være krav om skriftlige forretningsgange. Større virksomheder skal derimod have skriftlige forretningsgange herfor.

I henhold til *nr. 2* skal den øverste daglige ledelse godkende etablering af forretningsforbindelse med politisk udsatte personer. Den øverste daglige ledelse skal forstås som den person eller afdeling, der er nærmeste foresatte til den person, som søger om godkendelse til at indgå aftale med kunden. I mindre institutter vil det ofte være direktionen, der skal godkende.

Efter *nr. 3* skal der træffes rimelige foranstaltninger for at indhente oplysninger om formue- og indtægtsforhold for at kunne vurdere, om transaktionerne står i rimeligt forhold til den pågældendes formue- og indtægtsforhold.

Der skal i henhold til *nr. 4* ske en vedvarende skærpet kontrol med forretningsforbindelsen, således at ændringer i omfanget og størrelsen af transaktioner vil blive opdaget og undersøgt nærmere.

Stk. 5 gennemfører direktivets artikel 13 (5) og FATFs anbefaling nr. 18. Ved et tomt bankselskab forstås en bank, der ikke er fysisk tilstede i det land, hvor den har hjemsted, og som ikke på anden måde er tilknyttet en virksomhed, som er underlagt effektivt konsolideret tilsyn. En lokal agent eller personale, der ikke er på ledelsesniveau, er ikke tilstrækkeligt til at blive betragtet som hjemsted. Ved rimelige foranstaltninger forstås, på samme måde som i dag, hvor pengeinstitutter vurderer deres korrespondentbanker, inden de indgår forretninger med dem.

Stk. 6 gennemfører direktivets artikel 13 (6) og FATFs anbefaling nr. 8. De af loven omfattede virksomheder skal være særligt opmærksomme på risici for hvidvask og terrorfinansiering, som kan komme fra nye produkter, og som kan fremme anonymitet. Ved nye produkter skal det overvejes om produktet f.eks. kan anvendes til at fremme anonymitet.

Til § 20

I de i § 20 omhandlede tilfælde er der en formodning for, at risikoen for hvidvask og terrorfinansiering er lav. I disse situationer kan det derfor helt undlades at opfylde kravene i § 12 i lovforslaget.

Stk. 1, nr. 1 og 2, svarer indholdsmæssigt til den gældende lovs § 5 og gennemfører direktivets artikel 11 (5) (a) og (b). Livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser undtages for pligten til at kræve legitimation, når der er tale om livsforsikrings- og pensionsaftaler under et vist minimumsbeløb (1.000 og 2.500 euro). Hvis den eller de periodiske præmier, der skal indbetales i løbet af et år, forhøjes, således at tærsklen på 1.000 euro overstiges, skal der kræves legitimation.

Livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser undtages på samme måde for pligten til at kræve legitimation, når livsforsikrings- og pensionsaftalerne ikke anses at kunne udnyttes til hvidvask eller terrorfinansiering pga. manglende tilbagekøbmulighed, jf. lovteksten, eller hvis aftalen ikke kan anvendes som sikkerhed for lån.

Uanset beløbstørrelserne gælder legitimationskravet, såfremt der er mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering.

I henhold til *nr. 3* må legitimationskravet anses for opfyldt, når det konstateres, at præmien eller bidraget fra pensionssparerens skal debiteres en konto, der er åbnet i pensionssparerens navn i overensstemmelse med bestemmelsen i forslaget § 12.

Ifølge *nr. 4* er livsforsikrings- og pensionsaftaler, der indgås i medfør af en arbejdskontrakt eller den forsikredes erhvervsmæssige virksomhed, hvor der er en begrænset tilbagekøbsmulighed, eksempelvis i tilfælde af emigration, undtaget på betingelse af, at der kræves legitimation, hvis kunden benytter tilbagekøbsmuligheden.

Nr. 5 gennemfører direktivets artikel 11 (5) og undtager elektroniske penge, som defineret i direktiv 2000/46/EF indenfor de angivne grænser.

Bestemmelsen i *stk. 2* gentager det overordnede udgangspunkt i forslaget § 11 om, at der skal kræves legitimation, såfremt der foreligger en mistanke om, at en transaktion har tilknytning til hvidvask eller terrorfinansiering, der er omfattet af underretningspligten i forslaget § 7.

Bestemmelsen betyder, at undtagelserne fra kravene til kundelegitimation i § 20 ikke kan anvendes, hvis virksomheden eller personen har en mistanke om, at en transaktion har tilknytning til hvidvask eller terrorfinansiering, der er omfattet af underretningspligten.

Ifølge *stk. 3* kan Finanstilsynet på baggrund af beslutninger fra Kommissionen beslutte, at andre produkter eller transaktioner kan undtages. I henhold til direktivets artikel 40(1) kan Kommissionen, for at tage højde for den tekniske udvikling indenfor områ-

det og for at sikre en ensartet anvendelse af direktivet, afklare tekniske aspekter samt indføre tekniske kriterier i forhold til visse af bestemmelserne i direktivet. Kommissionens beslutning skal ske efter en særlig komitologi-procedure. Kommissionen har endnu ikke undtaget andre produkter eller transaktioner end de i bestemmelsen nævnte. Såfremt Kommissionen træffer afgørelser herom, kan Finanstilsynet fastsætte reglerne i en bekendtgørelse.

Til § 21

Bestemmelsen gennemfører artikel 11, som svarer til artikel 3 (9) i 2. hvidvaskdirektiv om, at hvis kunden er et kredit- eller finansieringsinstitut, der er omfattet af hvidvaskdirektivet, gælder legitimationskravene i § 12 ikke. Centralbanker er ligeledes omfattet af undtagelsen. I forhold til den gældende lovs § 8 er også kredit- og finansieringsinstitutter fra 3. lande, der er underlagt krav svarende til 3. hvidvaskdirektiv, undtaget. Det er dog et krav, at der føres kontrol med overholdelsen af disse krav. Det er op til de virksomheder og personer, der er omfattet af loven, at vurdere, om et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, er underlagt krav, der svarer til de krav, der følger af 3. hvidvaskdirektiv, og om der føres kontrol med overholdelsen af disse krav.

Hvis Kommissionen, i overensstemmelse med direktivets artikel 40 (4), har truffet beslutning om at undtage et land, kan oplysninger indhentet af virksomheder, der er etableret i dette land, ikke lægges til grund som en opfyldelse af legitimationskravet.

Det følger af artikel 40 (4) i 3. hvidvaskdirektiv, at Kommissionen kan træffe beslutning om, at et land uden for EU ikke har regler om kundekendskab m.v. svarende til 3. hvidvaskdirektiv eller ikke fører tilsyn med reglernes overholdelse svarende til 3. hvidvaskdirektiv. Såfremt Kommissionen træffer beslutning om, at et land ikke lever op til dette, skal Kommissionen offentliggøre en negativliste, der indeholder det/de pågældende lande.

Listen vil alene indeholde de lande, hvor Kommissionen har taget konkret stilling til, at det/de pågældende lande ikke har regler eller fører tilsyn med disse regler svarende til 3. hvidvaskdirektiv. Der kan ikke sluttes modsætningsvist fra listen. Listen kan således ikke tages til udtryk for, at lande, der ikke figurerer på listen, har regler eller tilsyn svarende til 3. hvidvaskdirektiv.

Det er ikke muligt i nationalt regi at udarbejde den af Finansrådet efterspurgte liste.

Såfremt en virksomhed eller person vil forlade sig på oplysninger indhentet af en finansiel virksomhed etableret i et land udenfor EU, jf. lovforslagets § 16, stk. 2, og den pågældende virksomhed er etableret i et land, der ikke figurerer på den af Kommissionen udarbejdede liste, er det virksomhedens eller personens eget ansvar at vurdere, hvorvidt den finansielle virksomhed er underlagt krav om kundekendskab m.v., der svarer til kravene i 3. hvidvaskdirektiv. De af loven omfattede virksomheder og personer skal over for tilsynsmyndigheden kunne begrunde denne vurdering.

Se tilsvarende bemærkningerne til § 17, stk. 3, og § 22.

Nr. 2 undtager også virksomheder, hvis værdipapirer er optaget til handel på et reguleret marked i en eller flere medlemsstater og virksomheder fra tredjeland, der er underlagt tilsvarende oplysningskrav.

Ifølge direktivet er kun indenlandske offentlige myndigheder undtaget, jf. nr. 3.

Stk. 2. Af direktivets præambel nr. 23 fremgår det, at advokater selv skal identificeres af det kontoførende institut, og at advokater selv skal identificere deres klient, som har midler på klientkontoen. Klienten er således den reelle ejer af kontoen

Der skal efter stk. 3 altid indhentes information for at fastslå, at kunden er omfattet af undtagelserne.

Stk. 4. Se bemærkninger til § 20, stk. 3.

Til § 22

Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 12, som foreskriver, at Kommissionen på baggrund af beslutning fra udvalget nedsat i medfør af direktivets artikel 41 kan beslutte, at virksomheder og personer omfattet af denne lov ikke kan anvende undtagelsen i § 21 over for kredit- og finansieringsinstitutter eller børsnoterede virksomheder eller andre enheder fra et tredjeland, når disse ikke opfylder betingelserne i henhold til 3. hvidvaskdirektiv.

Hvis Kommissionen, i overensstemmelse med direktivets artikel 40 (4), har truffet beslutning om at undtage et land, kan oplysninger indhentet af virksomheder, der er etableret i dette land, ikke lægges til grund som en opfyldelse af legitimationskravet.

Det følger af artikel 40 (4) i 3. hvidvaskdirektiv, at Kommissionen kan træffe beslutning om, at et land uden for EU ikke har regler om kundekendskab m.v. svarende til 3. hvidvaskdirektiv eller ikke fører tilsyn med reglernes overholdelse svarende til 3. hvidvaskdirektiv. Såfremt Kommissionen træffer beslutning om, at et land ikke lever op til dette, skal Kommissio-

nen offentliggøre en negativliste, der indeholder det/de pågældende lande.

Listen vil alene indeholde de lande, hvor Kommissionen har taget konkret stilling til, at det/de pågældende lande ikke har regler eller fører tilsyn med disse regler svarende til 3. hvidvaskdirektiv. Der kan ikke slutes modsætningsvist fra listen. Listen kan således ikke tages til udtryk for, at lande, der ikke figurerer på listen, har regler eller tilsyn svarende til 3. hvidvaskdirektiv.

Det er ikke muligt i nationalt regi at udarbejde den af Finansrådet efterspurgte liste.

Såfremt en virksomhed eller person vil forlade sig på oplysninger indhentet af en finansiel virksomhed etableret i et land udenfor EU, jf. lovforslagets § 16, stk. 2, og den pågældende virksomhed er etableret i et land, der ikke figurerer på den af Kommissionen udarbejdede liste, er det virksomhedens eller personens eget ansvar at vurdere, hvorvidt den finansielle virksomhed er underlagt krav om kundekendskab m.v., der svarer til kravene i 3. hvidvaskdirektiv. De af loven omfattede virksomheder og personer skal over for tilsynsmyndigheden kunne begrunde denne vurdering.

Se tilsvarende bemærkningerne til § 17, stk. 3, og § 21, stk. 1, nr. 1.

Til § 23

Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 30 samt FATFs anbefaling nr. 10. Bestemmelsen er i det væsentligste i overensstemmelse med betænkningens § 15 og den gældende lovs § 9. Det er dog tilføjet i stk. 2, at oplysningerne skal kunne fremfindes samlet.

Af hensyn til efterforskningsmulighederne og bevisligheden foreslås det i stk. 1 at videreføre den gældende bestemmelse om, at oplysninger vedrørende identitet og transaktioner opbevares i en periode på mindst 5 år fra henholdsvis kundeforholdets ophør og transaktionens gennemførelse.

Perioden på 5 år svarer i øvrigt til den almindelige frist for opbevaring af regnskabsmateriale efter bogføringslovens § 10, stk. 1, jf. lov nr. 1006 af 23. december af 1998.

Ikke alle dokumenter eller registreringer behøver at blive opbevaret. Alene oplysninger, der har en vis betydning, som f.eks. dokumenter, telefonnotater m.v. af ordregivende karakter samt kontooversigter, bør opbevares. Hvis f.eks. et lånetilbud ikke bliver effektueret, skal tilbuddet ikke opbevares. Hvis der er tale om en låneaftale, skal eksempelvis lånedokumentet opbevares i mindst 5 år efter indfrielse af lånet.

Det forudsættes endvidere, at den allerede eksisterende edb-registrering af CPR-numre, navne m.v. og opbevaring på mikrofilm videreføres, lige som det ikke nødvendigvis er den pågældende virksomhed eller person selv, der opbevarer oplysningerne.

Såfremt en virksomhed eller person har taget en kopi af de legitimationsdokumenter – f.eks. pas eller kørekort, som kunden har forevist, kan virksomheden eller personen opbevare disse kopier som dokumentation for kundens identitet. Dette gælder, uanset om virksomheden selv har taget kopien i medfør af forslagens §§ 12 og 14, eller om kopien er modtaget og derefter videregivet af en anden virksomhed efter proceduren i forslagets § 18.

Bestemmelsen indeholder en præcisering af databeskyttelsesdirektivets artikel 7 og persondatalovens § 6. Præciseringen sker indenfor direktivets rammer, idet der er en væsentlig samfundsmæssig interesse i at skabe mulighed for at opbevare kopi af legitimationsdokumenter, herunder billedlegitimation med henblik på at forebygge hvidvask og finansiering af terrorisme. Bestemmelsen i forslagets § 23 skal derfor forstås som en fravigelse af persondataloven, således at legitimationsdokumenter kan opbevares i medfør af denne lovs regler.

Tilføjjelsen i *stk. 2* om, at oplysningerne skal opbevares, så de kan fremfindes samlet, skal ske således, at det er muligt at kæde transaktionen sammen med identifikationen af kunden, og er begrundet i hensynet til en hurtig efterforskning. Det er således vigtigt, at virksomheder og personer omfattet af loven hurtigt kan besvare anmodninger om oplysninger om, hvorvidt de opretholder kundeforhold med navngivne personer. Med henblik på legitimation m.v. af sådanne kundeforhold og for at kunne meddele sådanne oplysninger hurtigst muligt i forbindelse med en efterforskning bør særligt større virksomheder, der er omfattet af lovens § 1, stk. 1, nr. 1-12, råde over effektive systemer hertil, som er afpasset deres forretningsomfang og art, jf. direktivs artikel 28 samt betragtning 30 i præambelen. Det er tilstrækkeligt, at der er systemer, som gør det muligt at finde oplysningerne frem samlet. Det er således ikke et krav, at oplysningerne fysisk opbevares samme sted.

Stk. 3 præciserer, at identitetsoplysningerne også skal opbevares i overensstemmelse med *stk. 1* og *2* efter virksomhedens ophør. Der henvises til bogføringslovens § 13. Såfremt der er tale om ophør af en virksomhed, gælder bogføringslovens regler. Såfremt der kun er tale om en delvis overdragelse af eksempelvis en kundeportefølje, vil det være den overtagende virk-

somhed eller person, der har opbevaringspligten. Grunden til denne afvigelse fra bogføringsloven er, at kundelegitimation først forældes efter 5 år efter kundeforholdets ophør. Overdragelse af en portefølje af udlån i et pengeinstitut, en bestandsoverdragelse i et forsikringselskab eller skift af administrator m.v. indebærer, at den overtagende virksomhed eller person bliver ansvarlig for opbevaringen af identitetsoplysningerne i overensstemmelse med *stk. 1* og *2*.

Til § 24

Bestemmelsen er ny og gennemfører direktivets artikel 31 (1) og (3) samt FATFs anbefaling nr. 22.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1*, at virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-7 og 10-12, skal sikre, at deres filialer og dattervirksomheder, der er etableret i lande uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, foretager tilstrækkelig kundelegitimation samt opbevaring af identitetsoplysninger m.v., der svarer til de krav, der stilles i 3. hvidvaskdirektiv. Bestemmelsen vedrører særlig etablering af filialer og dattervirksomheder i lande, som ikke på tilstrækkelig vis har gennemført FATFs anbefalinger.

Ifølge bestemmelsens *stk. 2* skal den virksomhed, der har etableret en filial eller en dattervirksomhed i et land udenfor Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, underrette den myndighed, som påser virksomhedens overholdelse af loven, såfremt det pågældende land ikke tillader anvendelsen af foranstaltninger, der svarer til kravene i 3. hvidvaskdirektiv. Underretningen til den myndighed, der påser virksomhedens overholdelse af loven, videregives til Kommissionen i overensstemmelse med direktivets artikel 31 (2).

Virksomheden skal i disse situationer endvidere sikre sig, at risikoen for hvidvask og terrorfinansiering i filialen eller dattervirksomheden varetages på anden vis.

Bestemmelsens *stk. 3* gennemfører direktivets artikel 34 (2), hvorefter de i *stk. 1* nævnte virksomheder skal drage omsorg for, at deres filialer og dattervirksomheder, der er etableret i lande udenfor Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, har skriftlige interne regler vedrørende kundelegitimation og opbevaring af registreringer svarende til kravene i § 25, stk. 1, i det omfang landets lovgivning tillader dette. Skriftlighedskravet kan anses for opfyldt ved, at retningslinjerne lagres digitalt. Der henvises til bemærkningerne til § 25.

*Til kapitel 5**Til § 25*

Bestemmelsen præciserer de overordnede retningslinjer for hvilke krav, der fra lovgivers side stilles til opfyldelse af lovens formål. Der er ikke fundet behov for at indføre en offentlig godkendelsesordning af virksomhedernes interne regler.

Bestemmelsen skal alene opfyldes i det omfang, at de bestemmelser, som § 25 vedrører, er trådt i kraft. Dette betyder eksempelvis, at der ikke skal uddannes i »politisk udsatte personer«, jf. lovforslagets § 19, før bestemmelsen træder i kraft den 1. januar 2007, jf. lovforslagets § 38, stk. 3.

Stk. 1 gennemfører direktivets artikel 34 (1) og 35 (1), 1. og 2. del. Med henblik på at forebygge og forhindre gennemførelse af transaktioner, der er knyttet til hvidvask af penge og terrorfinansiering, pålægger forslaget virksomhederne at udfærdige interne regler om betryggende kontrol- og kommunikationsprocedurer, herunder regler, der sikrer, at kundens rette identitet kendes, hvorledes virksomhederne skal undersøge mistænkelige transaktioner samt en procedure for underretning af politiet. De interne regler kan også indeholde beskrivelse af hvilke kundetyper og/eller produkter, der anses for at have lav risiko eller høj risiko, samt begrundelsen herfor. Kravet om skriftlighed kan anses for opfyldt ved, at retningslinjerne lagres digitalt.

Det pålægges endvidere virksomhederne at udfærdige uddannelsesprogrammer, der sikrer, at personalet, herunder også medlemmer af ledelsen, får den fornødne instruktion til gennemførelse af betryggende kontrol- og underretningsforanstaltningerne. Dette kan ske i form af regelmæssige interne instruktionsmøder eller som led i virksomhedens uddannelsesforløb. Formålet hermed er at give de ansatte bedre forudsætninger for at genkende aktiviteter, som kan være forbundet med hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, og at de kan blive instrueret om, hvorledes de skal forholde sig i sådanne tilfælde.

Det fremgår af stk. 1, at de skriftlige interne regler skal være tilstrækkelige. Hermed forstås, at der for visse typer af virksomheder vil være tale om lavrisikokunder eller lavrisikoprodukter, hvorfor kravene kan vurderes ud fra en risikobaseret synsvinkel. Kravene til skriftlige interne regler vil også afhænge af virksomhedens størrelse.

For virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-10, betyder ledelseskontrol, at den enkelte virksomhed skal udpege en person på ledelsesniveau, der skal sik-

re, at virksomheden overholder pligterne efter loven, jf. *stk. 2*. Dette er en gennemførelse af den fortolkende note til FATFs anbefaling nr. 15. Ved ledelsesniveau forstås i mindre virksomheder direktionen. Ved større virksomheder forstås f.eks. en underdirektør eller en chef for en juridisk afdeling.

Stk. 3 gennemfører direktivets artikel 35 (1), 1. og 2. led. Virksomheden skal bl.a. gennem uddannelsesprogrammer sikre, at de ansatte er bekendt med pligterne vedrørende bekæmpelse af hvidvask, herunder legitimationskravene, og at de skal være opmærksomme på mistænkelige transaktioner. Der er ikke specielle krav til, hvordan dette sikres. Det vil ofte være nærliggende for større virksomheder at tilrettelægge egentlig undervisning. En række omfattede virksomheder vil være enkeltmandsvirksomheder eller mindre virksomheder, hvor en anden form for orientering af de ansatte passer mere naturligt ind i virksomhedsstrukturen.

Stk. 4, der gennemfører direktivets artikel 35 (1), 3. led, præciserer i øvrigt, at det i ansættelsesforhold altid er arbejdsgiveren - også når denne er en juridisk person - som de nævnte pligter påhviler.

Efter *stk. 5* kan Finanstilsynet fastsætte nærmere overordnede generelle retningslinjer for forretningsgange m.v. for de i *stk. 1* nævnte krav. Retningslinjerne skal kun vedrøre overordnede områder, og der vil ikke kunne ske en detailregulering af enkeltområder i disse. Finanstilsynet drøfter retningslinjerne med den omfattede sektor, inden retningslinjerne udstedes.

*Til kapitel 6**Til § 26*

Bestemmelsen svarer til § 16, stk. 2, i betænkningen og gennemfører artikel 26 i direktivet.

Det fremgår af bestemmelsen, at ansvarsfriheden også gælder for den kortere »indefrysningsperiode«, der vil kunne være i forbindelse med en underretning efter forslaget § 7, stk. 4, fra der gives underretning og til beslutning om beslaglæggelse eller frigivelse af det pågældende udbytte er taget. Dette svarer til reguleringen af indefrysning i Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til Usama bin Laden, Al-Qaida-organisationen og Taliban samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 467/2001 om forbud mod udførelse af visse varer og tjenesteydelser til Afghanistan, om styrkelse af flyveforbuddet og om udvidelse af indefrysningen af midler og andre økonomiske ressourcer over for Taliban i Afghanistan.

Bestemmelsen svarer i øvrigt til § 12, stk. 2, i den gældende lov.

Til § 27

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 12, stk. 1, i den gældende hvidvasklov og til § 16, stk. 1, i betænkningen. Bestemmelsen implementerer artikel 28 (1) i direktivet.

Bestemmelsen pålægger virksomheder og personer, der er omfattet af loven, ledelse og ansatte i disse virksomheder og personer samt revisorer og andre, der udfører eller har udført særlige hverv for virksomheden eller personen, tavshedspligt.

»Revisorer« er i bestemmelsen nævnt som et eksempel på andre, der udfører eller har udført særlige hverv for virksomheden.

Tavshedspligten omfatter følgende oplysninger:

- oplysninger om, at der er givet underretning efter § 7 i forslaget
- oplysninger om, at det overvejes, om der skal gives en sådan underretning
- oplysninger om, at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse af, om der er tale om hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Tavshedspligten omfatter kun disse oplysninger. Hvis en virksomhed får mistanke om, at en ansat i en anden virksomhed hvidvasker udbytte fra f.eks. underslæb eller mandatsvig over for virksomheden, er bestemmelserne ikke til hinder for, at den førstnævnte virksomhed kan oplyse den sidstnævnte virksomhed om mistanken om underslæb eller mandatsvig. Dette kan ske som led i et almindeligt kriminalitetsforebyggende øjemed. Den førstnævnte virksomhed vil derimod ikke kunne oplyse den sidstnævnte virksomhed om, at der er givet underretning efter forslaget § 7. Virksomhederne skal dog i forbindelse med underretningen fortsat overholde de tavshedspligtsbestemmelser, der gælder efter anden lovgivning, f.eks. lov om finansiel virksomhed.

Efter *stk. 2* kan oplysningerne videregives til de myndigheder og organisationer, der påser lovens overholdelse. Bestemmelsen svarer til artikel 28 (2) i direktivet. Det er Advokatrådet, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og Finanstilsynet, der påser lovens overholdelse, jf. bemærkningerne til § 32.

Det fremgår af bestemmelsens *stk. 3*, at forbudet i *stk. 1* ikke er til hinder for, at advokater, revisorer og skatterådgivere fraråder deres klient at udøve ulovlig virksomhed. *Stk. 3* gennemfører artikel 28 (6) i direktivet. Bestemmelsen omfatter kun de personer og virksomheder, der er opregnet i bestemmelsen, og be-

stemmelsen omfatter derfor ikke eksempelvis pengeinstitutter.

Ifølge *stk. 4* kan oplysningerne videregives til virksomheder, der tilhører samme gruppe som defineret i artikel 2 (12) i direktiv 2002/87/EF. Bestemmelsen implementerer artikel 28 (3) i direktivet. Direktiv 2002/87/EF er direktivet om supplerende tilsyn med kreditinstitutter, forsikringssselskaber og investerings-selskaber i et finansielt konglomerat og om ændring af direktiv 73/239/EØF, 79/267/EØF, 92/49/EØF, 92/96/EØF, 93/6/EØF og 93/22/EØF samt direktiv 98/78/EF og 2000/12/EF. I dette direktiv er en gruppe defineret som en gruppe af virksomheder bestående af en modervirksomhed, dens dattervirksomhed samt modervirksomhedens og dens dattervirksomheders kapitalinteresser foruden virksomheder, mellem hvilke der består en forbindelse som omhandlet i artikel 12 (1) i direktiv 83/349/EØF.

Administrationsfællesskaber er omfattet af bestemmelsen, jf. artikel 12 (1) (b) i direktiv 83/349/EØF af 13. juni 1983.

Endvidere kan oplysningerne videregives mellem advokater, revisorer og skatterådgivere, hvis de personer, der udveksler oplysningerne, udøver deres virksomhed indenfor samme juridiske enhed eller organisatoriske struktur, jf. *stk. 5* i forslaget.

Bestemmelsens *stk. 5* gennemfører direktivets artikel 28 (4). Kravet om, at personerne udøver deres virksomhed indenfor samme juridiske enhed eller organisatoriske struktur, indebærer ikke, at personerne skal være arbejdstagere i samme juridiske enhed eller organisatoriske struktur. I overensstemmelse med direktivet kræver bestemmelsen således ikke, at der foreligger et ansættelsesforhold.

Ifølge sidste pkt. i artikel 28 (4) er det afgørende for, hvorvidt der foreligger et netværk, om der er fælles ejerskab, fælles ledelse og fælles kontrol.

Bestemmelsens *stk. 6* gennemfører artikel 28 (5). Ifølge denne bestemmelse kan oplysningerne udveksles mellem de virksomheder og personer, der er omfattet af bestemmelsen, hvis samtlige betingelser i bestemmelsen er opfyldt.

For det første er det et krav, at oplysningerne vedrører en virksomhed eller person, der er kunde hos både modtageren og afsenderen af oplysningerne, og at oplysningerne vedrører en transaktion, som både involverer modtageren og afsenderen. Dernæst er det et krav, at modtager og afsender har samme profession, og at modtager og afsender er underlagt ensartede krav for så vidt angår tavshedspligt og beskyttelse af personoplysninger. Endelig er det et krav, at de oplys-

ninger, der udveksles, kun anvendes til forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme.

Det fremgår af *stk. 7*, at hvis oplysningerne videregives efter *stk. 4-6* til en virksomhed, som har hjemsted i et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, er det et krav, at virksomheden er underlagt krav om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til de krav, der følger af 3. hvidvaskdirektiv, og at der føres kontrol med overholdelsen af disse krav.

Bestemmelsen i § 27 supplerer bestemmelserne i persondataloven. Dette indebærer, at der kun må videregives oplysninger efter § 27, hvis videregivelsen er i overensstemmelse med persondatalovens bestemmelser. Dette gælder dog ikke finansielle virksomheder, som er omfattet af lov om finansiell virksomhed. Her skal videregivelsen være berettiget i medfør af de særlige regler på det finansielle område.

Til § 28

Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 28 (7). Det fremgår af bestemmelsen, at Finanstilsynet skal informere de øvrige medlemsstater og Kommissionen, når de træffer beslutning om, at et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, har krav om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til de krav, der følger af 3. hvidvaskdirektiv, og at der føres kontrol med overholdelsen af disse krav.

Bestemmelsen har sammenhæng med bestemmelsen i § 27. Hvis der skal videregives oplysninger efter § 27 til en virksomhed eller person i et land uden for Den Europæiske Union, som Fællesskabet ikke har indgået aftale med på det finansielle område, skal der tages stilling til, om landet har krav om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til de krav, der følger af 3. hvidvaskdirektiv, og om der føres kontrol med overholdelsen af disse krav. Bestemmelsen skal medvirke til, at der kan opnås en fælles praksis inden for Fællesskabet ved vurderingen af 3. lande i forhold til bestemmelserne om hvidvask og terrorfinansiering.

Til § 29

Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 29. Det følger af bestemmelsen, at virksomheder og personer omfattet af loven kan afskæres fra at videregive oplysninger til 3. lande efter forslaget § 27. Dette forudsætter, at Kommissionen træffer beslutning herom i

henhold til direktivets artikel 40 (4). Se bemærkninger til § 21.

Til kapitel 7

Til § 30

Bestemmelsen svarer til § 10 d i den gældende hvidvasklov og § 11 i betænkningen.

Den 28. juni 2001 vedtog Rådet (ECOFIN) forordning nr. 1338/2001 om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, samt forordning 1339/2001, der udvider bestemmelserne i 1338/2001 til også at gælde for EU-lande uden for eurosamarbejdet, herunder Danmark.

Forordning 1338/2001 indeholder i artikel 6 (1) bl.a. en forpligtelse for kreditinstitutter samt alle andre institutter, der som led i deres virksomhed deltager i håndtering og udlevering af pengesedler og mønter til offentligheden, herunder institutter, hvis aktivitet består i veksling af pengesedler og mønter i forskellig valuta, som f.eks. vekselkontorer, til at tage alle eurosedler og euromønter, som de ved eller har tilstrækkelig grund til at tro er falske, ud af omløb. De overgiver dem straks til de kompetente nationale myndigheder.

Derudover indeholder forordningen i artikel 6 (2) en forpligtelse for medlemsstaterne til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de pågældende institutter, der undlader at opfylde deres forpligtelser efter bestemmelsen, kan pålægges sanktioner, der skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Overtrædelse af forpligtelsen til at tage falske penge ud af omløb må anses for omfattet af bestemmelserne i straffelovens §§ 166-170 om forbrydelser vedrørende penge.

En forpligtelse til straks at overgive sedler og mønter til de kompetente nationale myndigheder, hvis der er tilstrækkelig grund til at tro, at de er falske, findes derimod ikke i dansk ret. Det er fundet hensigtsmæssigt, at pligten til straks at overgive formodede falske sedler og mønter til politiet ikke blot omfatter euro men en hvilken som helst valuta, herunder også danske kroner. Lovforslaget indeholder derfor en bestemmelse om, at kreditinstitutter m.v. straks skal tage sådanne sedler og mønter ud af omløb og overgive dem til politiet samt en bestemmelse om, at overtrædelse af videregivelsesforpligtelsen straffes med bøde.

Indberetningen kan gives til enhver politikreds. Politiet sørger for videresendelsen til Rigspolitichefen med henblik på videre analyser.

Til kapitel 8

Til § 31

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer delvist til § 5 i betænkningen og implementerer artikel 36 (1) i direktivet, idet direktivet for så vidt angår spillekasinoer gennemføres ved lov om spillekasinoer.

Efter den gældende hvidvasklov skal visse virksomheder, i det omfang de udøver virksomhed med overførsel af penge og andre værdier, lade sig registrere hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen for at kunne drive denne form for virksomhed, jf. den gældende lovs § 1, stk. 4.

I overensstemmelse med artikel 36 (1) i direktivet foreslås det at udvide registreringspligten til også at omfatte følgende virksomheder og personer:

- virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver virksomhed med valutaveksling og
- udbydere af tjenesteydelser til virksomheder, jf. § 3, nr. 5.

Det er et krav for at udøve virksomheden, at virksomheden eller personen er registreret hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Forslagets *stk. 2* gennemfører artikel 36 (2). Bestemmelsen regulerer de tilfælde, hvor en person eller virksomhed omfattet af *stk. 1* anmoder om at blive registreret hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Det følger af bestemmelsen, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal vurdere, om personen, der skal registreres efter *stk. 1*, og om medlemmer af ledelsen og reelle ejere i virksomheder, der skal registreres efter *stk. 1*, opfylder kravet om »ikke at være dømt for et strafbart forhold, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet«. Det følger af forslaget til § 32, stk. 3, at de virksomheder og personer, der er omfattet af loven, skal give Erhvervs- og Selskabsstyrelsen de oplysninger, som er nødvendige for, at styrelsen kan vurdere, om loven overholdes. Dette gælder således også oplysninger, der er nødvendige for at vurdere, om betingelserne for at blive registreret efter *stk. 1* er opfyldt.

Henvisningen til § 78, stk. 2, i straffeloven, indebærer, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal foretage samme vurdering, som domstolene foretager i forbindelse med en rettighedsfrakendelsessag. Herudover indebærer henvisningen, at når Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vurderer, at en person ikke opfylder kravene i bestemmelsen, tillægges vedkommende de rettigheder, der følger af straffelovens § 78, stk. 3. Dette indebærer blandt andet, at anklagemyndigheden på begæring enten af den, der har fået afslag, eller på

begæring af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, skal indbringe spørgsmålet om rettighedsfrakendelse for retten.

Stk. 3 finder anvendelse i de tilfælde, hvor en virksomhed er registreret efter *stk. 1*, og hvor der efterfølgende sker udskiftning af personer i den registrerede virksomheds ledelse eller blandt de reelle ejere.

Herudover finder bestemmelsen anvendelse, når en person eller virksomhed er blevet registreret efter *stk. 1*, og det efterfølgende viser sig at bero på en fejl, fordi den i *stk. 1* nævnte person eller medlemmer af ledelsen eller de reelle ejere af virksomheden nævnt i *stk. 1*, ikke opfylder kravene i *stk. 2*.

Hvis der, mens en virksomhed eller person er registreret hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i medfør af *stk. 1*, rejses straffesag mod personer registreret i medfør af *stk. 1*, eller medlemmer af ledelsen eller reelle ejere af virksomheder registreret i medfør af *stk. 1*, for overtrædelse af straffeloven eller anden lovgivning, herunder den finansielle lovgivning, kan der under straffesagen nedlægges påstand om, at der skal ske frakendelse af den pågældendes persons rettighed til at udøve aktiviteten, jf. straffelovens § 79, stk. 2, jf. § 78.

Personer og virksomheder, der er nævnt i *stk. 1*, betragtes som selskaber og personer, der udøver hverv, som kræver særlig tilladelse i relation til straffelovens § 78, stk. 2.

De generelle straffeprocessuelle principper og almindelige retssikkerhedsmæssige hensyn taler for, at der så vidt muligt under straffesagen gøres endeligt op med, om en person eller virksomhed, der er registreret i medfør af *stk. 1*, fortsat kan være registreret. Den endelige afgørelse heraf skal således foretages under straffesagen.

Det betyder, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ikke kan afregistrere en person eller virksomhed som følge af et strafbart forhold, hvis domstolene under straffesagen ikke har truffet afgørelse om, at den pågældende ikke fortsat kan være registreret.

Heraf følger, at hvis der ikke nedlægges påstand om frakendelse/afregistrering under straffesagen, kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ikke efterfølgende komme til det resultat, at registreringer skal fjernes.

I § 39 er der lavet en overgangsbestemmelse for de virksomheder og personer, der på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse udøver virksomhed omfattet af § 1, stk. 1, nr. 11 og 17.

Overgangsbestemmelsen skal sikre, at loven ikke betyder, at disse virksomheder og personer ikke kan udøve den virksomhed, som de udøver på det tids-

punkt, hvor loven træder i kraft, efter lovens ikrafttræden. Der henvises til bemærkningerne til § 39.

Til § 32

Bestemmelsen gennemfører artikel 37 og svarer delvist til § 17 i betænkningen.

Tilsynet med de personer og virksomheder, der er omfattet af forslaget, er delt mellem Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Finanstilsynet og Advokatrådet. Dog er Danmarks Nationalbank ikke underlagt tilsyn, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 18. Advokatrådets tilsyn med advokater er reguleret i retsplejeloven. Direktivet omfatter ud over de personer og virksomheder, der er omfattet af dette lovforslag, også spillekasinoer. Direktivet gennemføres for så vidt angår spillekasinoer ved lov om spillekasinoer.

Både Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og Finanstilsynet skal påse, at virksomhederne og personerne overholder loven og de regler, der er udstedt i medfør heraf. Der er imidlertid forskelle på den måde, som henholdsvis Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og Finanstilsynet skal føre tilsynet. En del af disse forskelle følger af direktivet. Forskellene hænger også sammen med, at en stor del af de personer og virksomheder, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal føre tilsyn med, ikke i forvejen er registreret hos styrelsen eller omfattet af et tilsyn fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsens side. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er derfor ikke i forvejen i kontakt med disse virksomheder og personer.

Til forskel herfra har Finanstilsynet allerede et tilsyn med den største del af de virksomheder og personer, som Finanstilsynet skal føre tilsyn med efter lovforslaget. Dette gælder dog ikke for virksomheder og personer omfattet af forslagens § 1, stk. 1, nr. 12, der bl.a. omfatter factoring- og leasingelskaber.

Efter den gældende lovs § 1, stk. 4, påser Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, at virksomheder, der udøver virksomhed med overførsel af penge eller andre værdier, overholder de forpligtelser, som de er underlagt i henhold til hvidvaskloven.

For at gennemføre artikel 37 (1) i direktivet foreslås det i *stk. 1*, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal påse, at følgende virksomheder og personer overholder loven og de regler, der er udstedt i medfør heraf:

- Virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver virksomhed med valutaveksling eller overførsel af penge og andre værdier.
- Statsautoriserede og registrerede revisorer.
- Ejendomsmæglere.

- Virksomheder og personer, der i øvrigt erhvervsmæssigt leverer samme ydelser som de i nr. 13-15 nævnte persongrupper, herunder skatterådgivere samt eksterne bogholdere.
- Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder.

Bestemmelsens *stk. 2* gennemfører artikel 37 (4), som tillader, at tilsynet med de virksomheder og personer, der er omfattet af bestemmelsen, kan ske på grundlag af en risikovurdering. *Stk. 2* skal fortolkes i overensstemmelse med artikel 37 (4). Risikovurderingen vil bero på en vurdering af, om der er særlige forhold vedrørende virksomheden og dens branche. Udover konkrete kontrolforanstaltninger kan tilsynet suppleres med generel vejledning om reglerne og kontakt til relevante brancheforeninger.

Det bemærkes, at der ikke kan sluttes modsætningsvist fra bestemmelsen, som er direktivbestemt. Finanstilsynets tilsyn er således også risikobaseret, idet ressourceanvendelsen skal være optimal.

Til brug for Erhvervs- og Selskabsstyrelsens tilsyn er der i *stk. 3* indsat en bestemmelse om, at de virksomheder og personer, der er omfattet af *stk. 1*, skal give styrelsen de oplysninger, der er nødvendige til brug for tilsynet med overholdelsen af loven eller regler udstedt i medfør heraf. Bestemmelsen giver Erhvervs- og Selskabsstyrelsen mulighed for at indhente oplysninger m.v. til brug for tilsynsopgaven på samme måde, som Finanstilsynet kan indhente oplysninger hos de virksomheder og personer, som Finanstilsynet fører tilsyn med, jf. forslagens § 34, stk. 3. Bestemmelsen gennemfører artikel 37 (2).

Undlader en virksomhed eller person at give Erhvervs- og Selskabsstyrelsen de oplysninger, der er nødvendige til brug for tilsynet, kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som tvangsmiddel pålægge virksomheden eller personen tvangsbøder, jf. § 37, stk. 4, i forslaget.

Det foreslås i *stk. 4*, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse kan få adgang til virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver virksomhed med valutaveksling eller overførsel af penge og andre værdier. Bestemmelsen gennemfører artikel 37 (3), som kræver, at de kompetente myndigheder blandt andet for så vidt angår virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 11, har udvidede tilsynbeføjelser, navnlig mulighed for at gennemføre inspektioner på stedet. Finanstilsynet har også adgang uden retskendelse til de virksomheder og personer, som Finanstilsynet fører tilsyn med, jf. forslagens § 34, stk. 4, der svarer til

bestemmelsen i § 347, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Det foreslås endvidere i *stk. 5*, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen får mulighed for at udpege en person, f.eks. en regnskabskyndig, til at gennemføre kontrolbesøg i de virksomheder og personer, der er omfattet af styrelsens tilsyn. Sådanne udpegede sagkyndige vil i samme omfang som medarbejdere i den offentlige administration være underlagt tavshedspligt for så vidt angår fortrolige oplysninger, jf. § 152 a i straffeloven.

Til § 33

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af den gældende lovs § 1, stk. 6. Det præciseres, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan stille krav om anvendelse af elektronisk signatur i forbindelse med registreringer m.v.

Efter bestemmelsen foreslås det således, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen bemyndiges til, for disse virksomheders vedkommende, at fastsætte nærmere regler om anmeldelse, registrering og offentliggørelse, herunder om hvilke oplysninger, der skal registreres. Det kan f.eks. dreje sig om virksomhedens navn, CVR-nr., eller andet registreringsnummer. For privatpersoner kan det tillige dreje sig om CPR-nr., fødselsdato og sted. Endvidere kan det omfatte samtlige adresser i Danmark, hvor kunder kan henvende sig til virksomheden, samt om ændringer i de oprindelige oplysninger.

Der gives samtidig mulighed for, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen under iagttagelse af visse regler kan give anmeldere eller andre mulighed for selv at kunne foretage registreringer i styrelsens edb-system. Disse regler kan f.eks. være anvendelse af særlige systemer eller brug af digital signatur eller andre sikkerhedsforanstaltninger.

Til § 34

§ 34 gennemfører direktivets artikel 37. Som nævnt under bemærkningerne til § 32 er tilsynet mellem de virksomheder og personer, der er omfattet af loven, delt mellem Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Finanstilsynet og Advokatrådet. Dog er Danmarks Nationalbank ikke underlagt tilsyn. Der henvises til bemærkningerne til § 32.

Finanstilsynet og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen påser, at loven og de regler, der er udstedt i medfør af loven, overholdes, jf. forslagens § 34, stk. 1, og § 32, stk. 1.

Bortset fra virksomheder og personer omfattet af forslagens § 1, stk. 1, nr. 12, er de virksomheder og personer, som Finanstilsynet skal føre tilsyn med efter forslagens § 34, stk. 1, allerede under Finanstilsynets tilsyn.

For at kunne føre tilsyn med øvrige virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udover en eller flere af de i bilag 1 nævnte aktiviteter, herunder leasing- og factoringselskaber, foreslås det, at disse virksomheder og personer skal registreres hos Finanstilsynet, jf. *stk. 2*. Virksomheder og personer, der allerede er under Finanstilsynets tilsyn, skal dog ikke registreres i medfør af *stk. 2*.

Det fremgår af *stk. 3*, at virksomhederne og personerne skal give Finanstilsynet de oplysninger, der er nødvendige til brug for tilsynet. Bestemmelsen gennemfører artikel 37 (2). Som tvangsmiddel kan Finanstilsynet pålægge tvangsbøder, jf. forslagens § 37, stk. 4.

Finanstilsynet har adgang til de virksomheder og personer, som Finanstilsynet fører tilsyn med, uden retskendelse, jf. *stk. 4* i bestemmelsen. Bestemmelsen gennemfører artikel 37 (3), som kræver, at de kompetente myndigheder blandt andet for så vidt angår kredit- og finansieringsinstitutter har udvidede tilsynsbeføjelser, navnlig mulighed for at gennemføre inspektioner på stedet. Denne adgang for Finanstilsynet svarer til den adgang, som Finanstilsynet har efter § 347, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Det fremgår af *stk. 5*, at Finanstilsynet kan give påbud om, at der skal foretages legitimation og indsamling af oplysninger i henhold til § 12, stk. 8. Hvis dette påbud ikke efterleves, kan personen eller virksomheden straffes med bøde, jf. § 37, stk. 5.

Til § 35

Forslaget svarer til § 18 i betænkningen og gennemfører artikel 35 (3) i direktivet.

Forslaget vedrører specifik tilbagemelding til de virksomheder eller personer, som efter loven har givet underretning om en hvidvaskmistanke. En underretning er en information til politiet og har ikke karakter af en anmeldelse. Dette betyder bl.a., at de regler, der gælder om underretninger til anmeldere, ikke finder anvendelse.

Stk. 1 tilsigter at udvide det gældende område for, hvornår og om hvad Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet kan give tilbagemelding til den, der har indgivet underretning. I dag kan der gives tilbagemelding om endelig afgørelse og om sletning i registeret.

Der vurderes at være behov for også at kunne give tilbagemelding om status i sagen, f.eks. at der er rejst sigtelse, at oplysningen indgår i en verserende sag, eller at videre efterforskning er sat i bero, men at sagen ikke er henlagt.

Selv om der kan tænkes situationer, hvor det kan have betydning for vurderingen af et kundeforhold at få mere detaljerede oplysninger om sigtelsen, skønnes der ikke generelt at være et behov herfor, der gør, at det skal være et almindeligt led i tilbagemeldingen. Hensynet til den mistænkte eller sigtede taler imod en så omfattende tilbagemelding. En sådan specifik tilbagemelding bør derfor være en absolut undtagelse, der især kan være aktuel, hvor der er tale om meget små forhold, eller hvor den aktuelle kriminalitet vedrører bedrageri over for pengeinstitutter o.l. Uden for disse situationer vurderes det at være tilstrækkeligt, at der så vidt muligt gives oplysning om, hvorvidt der er mistanke om narkotikakriminalitet eller økonomisk kriminalitet eller eventuel anden form for kriminalitet.

Ikke mindst af hensyn til den interne undervisning vil det være hensigtsmæssigt, at der er mulighed for, at tilbagemeldingen om endelig afgørelse i visse tilfælde, hvor dommens indhold er særligt oplysende omkring udbytte og hvidvask, sker i form af en dom eller en domsekstrakt.

Uanset formuleringen »kan« er det tanken med bestemmelsen, at der så vidt muligt skal gives tilbagemelding i det ved bestemmelsen hjemlede omfang. Vurderingen vil bero på en afvejning af på den ene side hensynet til den person, der er indgivet underretning om, og på den anden side den underrettedes behov for tilbagemelding. I afvejningen indgår det, om den underrettende har tavshedspligt og har et egentligt kundeforhold til den pågældende, ligesom det kan indgå, om den underrettende er underlagt særlige etiske regler. Underretning kan også gives, såfremt det vurderes, at dette kan forebygge eller standse kriminalitet rettet mod den underrettende. Specifik tilbagemelding kan således især være aktuelt i den finansielle sektor og andre erhverv med tavshedspligt og etiske krav, hvorimod det på andre områder i vidt omfang vil være tilstrækkeligt at orientere neutralt om eksempler på hvidvaskunderretninger og afgørelser.

Tilbagemelding kan først gives, når det med sikkerhed ikke kan skade efterforskningen. Uanset hvilke regler der gives om tavshedspligt, og uanset mange af de virksomheder, der er omfattet af loven, allerede er undergivet tavshedspligt, gælder det for nogle efterforskningssituationer, at der i en periode kun sker den for efterforskningen nødvendige videregivelse af oplysninger. Tilbagemelding bør ikke ske i en sådan pe-

riode, end ikke til de virksomheder, der er vant til at efterleve en omfattende tavshedspligt. I øvrigt kan der tillige ved et fortsat kundeforhold være det problem, at oplysningen måske vil være medvirkende til, at et kundeforhold opsiges, hvilket kan henlede kundens opmærksomhed på en eventuel efterforskning. Der vil ikke ved en tilbagemelding kunne gives pålæg om, at et kundeforhold ikke må opsiges.

Der kan også tænkes at forekomme andre situationer, hvor tilbagemelding konkret skønnes ikke at skulle ske eller først bør ske på et senere tidspunkt.

Formuleringen omkring meddelelse om domfældelse giver mulighed for at vælge, i hvilken form dette bør ske i den konkrete sag. Det kan indgå i overvejelserne omkring dette valg, hvilket almindeligt gældende sikkerhedsniveau omkring beskyttelse af personoplysninger, der er i den pågældende virksomhed.

Tilbagemelding skal efter forslaget gives til »den underrettende«. Dette udtryk skal forstås bredt, idet det ofte er en person i ledelsen, der står formelt for underretning på baggrund af oplysninger fra ansatte i virksomheden. Begrebet »den underrettende« omfatter alle personer, der har været et led i underretningskæden.

Lovforslagets § 35, stk. 1, fraviger bestemmelsen i persondatalovens § 8, idet forslaget indeholder en særskilt hjemmel til behandling af oplysninger om strafbare forhold i videre omfang, end hvad der følger af persondataloven. Forslaget indeholder således en særskilt hjemmel til, at Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet kan videregive visse oplysninger til den underrettende person eller virksomhed, og at denne person eller virksomhed kan behandle de fra statsadvokaturen modtagne oplysninger. Videregivelse af de fra statsadvokaturen modtagne oplysninger skal dog ske i overensstemmelse med forslagets stk. 2.

Forslaget kan i visse tilfælde give registrerede personer en dårligere retsstilling end efter persondataloven, hvilket har været tilsiget. Det skyldes, at statsadvokaturens mulighed for ifølge forslaget at give feedback til den underrettende har til formål at forebygge eller standse kriminalitet mod den underrettende og forebygge kriminalitet ved at give de virksomheder og personer, der underretter, indblik i nye former for hvidvask og terrorfinansiering, hvilket betragtes som vægtige samfundsmæssige interesser. Fravigelsen af persondataloven vurderes i øvrigt ikke at være i strid med databeskyttelsesdirektivet, jf. herved betragtning 22 og art. 8, stk. 5 i direktivet.

Bestemmelsen i *stk. 2* er indsat for at sikre, at anvendelsesbegrænsningen er kendt af de, der skal ken-

de hvidvaskloven, uanset at dette også følger af den mere generelle bestemmelse i straffelovens § 264 d – om uberettiget videregivelse af bl.a. meddelelser om en andens private forhold. Videregivelse efter stk. 2 skal for så vidt angår ikke finansielle virksomheder ske i overensstemmelse med persondataloven og for så vidt angår finansielle virksomheder i overensstemmelse med videregivelsesreglerne i lov om finansiell virksomhed.

På grund af oplysningernes art vil udgangspunktet være, at enhver videregivelse er uberettiget.

Oplysningerne kan dog videregives i anonymiseret form til alle i virksomheden i undervisningssammenhæng.

Til kapitel 10

Til § 36

Den gældende hvidvasklov indeholder ikke en klageadgang, men da lovforslaget udvider anvendelsesområdet og stiller øgede krav til tilsyn med lovens overholdelse, foreslås det at indføre en klageadgang til Erhvervsankenævnet. Bestemmelsen omfatter kun afgørelser, som er truffet af Finanstilsynet eller Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven eller regler udstedt i medfør heraf.

Erhvervsankenævnets afgørelser kan indbringes for domstolene.

Til kapitel 11

Til § 37

Det er en forudsætning for anvendelsen af bestemmelsen, at den pågældende ikke kan straffes for handlingen efter andre alvorligere bestemmelser for samme handlinger eller undladelser, f.eks. straffelovens § 290 om hæleri eller bestemmelsen i straffelovens § 114 a, nr. 3, om bistand ved finansiering af terrorisme.

Det fremgår af bestemmelsens *stk. 1*, at simpelt uagtsomme overtrædelser af lovens bestemmelser, i modsætning til den nuværende hvidvasklov, er strafri. Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, der i henhold til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 30/6 1993 er tillagt tiltalekompetencen for hele landet med hensyn til overtrædelser af hvidvaskloven, har til Brydensholtudvalget oplyst, at der på baggrund af erfaringerne siden lovens ikrafttræden i 1993 ikke er behov for at kunne idømme straf for simpel uagtsomhed, og udvalget har foreslået en begrænsning af strafansvaret til tilfælde, hvor der foreligger forsæt eller grov uagtsomhed.

Forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af § 2, § 6, stk. 2, 2. pkt., § 7, stk. 1, 2. pkt., stk. 3 og stk. 4, 1. pkt., § 11, § 12, stk. 1-6, § 13, stk. 1, 1.-3. pkt., stk. 2 og stk. 3, 2. pkt., § 14, § 15, § 16, stk. 1, § 19, stk. 1, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3-5, § 23, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, og stk. 3, 1. pkt., § 24, § 25, stk. 1-3, § 27, stk. 1, § 30, 2. pkt., § 31, stk. 1, § 32, stk. 3, og § 34, stk. 2 og 3, straffes med bøde. Det samme gælder overtrædelser af § 35, stk. 2, om tavshedspligt med hensyn til tilbagemelding, medmindre forholdet skal behandles efter straffelovens regler.

Som nævnt i lovforslaget til 2002-ændringen af hvidvaskloven er det ikke en overtrædelse af 6, stk. 1, hvis en underretning er indgivet via det lokale politi og ikke direkte til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet. Det vil f.eks. være en nærliggende fremgangsmåde, hvis der er grund til at antage, at politiet straks vil anholde den pågældende.

Betænkningen har foreslået, at der bør være mulighed for at idømme fængsel i op til 6 måneder ved særlig grove eller omfattende overtrædelser af reglerne om underretningspligt, identifikation eller opbevaring af identitets- og transaktionsoplysninger, jf. *stk. 2* i forslaget. Anvendelsen af bestemmelsen vil især være aktuel i situationer, hvor der konkret ikke kan dømmes for hæleri, men hvor lovens bestemmelser mere systematisk ikke er overholdt, f.eks. hvor der (overvejende) ikke er krævet legitimationsoplysninger fra kunder, eller hvor oplysninger om kunder eller transaktioner (overvejende) ikke er opbevaret. Endvidere vil bestemmelsen kunne være anvendelig, hvis der ved beløbsmæssigt særlig store transaktioner ikke er krævet og/eller opbevaret legitimationsoplysninger.

Anvendelsen af bestemmelsen på manglende underretning kan være aktuel i situationer, hvor der er sikre oplysninger om, at den pågældende var bekendt med, at der konkret var underretningspligt, men har undladt dette f.eks. på grund af fortjenesten ved at gennemføre en transaktion trods en ikke afkræftet mistanke om hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Eksempelvis kan nævnes et vekselkontor, der trods kendskab til hvidvasklovens krav konsekvent ikke kræver identitetsoplysninger ved veksling af større beløb, eller en pengeoverførselsvirksomhed, der ikke opbevarer oplysninger om, på hvis vegne en transaktion er gennemført, eller overfører beløb uden nærmere undersøgelse trods en ansats velbegrundede mistanke om finansiering af terrorisme, uden at underrette Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet. Der vil være en uskarp afgrænsning til ansvar for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om hæleri eller finansiering af terrorisme.

F. t. l. vedr. hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme

Bestemmelsen vil således udgøre et supplement til hæleribestemmelsen i straffelovens § 290 og til bestemmelsen i straffelovens § 114 a, stk. 2, nr. 3, om bistand ved finansiering af terrorisme.

Bestemmelsens *stk. 3* indeholder hjemmel til, at der i forskrifter, der udstedes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen eller Finanstilsynet i medfør af henholdsvis § 10 og § 33, kan fastsættes straf af bøde for forsættlig eller grov uagtksom overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne. Bestemmelsen svarer til § 19, stk. 3, i betænkningen, dog er Erhvervs- og Selskabsstyrelsen også omfattet af bestemmelsens *stk. 3*.

Det fremgår af *stk. 4*, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og Finanstilsynet kan pålægge en person eller en virksomhed tvangsbøder, hvis personen eller virksomheden ikke giver de oplysninger, der er nødvendige til brug for tilsynet med overholdelsen af loven eller regler udstedt i medfør heraf. Bestemmelsen svarer til § 374, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Efter *stk. 5* straffes en person eller virksomheder, der ikke efterkommer et påbud, der er givet i medfør af § 12, stk. 8, med bøde.

Forslagets *stk. 6* svarer til § 13, stk. 3, i den gældende hvidvasklov og § 19, stk. 4, i betænkningen.

*Til kapitel 12**Til § 38*

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. februar 2006, jf. dog *stk. 3*.

Samtidig med lovens ikrafttræden foreslås det i *stk. 2*, at den gældende lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme ophæves.

I *stk. 3* foreslås det, at bestemmelserne i § 6, stk. 2, § 12, stk. 5, og § 19 først træder i kraft 1. januar 2007. Begrundelsen for dette er, at disse tre bestemmelser indeholder store omstillingsbyrder for de af loven omfattede personer og virksomheder, hvorfor det er fundet mest hensigtsmæssigt at udskyde ikrafttrædelsen af disse bestemmelser.

Til § 39

Overgangsbestemmelsen i § 39 omfatter de virksomheder og personer, der på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse, udøver virksomhed omfattet af § 1, stk. 1, nr. 11 og 17. Overgangsbestemmelsen skal sik-

re, at loven ikke betyder, at disse virksomheder og personer ikke kan udøve den virksomhed, som de udøver på det tidspunkt, hvor loven træder i kraft, efter lovens ikrafttrædelse.

Bestemmelsen indebærer, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ikke med hjemmel i § 31, stk. 2, kan nægte at registre de virksomheder og personer, der på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse, erhvervsmæssigt udøver virksomhed med valutaveksling. Det samme gælder for udbydere af tjenesteydelser til virksomheder. Virksomheder, der på det tidspunkt, hvor loven træder i kraft, erhvervsmæssigt udøver virksomhed med overførsel af penge og andre værdier, er allerede registreret, jf. den gældende lovs § 1, stk. 4.

Endvidere indebærer overgangsbestemmelsen, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ikke med hjemmel i § 31, stk. 3, kan afregistrere de virksomheder og personer, der udøver virksomhed omfattet af § 1, stk. 1, nr. 11 og 17, på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse, for forhold begået før lovens ikrafttrædelse. For forhold begået efter lovens ikrafttrædelse gælder § 31, stk. 3, således for alle virksomheder og personer, uanset om de drev virksomhed før lovens ikrafttrædelse.

Til § 40

Efter lovteksten er forhandlere af genstande og auktionsholdere på trods af bestemmelsen i betalingsmiddelovens § 10, stk. 1, ikke forpligtet til at modtage kontante betalinger på 15.000 euro eller derover. Dette gælder også, hvis kontantbetalingen består af flere betalinger, der tilsammen udgør 15.000 euro eller derover, og betalingerne ser ud til at være indbyrdes forbundet.

Det antages, at der i praksis foretages få kontante betalinger på 15.000 euro eller derover. Betalinger af denne størrelse vil derimod typisk ske gennem betalingskort og hævekort eller andre betalingssystemer eller ved brug af check. Det vurderes derfor, at den praktiske virkning af et forbud ikke vil ramme en bred kreds af købere, hvorfor muligheden for at betale kontant i praksis ikke forringes væsentligt.

Til § 41

Det foreslås, at loven som udgangspunkt kan sættes i kraft for Grønland og Færøerne ved kongelig anordning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 10. Betalingsmodtager er forpligtet til at modtage kontant betaling, hvis betalingsmodtageren modtager betalingsmidler, der er omfattet af denne lov. Bestemmelsen i 1. pkt. gælder ikke ved fjernsalg eller ved betalingstransaktioner i ubemandede selvbetjeningsmiljøer.

Lovforslaget

§ 40. I lov om visse betalingsmidler, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1501 af 20. juni 2004 af lov,
som ændret ved lov nr. 603 af 24. juni 2005 fore-
tages følgende ændringer:

1. I § 10 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Forpligtelsen til at modtage kontant
betaling efter *stk. 1* gælder ikke for forhandlere
af genstande og auktionsholdere, når der er tale
om kontantbetalinger på 15.000 euro eller der-
over, og betalingen sker på én gang eller som fle-
re betalinger, der ser ud til at være indbyrdes for-
bundet.«

Til lovforslag nr. L 47. Skriftlig fremsættelse (9. november 2005)

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme (Hvidvaskloven)

(Lovforslag nr. L 47).

Lovforslaget skal sikre, at Danmark bidrager til den internationale kamp mod hvidvask af penge og terrorfinansiering.

Det vurderes, at der er områder, som i dag ikke er omfattet af hvidvaskloven, hvor der er risiko for at gennemføre hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme. For at gøre det sværere at hvidvaske penge og finansiere terrorisme foreslås det derfor, at lovens anvendelsesområde udvides til at omfatte udbydere af tjenesteydelser til virksomheder, f.eks. personer der erhvervs-mæssigt opretter selskaber for tredjemand og kontorhoteller.

Det foreslås ligeledes at indføre et kontantforbud, så forhandlere af genstande og auktionsholdere ikke må modtage kontantbetalinger på 15.000 euro eller derover. Dette vurderes at være en effektiv måde at dæmme op for, at disse kanaler anvendes til hvidvask og terrorfinansiering.

Det foreslås endvidere, at kravene til kundekendskab skærpes, eksempelvis ved, at der stilles øgede krav til kendskabet til kunder, der vurderes at være såkaldte "politisk udsatte personer". Kravet er begrundet særligt med hensynet

til at bekæmpe korruption. Af hensyn til ikke at pålægge de af loven omfattede virksomheder og personer uforholdsmæssige store administrative byrder, foreslås det, at oplysningerne kan indhentes efter en risikovurdering.

Lovforslaget skal endvidere søge at forhindre hvidvask af og terrorfinansiering med midler, der stammer fra andre overtrædelser end straffelovsovertrædelser. Det foreslås derfor, at pligten til at underrette Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet ved mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering ændres fra alene at gælde overtrædelser af straffeloven til at gælde overtrædelser af al lovgivning, der kan straffes med fængsel i over 1 år.

Af hensyn til at sikre lovens overholdelse foreslås det endelig, at tilsynet med loven udvides.

Lovforslaget skal desuden sikre, at Danmark lever op til de internationale forpligtelser til at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering, som fremgår af 3. hvidvaskdirektiv og af anbefalingerne fra Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF), der blev vedtaget i juni 2003.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. februar 2006. For at sikre at branchen kan nå at omstille sig til de skærpede krav, foreslås det imidlertid at udskyde ikrafttrædelse af dele af lovforslaget til 1. januar 2007.

Med disse bemærkninger og idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne til dette, skal jeg anbefale forslaget til det høje Tings velvillige behandling.